

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W 2008 R.

Opracowanie publikacji: Wydział Statystyki Społecznej, Wydział Badań Ankietowych

pod kierownictwem: Przewodniczącego Komitetu Redakcyjnego
EWY SZKIC-CZECH

Redakcja merytoryczna: Jadwiga Hołda, Małgorzata Kania, Elwira Kunicka,
Grażyna Kwolek, Maria Mołodowicz

**Grafika
i skład komputerowy:** Jolanta Bardoń

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

Druk: Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Wydział Poligrafii w Legnicy
Nakład: 60 egz. Format: B5

Publikacja dostępna w Internecie: www.stat.gov.pl

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak * – oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
Znak # – oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
„W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

- tys. = tysiąc
zł = złoty
ha = hektar
r. = rok
cd. = ciąg dalszy
dok. = dokończenie
nr (Nr) = numer
poz. = pozycja
pkt = punkt
tabl. = tablica
Dz.U. = Dziennik Ustaw
m.in. = między innymi
np. = na przykład
tj. = to jest
PKD = Polska Klasyfikacja Działalności

PRZEDMOWA

Problematyka pracy województwa opolskiego w tym zagadnienia bezrobocia i wynagrodzeń w 2008 r. stanowią zakres publikacji którą Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje niniejszym praktykom zarządzania, środowiskom naukowym oraz licznemu gronu niewymienionych użytkowników informacji statystycznej.

„Rynek pracy w województwie opolskim” to kolejna publikacja z kontynuowanego cyklu.

Opracowanie składa się z uwag ogólnych, metodycznych, części analitycznej oraz tablic statystycznych.

Publikacja koncentruje się w szczególności na informacjach dotyczących:

- pracujących – według płci, sektorów, form własności, sekcji PKD, powiatów i gmin;
- popytu na pracę – według zawodów, sektorów własności, sekcji PKD;
- bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy – według płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, powiatów i gmin;
- przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – według sektorów, sekcji PKD, stanowisk robotniczych i nierobotniczych oraz powiatów;
- świadczeń emerytalnych i rentowych;
- aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej obejmującej pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo;
- warunków pracy – zagrożeń, wypadków przy pracy, poszkodowanych według sektorów własności, sekcji PKD i powiatów.

Pozostaję z nadzieją, że dane prezentowane niniejszą publikacją spełnią oczekiwania użytkowników informacji statystycznej. Staną się podstawą pogłębionych studiów i analiz sytuacji społeczno-gospodarczej Opolszczyzny. Wesprą procesy decyzyjne praktyków gospodarowania, planistów i strategów kontynuowane w warunkach gospodarczego zjednoczenia państw Europy, globalizacji rynków i konkurencji.

Z wdzięcznością przyjmę wszelkie uwagi, propozycje zmian i rozszerzeń, które proszę kierować na adres SekretariatUSopl@stat.gov.pl

Pozwolą one uczynić jeszcze bardziej użytecznym następne wydanie publikacji z tego cyklu.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

Ewa Szkieł-Czech

Ewa Szkieł-Czech

PREFACE

The issues of labour in the Opolskie Voivodship including unemployment as well as wages and salaries in 2008 constitute the scope of the publication which the Statistical Office in Opole hereby presents to management practitioners, scientific circles and a wide range of not listed users of statistical information.

The publication titled "Labour market in Opolskie Voivodship" is another one from the cycle continued. The elaboration consists of general comments, methodological notes, an analytic part and statistical tables.

The publication focuses specifically on the information on:

- *employed persons – by sex, sectors, forms of ownership, PKD sections, powiats and gminas;*
- *demand for labour – by particular occupations, ownership sectors, PKD sections and powiats;*
- *unemployed persons registered in the local labour offices – by sex, age, educational level, work seniority, duration of unemployment, powiats and gminas;*
- *average monthly gross wages and salaries – by sectors, PKD sections, manual and non – manual labour positions and powiats;*
- *retirement pay and pension benefits;*
- *economic activity of the population aged 15 and more including employed, unemployed and economically inactive persons;*
- *working conditions – hazards, accidents at work, injured persons – by ownership sectors, PKD sections and powiats*

I remain with the hope that the data presented in the publication will meet any expectations of users of statistical information and also will form the basis for in-depth study and analyses of the socio-economic situation of the Opolskie Voivodship. I cherish the hope that these data will support management decision-making processes of practitioners, planners and strategists continued in conditions of the economic unification of European countries, the globalization of markets and the competition as well.

*I will gratefully accept any comments, suggestions for amendments and extensions, expected by e-mail to the address: SekretariatUSopl@stat.gov.pl
This would be very helpful to make more useful the next edition of the publication of this series.*

Director

of the Statistical Office in Opole

Ewa Szkic-Czech

Ewa Szkic-Czech

Opole, September 2009.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tabl. Table	Str. Page
Uwagi ogólne <i>General notes</i>	x	7
Uwagi metodyczne <i>Methodological notes</i>	x	10
Wprowadzenie <i>Introduction</i>	x	20
Uwagi analityczne <i>Analytic comments</i>	x	23
Podsumowanie <i>Summary</i>	x	87
TABLICE TABLES		
Wybrane dane warunkujące sytuację na rynku pracy <i>Selected data conditioning the situation on labour market</i>	1(1)	88
Pracujący Employment		
Pracujący według płci i sektorów własności <i>Employed persons by sex and ownership sectors</i>	1(2)	89
Pracujący według sektorów własności, sekcji i działów <i>Employed persons by ownership sectors, sections and divisions</i>	2(3)	90
Pracujący według sektorów własności, podregionów i powiatów <i>Employed persons by ownership sectors, subregions and powiats</i>	3(4)	92
Pracujący według płci, sektorów ekonomicznych, podregionów, powiatów i gmin w 2008 r. <i>Employed persons by sex, economic sectors, subregions, powiats and gminas in 2008</i>	4(5)	93
Wolne miejsca pracy według sektorów własności i sekcji <i>Vacant jobs by ownership sectors and sections</i>	5(6)	96
Wolne miejsca pracy według wybranych zawodów i sekcji <i>Vacant jobs in particular occupations and sections</i>	6(7)	97
Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	7(8)	97
Bezrobocie rejestrowane Registered unemployed persons		
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia <i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	1(9)	98
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani <i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	2(10)	98
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w 2008 r. <i>Registered unemployed persons by duration of unemployment, age, educational level and total work seniority in 2008</i>	3(11)	99
Bezrobotni zarejestrowani według wybranych kategorii, podregionów, powiatów i gmin w 2008 r. <i>Registered unemployed persons by selected categories, subregions, powiats and gminas in 2008</i>	4(12)	100

	Tabl. Table	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, podregionów, powiatów i gmin w 2008 r. <i>Registered unemployed persons by age, podregions, powiats and gminas in 2008</i>	5(13)	103
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, podregionów, powiatów i gmin w 2008 r. <i>Registered unemployed persons by educational level , subregions, powiats and gminas in 2008</i>	6(14)	107
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy, podregionów, powiatów i gmin w 2008 r. <i>Registered unemployed persons by work seniority, subregions, powiats and gminas in 2008</i>	7(15)	110
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według podregionów i powiatów w 2008 r. <i>Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by powiats in 2008</i>	8(16)	114
Wynagrodzenia		
Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według stanowisk i sekcji <i>Average monthly gross wages and salaries by positions and sections</i>	1(17)	115
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji <i>Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and sections</i>	2(18)	115
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji, podregionów i powiatów w 2008 r. <i>Average monthly gross wages and salaries by sections, subregions and powiats in 2008</i>	3(19)	116
Aktywność ekonomiczna ludności		
Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej <i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	1(20)	117
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r. <i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level in IV quarter 2008</i>	2(21)	117
Warunki pracy		
Work conditions		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji <i>Persons working in hazardous conditions by sections</i>	1(22)	118
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według podregionów i powiatów <i>Persons working in hazardous conditions by subregions and powiats</i>	2(23)	119
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) <i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	3(24)	120
Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz liczba dni niezdolności do pracy spowodowanych wypadkami według podregionów i powiatów w 2008 r. <i>Persons injured in accidents at work and number of days of inability to work due to these accidents by subregions and powiats in 2008</i>	4(25)	121

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004)** – opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

W stosunku do obowiązującej PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem **przemysł** – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

- 2) według **sektorów własności**:

– sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

- 3) według **sektorów ekonomicznych**:

– sektor rolniczy – sekcje: „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz „Rybacktwo”,

– sektor przemysłowy – sekcje: „Górnictwo, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę” oraz „Budownictwo”,

– sektor usług rynkowych – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników” oraz „Organizacje i zespoły eksterytorialne”,

– sektor usług nierynkowych – sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”.

Jednostka **lokalna** jest to zorganizowana całość (zakład, oddział, filia) położona w miejscu zidentyfikowanym odrębnym adresem, pod którym prowadzona jest działalność przez co najmniej jedną osobę pracującą.

2. Dane prezentowane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. nr 58, poz. 685) z późniejszymi zmianami.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

3. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**,

8 Uwagi ogólne

tj. mężczyźni 45–64 lata, kobiety 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

5. Dane o migracjach zagranicznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

6. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

7. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

8. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

9. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2004 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

10. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

11. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w publikacji – obok PKD 2004 – należy wymienić **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania pracujących oraz bezrobotnych; klasyfikacja wprowadzona została dnia 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, obliczono w warunkach porównywalnych.

13. Przy przeliczaniu na 1000 ludności itp. danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych, resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych i administracji.

15. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następujących publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
--------------	--------------------

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)

sekcje

Handel i naprawy	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Obsługa nieruchomości i firm	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

działy

Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja masy włóknistej oraz papieru	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana
Handel hurtowy i komisowy	Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami
Handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego

UWAGI METODYCZNE

Pracujący

1. Dane o **pracujących** opracowano na podstawie sprawozdawczości i dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych).

Prezentowane dane dotyczą pracujących w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchownych).

2. Dane dotyczące **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

3. Dane o **zatrudnionych na podstawie stosunku pracy** dotyczą:

- zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- przeciętnego zatrudnienia pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Do osób wykonujących **pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

5. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

6. W liczbie pracujących ujęto zarówno obywateli polskich pracujących za granicą, jak i cudzoziemców pracujących w Polsce.

Za **osoby zatrudnione za granicą**, zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione, np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych.

Nie zalicza się do pracujących w Polsce tych osób, które pracują za granicą na rzecz zagranicznych firm i instytucji.

Cudzoziemcy zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne.

7. Niepełnosprawni to osoby, w stosunku do których orzeczono niepełnosprawność na podstawie ustawy z dnia 27 VIII 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

8. Informacje o **osobach wykonujących pracę w porze nocnej** dotyczą osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy, a więc nie jest świadczona incydentalnie. Do kategorii tej zaliczono wszystkie osoby zgodnie z ewidencją, tzn. nawet jeśli były nieobecne w pracy w danym dniu (np. z powodu urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej).

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe.

Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w danym roku do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

10. Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

11. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

12 Uwagi metodyczne

12. Prezentowane informacje z popytu na pracę zostały przedstawione stosownie do zakresu badania przy uwzględnieniu podmiotów klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących i obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

13. **Popyt na pracę** jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez popyt na pracę rozumie się:

- zagospodarowane miejsca pracy, określone aktualną liczbą pracujących,
- wolne miejsca pracy.

Dane o wolnych miejscach pracy uzyskano z badania popytu na pracę.

14. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

15. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

16. **Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy** jest to stosunek wolnych miejsc pracy do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy.

17. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

18. Dane o liczbie pracujących w tablicach nr: 1(2) i 2(3) prezentowane są **według siedziby jednostek prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (przedsiębiorstw)** oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i prowadzonego rodzaju działalności zgodnie z nadanym numerem identyfikacyjnym REGON.

Natomiast dane w tablicach nr: 3(4) i 4(5) prezentowane są **według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności**.

Bezrobocie rejestrowane

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99 poz. 1001 z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej nie pobiera: świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie, staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. – również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów.

3. Pod pojęciem **ludności aktywnej zawodowo** szacowanej na koniec każdego prezentowanego okresu, należy rozumieć osoby pracujące w jednostkach sektora publicznego i prywatnego, jak również osoby bezrobotne.

4. Osoby poprzednio pracujące to osoby, które kiedykolwiek wykonywały pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz inną pracę zarobkową, a także prowadziły pozarolniczą działalność.

5. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 III 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy (zatrudnienia z pracownikami), wypowiedzenia dokonane przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, w okresie nie przekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

6. Bezrobotni zarejestrowani w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki to osoby bezrobotne, które w w/w okresie, ukończyły (potwierdzonej dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) naukę w szkole ponadgimnazjalnej (zasadniczej zawodowej i średniej), policealnej, wyższej, szkole specjalnej, dzienne kursy zawodowe trwające co najmniej 24 miesiące lub nabyły uprawnienia do wykonywania zawodu jako osoby niepełnosprawne.

14 Uwagi metodyczne

7. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat.

8. Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia to osoby bezrobotne w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

9. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

10. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 rok życia.

11. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych to osoby bezrobotne nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

12. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia to osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w tym wieku, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Do grudnia 2007 r. były to osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

13. Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu roku w powiatowych urzędach pracy.

Odpływ bezrobotnych oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji powiatowych urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

14. Oferty pracy są to zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

15. Aktywne formy pomocy bezrobotnym to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności: szkolenia, staż u pracodawcy, prace interwencyjne i roboty publiczne.

Szkolenia oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Staż u pracodawcy oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

Roboty publiczne to prace organizowane dla bezrobotnych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

16. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami).

Informacje o bezrobociu rejestrowanym pochodzą z rejestrów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane dotyczą wynagrodzeń pracowników w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego; bez duchownych oraz bez Polskich Kolei Państwowych).

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

2. Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

5. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

16 Uwagi metodyczne

w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

6. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- emerytury;
- renty z tytułu niezdolności do pracy;
- renty rodzinne.

7. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

8. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych pochodzą z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach z wyjątkiem osób, których okres nieobecności faktycznej łącznie z planowaną przekracza 1 rok, a ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału.

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i **zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.**

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:
 - wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od I kwartału 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości

z zakresu zatrudnienia, m.in.: pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych oraz pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

- za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, (od I kwartału 2001 r.) które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie, definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała, co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym, dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie dłuższym niż 3 miesiące oraz od 2004 r. do 3 miesięcy i dotyczyła osób, które nie były gotowe tej pracy podjąć.

Wśród biernych zawodowo wyróżnia się grupę **zniechęconych**, do której należą osoby nieposzukujące pracy, ponieważ są przekonane, że jej nie znajdą. Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy, tj. mężczyzn w wieku 18–64 lata i kobiety w wieku 18–59 lat.

3. Klasyfikacja statusu zatrudnienia oparta została na *International Classification of Status in Employment* (ICSE) i wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej 1 pracownika najemnego;
- **pracujący na własny rachunek** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników oraz od 2004 r. zaliczono również agentów we wszystkich rodzajach agencji;
- **pracownik najemny** – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego, również w indywidualnym gospodarstwie rolnym;
- **pomagający bezpłatnie członek rodziny** – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

4. Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy, wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako procentowy udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

6. Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Warunki pracy

1. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** opracowano na podstawie sprawozdawczości i obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych).

Dodatkowym kryterium jest liczba pracujących wynosząca powyżej 9 osób.

2. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych:

- **ze środowiskiem pracy** (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.);
- **z uciążliwością pracy** (nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy itp.);
- **z czynnikami mechanicznymi** związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

3. Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia ujęci zostali tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego (związanego ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, z maszynami szczególnie niebezpiecznymi), tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

4. **Osobozagrożenie** jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

5. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych** są to wypłaty należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby.

6. **Ocena ryzyka zawodowego** to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia w środowisku pracy, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa. Oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe jest obowiązany pracodawca.

7. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Prezentowane dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;

- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za **zbiorowy wypadek przy pracy** traktuje się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie uległy co najmniej 2 osoby.

8. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

9. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących oraz ich **przyczyn**.

10. Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

11. Wydarzenie powodujące uraz opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

12. Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

13. Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

14. Czynnik materialny:

- **związany z czynnością** wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi;
- **związany z odchyleniem** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego;
- **będący źródłem urazu** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

15. Szacunkowe straty materialne obejmują sumę wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków wraz z ich wyposażeniem, które zaistniały w związku z wypadkiem przy pracy.

WPROWADZENIE

Rynek pracy jest istotnym elementem prawidłowo funkcjonującej gospodarki opartej na zasadach rynkowych. Obejmuje szereg zagadnień związanych z kształtowaniem podaży pracy, popytu na pracę oraz wynagrodzeń, które w znacznej mierze uzależnione są od relacji między popytem a podażą pracy. Sytuacja na rynku pracy zależy od wielu czynników, m.in. demograficznych, społecznych oraz gospodarczych, których rozwój wpływa bezpośrednio na liczebność, cechy kwalifikacyjne ludności w wieku produkcyjnym oraz na liczbę i strukturę miejsc pracy.

Istotną rolę w kształtowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy odgrywa struktura demograficzna ludności. Na koniec 2008 r. Opolszczyzna liczyła 1033,0 tys. mieszkańców, tj. mniej w porównaniu z 2007 r. o 4,0 tys. osób (o 0,4%), a w stosunku do 2000 r. o 37,6 tys. (o 3,5%). Począwszy od 1996 r. obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności, a według prognoz długoterminowych trend ten będzie się pogłębiał. Prognozuje się, że w 2030 r. w województwie opolskim będzie mieszkało 928,4 tys. osób, a w 2035 r. – 897,1 tys.

Analizując wpływ struktury demograficznej społeczeństwa na kształtowanie sytuacji na rynku pracy należy uwzględnić przede wszystkim ekonomiczne grupy wieku. W końcu 2008 r. liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 677,6 tys., co stanowiło 65,6% ogółu ludności województwa. Jednak w ostatnich latach zaobserwowano tendencje wskazujące na starzenie się społeczeństwa, o czym świadczy m.in. rosnąca liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym oraz poprodukcyjnym. Na koniec 2008 r. w wieku niemobilnym było 255,7 tys. osób, tj. więcej o 0,9% w porównaniu z 2007 r. i o 16,1% w stosunku do 2000 r. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 172,4 tys., tj. więcej o 1,6% niż w 2007 r. i o 11,2% w porównaniu z 2000 r. Z prognoz wynika, że do 2035 r. nastąpią istotne zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Liczba ludności w 2035 r. w wieku produkcyjnym, w stosunku do 2008 r. zmniejszy się o 24,0%, a w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 50,2%. Natomiast liczba dzieci i młodzieży w tym czasie ulegnie spadkowi o 32,8%.

Czynnikiem mającym wpływ na liczbę ludności, a tym samym w pewnym stopniu na sytuację na lokalnym rynku pracy są migracje. W 2008 r. w województwie opolskim zarejestrowano 11,1 tys. zameldowań na pobyt stały, tj. mniej o 14,1% niż w 2007 r. i o 0,9% w stosunku do 2000 r. Jednocześnie wymeldowało się na stałe z Opolszczyzny 14,4 tys. osób, czyli mniej o 15,0% niż w 2007 r. i o 3,4% w porównaniu z 2000 r. Za granicę wyemigrowało 3,8 tys. osób, tj. o 13,7% mniej w stosunku do 2007 r. W wieku produkcyjnym wyjechało z naszego województwa 10,7 tys. osób, z tego 3,1 tys. za granicę. Mieszkańcy województwa opolskiego emigrowali głównie do krajów europejskich – 97,1% (3,8 tys. osób). Wyjazdy do Niemiec stanowiły 81,2% (3,1 tys. osób), do Wielkiej Brytanii w 2008 r. wyjechało 0,3 tys. osób, do Holandii, do Stanów Zjednoczonych i Irlandii po 0,1 tys.

Na współtworzenie i realizację polityki rynku pracy, obok czynników demograficznych mają wpływ również podmioty gospodarki narodowej działające na lokalnym rynku pracy. W 2008 r. nadal utrzymała się trwająca od kilku lat tendencja wzrostowa liczby podmiotów. Na koniec 2008 r. w rejestrze REGON województwa opolskiego zarejestrowanych było 96,2 tys. podmiotów

gospodarki narodowej, tj. o 1,4% więcej niż w 2007 r. Na 1000 ludności na koniec 2008 r. przypadały 93 podmioty (w 2007 r. – 92), co uplasowało Opolszczyznę dopiero na 8 miejscu w kraju.

Podobnie jak w latach poprzednich dominował sektor prywatny, który skupiał 95,1% wszystkich podmiotów. Największa koncentracja działalności podmiotów gospodarki narodowej miała miejsce w sekcji handel i naprawy (28,3%) oraz obsługa nieruchomości i firm (18,7%).

W 2008 r. nadal utrzymała się przewaga podmiotów nowo zarejestrowanych nad liczbą podmiotów wyrejestrowanych. W ciągu 2008 r. zarejestrowano 6,9 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej (przed rokiem – 5,9 tys.). Jednocześnie wyrejestrowano w tym okresie 5,6 tys. (w 2007 r. – 3,8 tys.) podmiotów, tj. o 46,5% więcej w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W województwie opolskim na koniec grudnia 2008 r. najwięcej zarejestrowanych podmiotów było w m. Opolu – 19,9 tys. (20,7% ogólnej liczby podmiotów) oraz powiecie nyskim – 13,8 tys. (14,4%).

Jednym z czynników określających rynek pracy są zasoby pracy. W województwie opolskim od 2005 r. notowano poprawę wykorzystania zasobów pracy, spowodowaną wzrostem liczby pracujących. W końcu 2008 r. liczba pracujących na 100 osób w wieku produkcyjnym ukształtowała się na poziomie 30 osób (w 2007 r. – 29 osób), tj. o 5 pkt niższym niż w kraju.

Podobnie jak w latach poprzednich więcej osób pracowało w sektorze prywatnym. Liczba pracujących według faktycznego miejsca pracy w tym sektorze w porównaniu z 2007 r. zwiększyła się o 5,4%, a w stosunku do 2000 r. – o 12,5%. Nadal najwięcej osób pracowało w przemyśle oraz edukacji.

W dalszym ciągu ponad połowę pracujących stanowili mężczyźni, którzy pracowali przede wszystkim w sektorze prywatnym, podczas gdy ponad połowa kobiet pracowała w sektorze publicznym.

W województwie opolskim występowało duże terytorialne zróżnicowanie liczby pracujących. W końcu grudnia 2008 r. liczba pracujących wahała się od 51,2 tys. w m. Opolu do 7,3 tys. w powiecie namysłowskim.

Istotnym zjawiskiem dla rozwoju lokalnego rynku pracy jest generowanie nowych miejsc pracy oraz likwidowanie istniejących. W 2008 r. podmioty prowadzące działalność gospodarczą w województwie opolskim utworzyły 11,5 tys. (w 2007 r. – 16,8 tys.) nowych miejsc pracy, a jednocześnie zlikwidowały w tym czasie 2,8 tys. (przed rokiem – 2,5 tys.) miejsc pracy.

Na koniec grudnia 2008 r. liczba jednostek dysponujących wolnymi miejscami pracy wyniosła 0,9 tys., a liczba niezagospodarowanych miejsc pracy ukształtowała się na poziomie 2,1 tys. (w ub. roku odpowiednio: 1,2 tys. i 4,4 tys.).

Czynnikiem kształtującym sytuację społeczno-gospodarczą regionu, który powinien być jednym z podstawowych elementów analizy rynku pracy jest zjawisko bezrobocia. Na Opolszczyźnie, jak i w kraju, od 2003 r. utrzymała się tendencja spadkowa liczby bezrobotnych. W dalszym ciągu wśród bezrobotnych dominowały kobiety, ale ich udział zmniejszył się w stosunku do 2007 r. o 2,0 pkt. Struktura bezrobotnych według wieku jak i pod

22 Wprowadzenie

względem poziomu wykształcenia nie uległa znaczącym zmianom w porównaniu z poprzednim rokiem. Nadal w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby w wieku 25–34 i 45–54 lata oraz bezrobotni o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych legitymowały się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym.

Nadal znaczna część bezrobotnych to osoby z krótkim okresem stażu pracy lub bez doświadczenia zawodowego. Podobnie jak w latach poprzednich wśród bezrobotnych najwyższy udział – 21,2% miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Ich udział wzrósł o 1,0 pkt w stosunku do 2007 r., a w porównaniu z 2000 r. o 0,1 pkt.

Poprawiła się znacząco sytuacja wśród osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy i ich udział na koniec 2008 r. wyniósł 26,5% (w 2007 r. – 40,2%). Ich liczba w porównaniu z 2007 r. zmniejszyła się o 45,7%, a w stosunku do 2000 r. o 67,1%.

Ważnym zagadnieniem w analizie rynku pracy są wynagrodzenia za pracę. W 2008 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 10,2% w porównaniu z 2007 r. i o 58,6% w stosunku do 2000 r. Nadal pracownicy sektora publicznego zarabiali więcej (o 26,7%) niż w sektorze prywatnym. W korzystniejszej sytuacji były osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych, które zarabiały przeciętnie o 66,6% więcej niż osoby na stanowiskach robotniczych.

Najlepiej wynagradzane były osoby zatrudnione w sekcji pośrednictwo finansowe oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Podobnie jak w latach poprzednich najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracujący w powiecie krapkowickim i kędzierzyńsko-kozielskim.

Podstawowych informacji o rynku pracy dostarcza również badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), realizowane na reprezentacyjnej grupie gospodarstw domowych. Dane z tego badania potwierdzają, że wystąpiła poprawa sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego. W IV kwartale 2008 r. odnotowano wzrost liczby aktywnych zawodowo w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku przy jednoczesnym spadku liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia. Ludność w wieku produkcyjnym, tzw. potencjał zasobów pracy, stanowiła 74,2% osób, które ukończyły 15 lat i więcej. Pomimo spadku (o 7,4 pkt) stopy bezrobocia osób w wieku 15–24 lata, jej poziom był znacznie wyższy niż w pozostałych grupach wiekowych.

W 2008 r. na Opolszczyźnie zwiększyła się liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia w porównaniu z 2007 r. o 34,9%, a w odniesieniu do 2000 r. o 13,1%. Jednak zwiększyła się liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń zarówno w stosunku do 2007 r. jak i 2000 r. przy jednoczesnym spadku liczby ujawnionych osobozagrożeń.

Odnotowano wzrost liczby wypadków przy pracy oraz osób poszkodowanych w tych wypadkach w stosunku do 2007 r. Natomiast w porównaniu z 2000 r. nastąpił spadek zarówno wypadków przy pracy jak i poszkodowanych.

Szczegółowa analiza omawianych zagadnień z rynku pracy została przedstawiona w „Uwagach analitycznych”.

UWAGI ANALITYCZNE

1. Pracujący

Zasoby pracy są jednym z najistotniejszych czynników warunkujących sytuację na lokalnym rynku pracy. Praca, kwalifikacje pracowników, przedsiębiorczość i kreatywność ludzi określają w dużej mierze efekty gospodarowania. Mechanizmy rynku pracy powinny zapewniać optymalne dostosowanie zasobów pracy do potrzeb gospodarki.

W 2008 r. w województwie opolskim utrzymała się, rozpoczęta w 2005 r. tendencja wzrostowa liczby pracujących. Na koniec 2008 r. było 179,0 tys. **pracujących według siedziby zarządu zakładów, w głównym miejscu pracy**, tj. o 4,1 tys. (o 2,3%) więcej niż przed rokiem (w kraju odpowiednio: o 252,0 tys. i o 3,0%). Natomiast w stosunku do 2000 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 22,3 tys. osób, tj. o 11,1%, a średnie roczne tempo spadku liczby pracujących na Opolszczyźnie w latach 2000–2008 wynosiło 1,5%. Na wzrost liczby pracujących w województwie w porównaniu z 2007 r. miało wpływ głównie zwiększenie się liczby pracujących w sektorze prywatnym. Ich liczba na koniec 2008 r. wyniosła 105,1 tys. osób i zwiększyła się w porównaniu z 2007 r. o 4,3 tys., tj. o 4,3%, a w stosunku do 2000 r. o 5,4 tys., tj. o 5,4%. Na koniec 2008 r. w sektorze tym odnotowano ponad połowę (58,7%) ogółu pracujących w województwie (w kraju – 61,8%). Podobnie jak w latach poprzednich większość, tj. 74,6% (78,4 tys. osób) w omawianym sektorze pracowała w jednostkach stanowiących własność krajową i w porównaniu z ub. rokiem ich udział wzrósł o 1,2 pkt. W jednostkach sektora prywatnego stanowiących własność zagraniczną odnotowano 21,3 tys. pracujących (20,2%), a w jednostkach własności mieszanej – 5,5 tys. (5,2%). W porównaniu z 2007 r. liczba pracujących zwiększyła się w jednostkach własności krajowej oraz zagranicznej, odpowiednio: o 5,9% i o 0,5%, zmalała natomiast w jednostkach własności mieszanej – o 2,4%.

W sektorze publicznym na koniec 2008 r. pracowało 73,9 tys. osób, tj. mniej o 0,2 tys. osób (o 0,3%) niż w 2007 r., a o 27,7 tys. (o 27,3%) w porównaniu z 2000 r. Ponad połowa, tj. 64,7% (47,8 tys. osób) pracowała w jednostkach samorządu terytorialnego i ich liczba w porównaniu z 2007 r. zwiększyła się o 0,7%. Natomiast w jednostkach stanowiących własność państwową odnotowano 23,9 tys. pracujących (32,4%). Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2007 r. o 4,8%.

Analogicznie jak w roku poprzednim w końcu grudnia 2008 r. w strukturze pracujących uwzględniającej sektory ekonomiczne ponad połowę, tj. 55,7% (99,7 tys. osób) stanowili pracujący w sektorze usługowym (w 2007 r. odpowiednio: 55,2% i 96,5 tys.). W usługach nierynkowych pracowało 56,0 tys. osób, tj. o 0,6 tys. (o 1,1%) więcej niż w 2007 r. Natomiast w usługach rynkowych odnotowano 43,8 tys. pracujących, czyli również więcej niż w roku ub. o 2,6 tys. (o 6,4%). W sektorze przemysłowym było 73,1 tys. pracujących, a rolniczym – 6,1 tys. W stosunku do 2007 r. liczba pracujących w przemyśle i budownictwie zwiększyła się o 1,2 tys., tj. o 1,7%, natomiast w sektorze rolniczym zmniejszyła się o 0,3 tys., tj. o 5,2%.

Analogicznie jak w latach poprzednich, spośród wszystkich pracujących kobiet – najwięcej odnotowano w usługach nierynkowych – 42,2 tys., tj. 50,2% (w 2007 r. odpowiednio: 41,6 tys. i 50,5%). Natomiast najwięcej, bo 52,7 tys. mężczyzn pracowało w przemyśle i budownictwie,

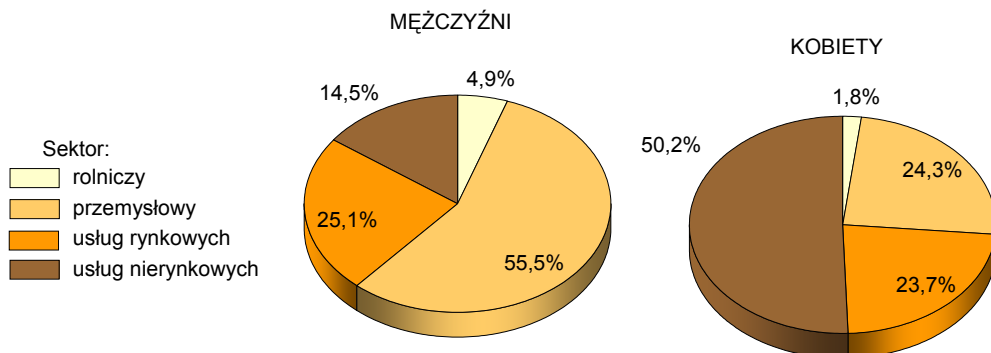
24 Uwagi analityczne

a ich udział ukształtował się na poziomie 55,5%, tj. o 0,6 pkt niższym niż przed rokiem. W porównaniu z 2007 r. ich liczba zwiększyła się o 0,8 tys., tj. o 1,6%.

Udział pracujących według płci i sektorów ekonomicznych ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG PŁCI I SEKTORÓW EKONOMICZNYCH W 2008 R.

Stan w dniu 31XII

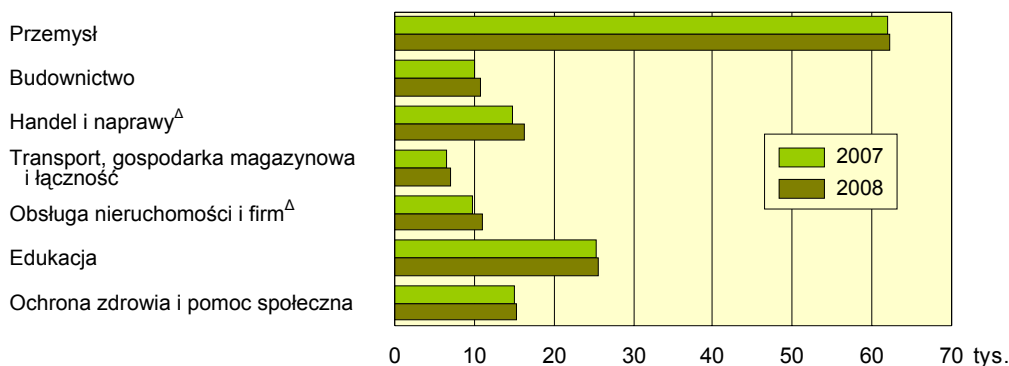
a Według siedziby zarządu zakładów.

W końcu grudnia 2008 r. w województwie opolskim, analogicznie jak w latach poprzednich, najwięcej osób pracowało w przemyśle – 62,3 tys. oraz edukacji – 25,5 tys. W porównaniu z 2007 r. w 9 sekcjach odnotowano wzrost liczby pracujących, procentowo najwyższy w hotelach i restauracjach (o 14,9%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 13,7%). W pozostałych sekcjach wystąpił spadek, największy w pośrednictwie finansowym (o 14,1%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 5,2%). Natomiast w stosunku do 2000 r. w 6 sekcjach wystąpił wzrost, najwyższy procentowo w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych (o 24,0%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 23,6%). W pozostałych sekcjach odnotowano spadek, największy w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 44,7%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 41,3%).

Zmiany liczby pracujących według sekcji w porównaniu z 2007 r. ilustruje poniższy wykres.

PRACUJĄCY^a WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI

Stan w dniu 31XII

a Według siedziby zarządu zakładów.

W województwie opolskim wśród pracujących w 2008 r. nadal przeważali mężczyźni, którzy stanowili 53,0% wszystkich pracujących, a ich liczba wyniosła 94,9 tys. osób. W stosunku do 2007 r. zarówno liczba pracujących mężczyzn jak i kobiet zwiększyła się. Znaczniejszy wzrost odnotowano wśród pracujących mężczyzn, tj. o 2,5 tys. (o 2,7%), natomiast wśród pracujących kobiet wzrost ten wyniósł 1,7 tys. (2,0%). W sektorze publicznym większy udział miały kobiety i stanowiły 62,9%, natomiast w sektorze prywatnym przeważali mężczyźni (64,2%). Analogicznie jak w latach poprzednich największy odsetek pracujących kobiet odnotowano w jednostkach samorządu terytorialnego (41,7%). Natomiast najwięcej mężczyzn zatrudniały jednostki sektora prywatnego stanowiące własność krajową (53,6%). Spośród 84,1 tys. pracujących kobiet najwyższy odsetek odnotowano w edukacji (24,0%) i przemyśle (23,2%). Natomiast wśród pracujących mężczyzn najwyższy udział wystąpił w przemyśle (45,1%) oraz budownictwie (10,5%).

Z ogólnej liczby pracujących, 21,6 tys. osób (12,1%) wykonywało pracę w **porze nocnej**, w tym 9,2 tys. kobiet. W porównaniu z ub. rokiem liczebność tej grupy zwiększyła się o 0,4 tys. osób, tj. o 1,9%. Analogicznie jak w latach poprzednich najczęściej na nocnych zmianach pracowano w przemyśle (10,8 tys.) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (5,0 tys.).

Liczba pracujących i jednocześnie pobierających **emeryturę** lub **rentę**, w końcu grudnia 2008 r. wyniosła 6,1 tys. i stanowiła 3,4% ogółu pracujących w województwie. W porównaniu z 2007 r. ich liczba zwiększyła się o 0,9 tys. (o 16,8%). Liczba kobiet w tej grupie wyniosła 2,6 tys. Najwięcej emerytów i rencistów pracowało w obsłudze nieruchomości i firm (1,8 tys.) oraz przemyśle (1,2 tys.).

W końcu 2008 r. odnotowano 0,5 tys. (0,3%) pracujących **cudzoziemców**, tj. o 0,1 tys. (o 34,2%) więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej cudzoziemców pracowało w przemyśle i edukacji (po 0,2 tys.).

Niepełnosprawnych było 5,1 tys. osób, co stanowiło 2,9% ogółu pracujących. Ich liczba w porównaniu z 2007 r. zmniejszyła się o 0,3 tys., tj. o 5,6%. Osoby niepełnosprawne pracowały przede wszystkim w sektorze prywatnym (80,2%). Najwięcej niepełnosprawnych pracowało w obsłudze nieruchomości i firm (2,0 tys.) oraz przemyśle (1,6 tys.).

Wśród 179,0 tys. pracujących w końcu 2008 r. najliczniejszą grupę, tj. 97,9% (175,2 tys. osób) stanowili **zatrudnieni na podstawie stosunku pracy**. Właścicieli, współwłaścicieli oraz pomagających członków rodzin było 2,1 tys. i ich liczba w porównaniu z 2007 r. wzrosła o 13,5%. Najwyższy odsetek w tej grupie pracujących odnotowano w przemyśle – 33,1% oraz handlu i naprawach – 28,8%. W dalszym ciągu mężczyźni częściej niż kobiety byli właścicielami, współwłaścicielami czy pomagającymi członkami rodzin. Udział mężczyzn wyniósł 70,8% (w 2007 r. – 69,0%). Liczba członków spółdzielni produkcyjno-rolniczych wyniosła na koniec 2008 r. 1,7 tys. osób i była niższa o 6,5% niż w 2007 r.

Liczba zatrudnionych na podstawie stosunku pracy w porównaniu z 2007 r. zwiększyła się o 2,7%, natomiast w odniesieniu do 2000 r. zmniejszyła się o 10,7%. Analogicznie jak w latach poprzednich ponad połowa (57,8%) tych osób zatrudniona była w sektorze prywatnym i ich liczba wzrosła o 4,8 tys., tj. o 5,0% w stosunku do 2007 r. W sektorze publicznym wszyscy pracujący byli zatrudnieni na podstawie stosunku pracy.

26 Uwagi analityczne

Liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według sektorów własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.1. **Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy według płci i sektorów własności**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
		w osobach	2000=100	2007=100
Ogółem	170566	175173	89,3	102,7
w tym kobiety	81153	83011	87,7	102,3
Sektor publiczny	74072	73852	72,7	99,7
w tym kobiety	46125	46425	78,8	100,7
Sektor prywatny	96494	101321	107,1	105,0
w tym kobiety	35028	36586	102,3	104,4

W końcu grudnia 2008 r. wśród zatrudnionych na podstawie stosunku pracy 47,4% stanowiły kobiety (przed rokiem – 47,6%). W sektorze publicznym ich odsetek, podobnie jak w latach poprzednich, był znacznie wyższy niż w sektorze prywatnym i wyniósł 62,9% (w 2007 r. – 62,3%).

Biorąc pod uwagę wymiar czasu pracy 161,5 tys. osób (92,2%) było **pełnozatrudnionych** łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Kobiety w tej grupie zatrudnionych stanowiły 46,2%. Liczba **niepełnozatrudnionych** wyniosła 13,7 tys., w tym ponad połowa (61,3%) to kobiety. W stosunku do 2007 r. liczba osób w niepełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 0,9 tys., tj. o 7,1%. Wzrost ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 0,3 tys., tj. o 7,0%, natomiast kobiet o 0,6 tys., tj. o 7,2%. Sektor publiczny zatrudniał 52,1% ogółu pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy i ich liczba wyniosła 7,1 tys., tj. więcej o 0,4 tys. (o 5,2%).

Liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.2. **Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
		w osobach	2000=100	2007=100
Ogółem	170566	175173	89,3	102,7
w tym kobiety	81153	83011	87,7	102,3
Pełnozatrudnieni	157806	161509	88,0	102,3
w tym kobiety	73339	74638	85,6	101,8
Niepełnozatrudnieni	12760	13664	109,1	107,1
w tym kobiety	7814	8373	110,8	107,2

Liczba zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 3,7 tys. osób, tj. o 2,3% w stosunku do 2007 r. Wzrost ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba

mężczyzn zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 2,4 tys. osób, tj. o 2,8%, a kobiet o 1,3 tys., tj. o 1,8%. Więcej pełnozatrudnionych było w sektorze prywatnym (58,7%) i ich liczba wyniosła 94,8 tys. W porównaniu z 2007 r. wzrosła o 4,3 tys. osób, tj. o 4,7%.

Sytuację na rynku pracy kształtuje m.in. ruch zatrudnionych. Płynność kadr jest nieuniknionym procesem i oznacza liczbę przyjęć i zwolnień w danym okresie.

Liczbę pracowników pełnozatrudnionych przyjętych oraz zwolnionych w ciągu roku przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.3. **Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych**

Wyszczególnienie	2007	2008		
	w osobach		2000=100	2007=100
OGÓŁEM				
Pracownicy przyjęci	43589	41983	107,7	96,3
w tym kobiety	15707	15350	105,1	97,7
Pracownicy zwolnieni	39572	40441	82,2	102,2
w tym kobiety	13447	14714	73,6	109,4
w tym SEKTOR PRYWATNY				
Pracownicy przyjęci	33812	33571	128,0	99,3
w tym kobiety	10105	10281	131,5	101,7
Pracownicy zwolnieni	30153	32150	104,3	106,6
w tym kobiety	8253	9979	101,4	120,9

W 2008 r. w województwie opolskim **przyjęto do pracy** 42,0 tys. osób. Liczba przyjęć pracowników pełnozatrudnionych w ciągu 2008 r. zmniejszyła się o 3,7% w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r., natomiast w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 7,7%. Podobnie jak w latach poprzednich ponad połowę (63,4%) zatrudnianych osób stanowili mężczyźni. Zdecydowanie większą liczbę przyjęć odnotowano w sektorze prywatnym, w którym pracę otrzymało 33,6 tys. osób, tj. 80,0% wszystkich przyjętych do pracy w 2008 r.

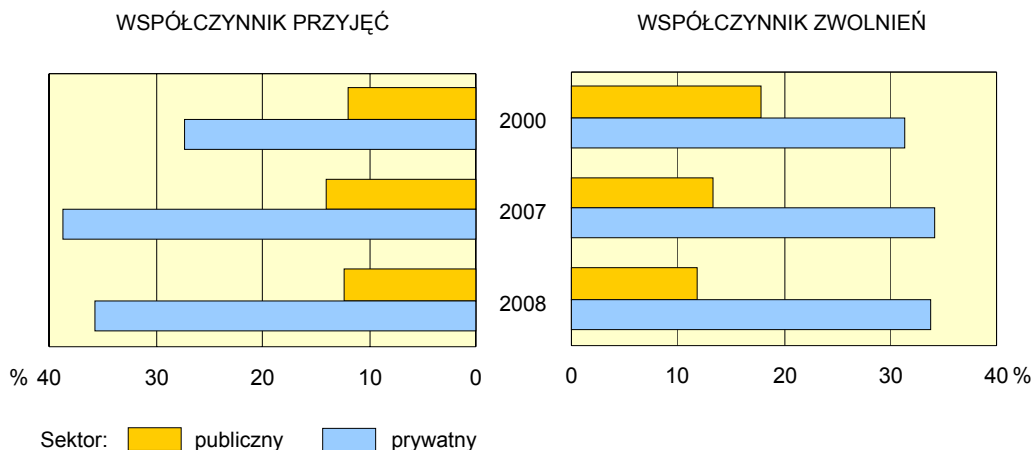
Spadek liczby przyjęć w porównaniu z 2007 r. odnotowano w 8 sekcjach, największy w przemyśle (o 2,5 tys. osób) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych (o 0,4 tys. osób). Wśród kobiet liczba przyjęć zmniejszyła się w 6 sekcjach, a największy spadek wystąpił w przemyśle (o 0,5 tys. osób) oraz edukacji (o 0,4 tys. osób).

Współczynnik przyjęć w 2008 r. kształtował się na poziomie 25,9%, tj. o 2,0 pkt niższym niż w 2007 r. W sektorze publicznym był niższy o 23,4 pkt niż w prywatnym i wynosił 12,3%. Najwyższy współczynnik odnotowano w sekcji budownictwo (60,7%) oraz obsługa nieruchomości i firm (57,0%), a najniższy w edukacji (9,6%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (12,9%). Współczynnik przyjęć dla wszystkich kobiet w województwie wynosił 20,2% i był o 1,2 pkt niższy niż w 2007 r. Najwyższy wystąpił w obsłudze nieruchomości i firm (48,5%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (33,5%), najniższy, analogicznie jak dla ogółu wystąpił w edukacji (9,2%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (12,4%).

Spośród ogółu przyjętych pracowników 19,2% to osoby, które poprzednio pracowały, a przerwa w ich pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc. Natomiast osoby podejmujące pracę po raz pierwszy stanowiły 14,8% wszystkich przyjętych pracowników, w tym 12,2% to absolwenci.

Zmiany współczynnika przyjęć i zwolnień według sektorów własności w porównaniu z 2007 r. i 2000 r. ilustruje poniższy wykres.

WSPÓŁCZYNNIK PRZYJĘĆ I ZWOLNIEŃ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

W ciągu 2008 r. **zwolniono** 40,4 tys. pracowników pełnozatrudnionych. Liczba zwolnień zwiększyła się o 2,2% w stosunku do 2007 r., a zmniejszyła się o 17,8% w porównaniu z 2000 r. Więcej osób zwolniono w sektorze prywatnym, tj. 79,5% ogółu zwolnień w województwie. Analogicznie jak w latach poprzednich zwolnienia w większym stopniu dotyczyły mężczyzn niż kobiet. W 2008 r. pracę straciło 25,7 tys. mężczyzn, co stanowiło 63,6% wszystkich zwolnień. Wzrost zwolnień w stosunku do 2007 r. wystąpił w 5 sekcjach, najwyższy w obsłudze nieruchomości i firm oraz handlu i naprawach, tj. odpowiednio: o 2,1 tys. i o 0,2 tys. osób. Wśród kobiet liczba zwolnień zwiększyła się w 7 sekcjach, najwyższy wzrost odnotowano w sekcji obsługa nieruchomości i firm o 0,8 tys. osób i przemysł – o 0,7 tys. osób.

W 2008 r. **współczynnik zwolnień** wynosił w województwie 24,7% i był o 0,4 pkt niższy niż w 2007 r. Najwyższy współczynnik zwolnień wystąpił w obsłudze nieruchomości i firm (58,2%) i budownictwie (52,9%), a najniższy w edukacji (10,3%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (11,0%). Dla kobiet współczynnik zwolnień kształtował się na poziomie 18,7%, najwyższy odnotowano w obsłudze nieruchomości i firm (50,5%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (37,4%), a najniższy w edukacji (9,8%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (10,2%).

Zwolnienia w drodze wypowiedzenia przez zakład pracy wśród wszystkich zwolnień stanowiły 15,0% (w 2007 r. – 13,6%), a przez pracownika – 19,2% (przed rokiem – 20,8%). Na emeryturę przeniesiono 2,3 tys. osób (5,8%), a 1,5 tys. (3,6%) otrzymało urlopy wychowawcze i bezpłatne.

Wśród kobiet 13,4% stanowiły zwolnienia w drodze wypowiedzenia przez zakład pracy, a 18,5% przez pracownika. Przeniesionych na emeryturę zostało 1,3 tys. kobiet, a 1,1 tys. otrzymało urlopy wychowawcze i bezpłatne.

Zmiany w liczbie pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w stosunku do 2007 r. i 2000 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.4. **Pełnozatrudnieni zwolnieni z pracy według przyczyn**

Wyszczególnienie	2007	2008		
		w osobach	2000=100	2007=100
Ogółem	39572	40441	82,2	102,2
w tym kobiety	13447	14714	73,6	109,4
W tym zwolnieni z pracy:				
w drodze wypowiedzenia	13629	13828	66,0	101,5
przez: zakład pracy	5383	6078	40,2	112,9
pracownika	8246	7750	133,1	94,0
przeniesieni na emeryturę	2169	2334	141,2	107,6
z tytułu niezdolności do pracy i rehabilitacji	430	453	55,6	105,3

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje m. in. popyt na pracę, tj. liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych. Popyt na pracę, czyli miejsca pracy oferowane przez pracodawców jest jednym z elementów kształtowania rynku pracy. Na koniec 2008 r. w województwie opolskim **wolnymi miejscami pracy** dysponowało 0,9 tys. jednostek, tj. o 25,2% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba tych miejsc wyniosła 2,1 tys., czyli o 2,3 tys. (o 52,2%) mniej niż na koniec 2007 r. W sektorze prywatnym oferowano prawie 4-krotnie więcej miejsc pracy niż w publicznym. Na koniec 2008 r. sektor prywatny dysponował 1,7 tys. miejsc pracy, co stanowiło 79,2% wszystkich wolnych miejsc pracy. Najwięcej wakatów odnotowano w przemyśle – 0,6 tys. (29,2%) oraz handlu i naprawach – 0,3 tys. (15,8%).

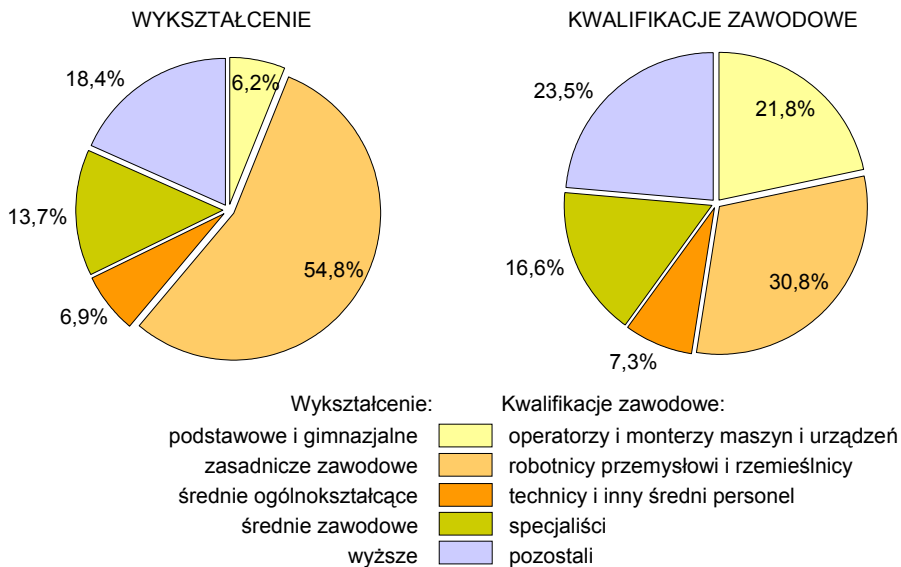
Podstawowe znaczenie dla wolnych miejsc pracy ma struktura kwalifikacyjno-zawodowa pracowników poszukiwanych do pracy. Najwięcej ofert skierowanych było do pracowników o niższych kwalifikacjach zawodowych – 0,7 tys., tj. 30,8% wolnych miejsc pracy oczekiwało na robotników przemysłowych i rzemieślników oraz 0,5 tys., tj. 21,8% przeznaczonych było dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń. Natomiast dla specjalistów o wysokich kwalifikacjach przeznaczonych było 0,4 tys., tj. 16,6% wolnych miejsc pracy.

Poza czynnikami zawodowymi mającymi zasadniczy wpływ na kształtowanie popytu na pracę istotne znaczenie odgrywa poziom wykształcenia potencjalnych pracowników. Największa grupa wolnych miejsc pracy na koniec 2008 r. przeznaczona była dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1,2 tys. (54,8%) a następnie wyższym – 0,4 tys. (18,4%).

Wolne miejsca pracy według wymaganego poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ilustruje wykres na str. 30.

STRUKTURA WOLNYCH MIEJSC PRACY^a WEDŁUG WYMAGANEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2008 R.

Stan w dniu 31XII

a W jednostkach lokalnych.

Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy określający liczbę wolnych miejsc pracy przypadającą na zagospodarowane i niezagospodarowane miejsca pracy wyniósł w województwie 0,9% i był o 1,1 pkt niższy niż przed rokiem.

W ciągu 2008 r. powstało 11,5 tys. **nowych miejsc pracy**, w tym 88,4% w sektorze prywatnym. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 5,3 tys., tj. o 31,6%. W jednostkach dużych zostało utworzonych 33,5% nowych miejsc pracy, w jednostkach średnich – 25,4%, a w jednostkach małych – 41,1%. Nowe miejsca pracy tworzono przede wszystkim w podmiotach prowadzących działalność w zakresie handlu i napraw – 26,5% wszystkich nowych miejsc pracy oraz przemysłu – 22,7%. W ogólnej liczbie nowo utworzonych miejsc pracy znajdują się niezagospodarowane miejsca pracy. Na koniec 2008 r. było 0,2 tys. nowych miejsc pracy jeszcze nieobsadzonych, głównie w obsłudze nieruchomości i firm – 0,1 tys.

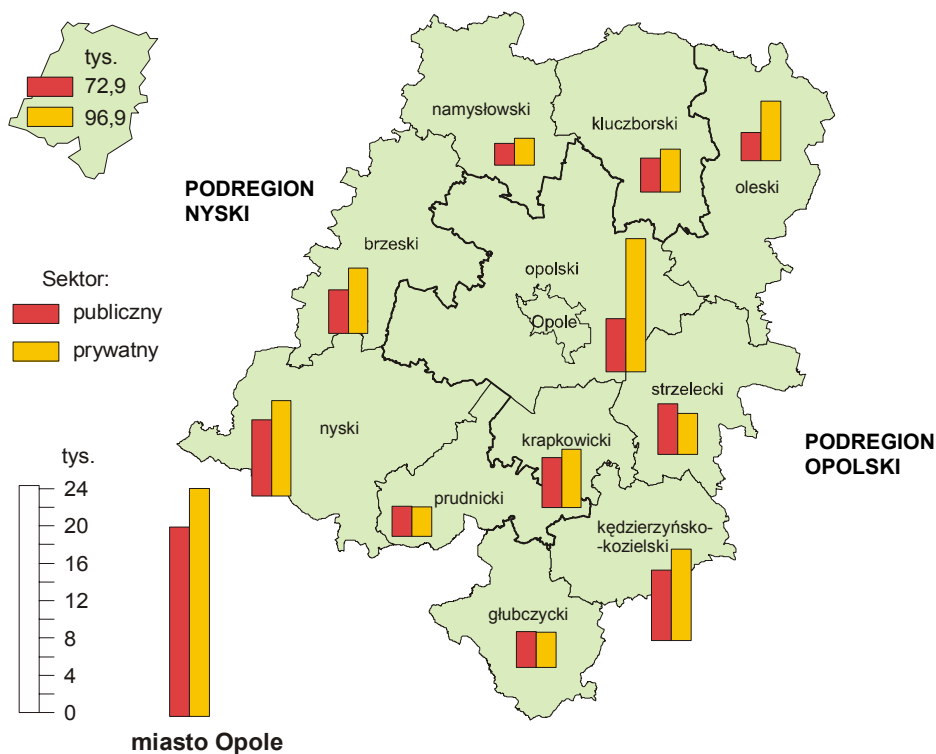
W województwie opolskim w ciągu 2008 r. **zlikwidowano** 2,8 tys. miejsc pracy, tj. o 0,3 tys. (o 13,7%) więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Podobnie jak w 2007 r. większość, tj. 81,7% (2,3 tys.) miejsc pracy, została zlikwidowana w sektorze prywatnym (w 2007 r. odpowiednio: 69,3% i 1,7 tys.).

Przeciętne zatrudnienie w województwie opolskim w 2008 r. wynosiło 169,8 tys. osób i zwiększyło się o 5,4 tys., tj. o 3,3% w porównaniu z 2007 r., a w stosunku do 2000 r. zmniejszyło się o 19,1 tys., tj. o 10,1%. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa należy stwierdzić, że podobnie jak w latach poprzednich utrzymało się duże przestrzenne

zróznicowanie przeciętnego zatrudnienia. W podregionie nyskim przeciętna liczba zatrudnionych wynosiła 49,7 tys., podczas gdy w opolskim – 120,1 tys. osób. W porównaniu z 2007 r. w obu podregionach odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, tj. odpowiednio: o 2,1% i o 3,8%. Największe przeciętne zatrudnienie odnotowano w m. Opolu – 44,5 tys. osób oraz w powiecie opolskim – 19,9 tys., natomiast najmniejsze w powiecie namysłowskim – 5,2 tys. i prudnickim – 6,3 tys. We wszystkich powiatach, za wyjątkiem brzeskiego i prudnickiego, odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższy procentowo wystąpił w powiecie opolskim (o 8,5%) i oleskim (o 7,7%).

Terytorialne zróznicowanie przeciętnego zatrudnienia ilustruje poniższa mapa.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2008 R.

W sektorze publicznym przeciętna liczba zatrudnionych wynosiła 72,9 tys., a w prywatnym – 96,9 tys. W porównaniu z 2007 r. wystąpił nieznaczny spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze publicznym o 0,1 tys., tj. o 0,2%, natomiast w sektorze prywatnym odnotowano wzrost o 5,5 tys., tj. o 6,1%. W sektorze publicznym w podregionie nyskim wystąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia o 0,2%, a w podregionie opolskim spadek o 0,4%. W przekroju powiatowym w 7 powiatach odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze publicznym. Największy procentowo wystąpił w powiecie opolskim (o 2,1%) i kędzierzyńsko-kozielskim

32 Uwagi analityczne

(o 1,1%). W pozostałych 5 powiatach odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w analizowanym sektorze, najwyższy w powiecie strzeleckim (o 1,9%) i brzeskim (o 1,5%).

W sektorze prywatnym zarówno w obu podregionach jak i w większości powiatów odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia. W podregionie nyskim wynosił on 3,6% a w opolskim – 7,1%. W przekroju powiatowym najwyższy procentowo wzrost przeciętnego zatrudnienia w omawianym sektorze wystąpił w powiecie opolskim (o 13,4%) i namysłowskim (o 12,6%). Jedynie w powiecie brzeskim i prudnickim wystąpił spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze prywatnym i wynosił odpowiednio: 2,0% i 6,1%.

W 2008 r. najwięcej zatrudnionych było w przemyśle – 61,6 tys. (36,3%) oraz edukacji – 25,1 tys. (14,8%), najmniej natomiast w hotelach i restauracjach – 1,6 tys. (1,0%) oraz pośrednictwie finansowym – 3,1 tys. (1,8%). W porównaniu z 2007 r. wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 8 sekcjach i wynosił od 13,4% w obsłudze nieruchomości i firm do 1,0% w ochronie zdrowia i pomocy społecznej. W pozostałych sekcjach odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia od 0,1% w edukacji do 6,1% w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie.

Podobnie jak w latach poprzednich, spośród ogółu zatrudnionych w województwie ponad połowa, tj. 53,7% (91,1 tys.) pracowała na **stanowiskach robotniczych**. Najwyższy ich udział odnotowano w przemyśle (52,3%) oraz handlu i naprawach (10,5%). Przeciętne zatrudnienie na **stanowiskach nierobotniczych** wynosiło 78,7 tys. i najwyższe wystąpiło w edukacji (24,6%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych (17,9%).

Wzrost/spadek przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2007 r. z podziałem na stanowiska robotnicze i nierobotnicze według sekcji przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.5. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia według stanowisk i sekcji w 2008 r.**

Sekcje	Ogółem	Stanowiska	
		robotnicze	nierobotnicze
2007=100			
Ogółem	103,3	105,9	100,4
Przemysł	102,7	103,9	98,8
Budownictwo	107,8	109,8	100,2
Handel i naprawy ^Δ	109,3	114,2	101,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	106,2	112,7	91,0
Edukacja	99,9	101,2	99,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	101,0	101,9	100,7
Pozostałe sekcje	103,7	106,4	102,4

W 2008 r. przeciętne zatrudnienie osób wykonujących pracę **poza granicami kraju** na rzecz krajowych jednostek wynosiło 2,9 tys. osób, tj. o 7,3% więcej niż w 2007 r. Wszyscy zatrudnieni poza granicami kraju pracowali w sektorze prywatnym, przede wszystkim w budownictwie – 74,0% (2,1 tys.).

Przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych zatrudnionych było 0,4 tys. osób, które pracowały w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych. W porównaniu z 2007 r. ich liczba wzrosła o 21,2%.

Przeciętne zatrudnienie **uczniów** było o 20,9% wyższe niż w 2007 r. i wynosiło 2,5 tys. osób.

Na koniec 2008 r. w województwie opolskim było 203,8 tys. pracujących według **faktycznego (stałego) miejsca pracy**, tj. o 3,3% więcej w porównaniu z 2007 r., a o 3,5% mniej w stosunku do 2000 r. Średnie roczne tempo spadku liczby pracujących w faktycznym miejscu pracy w latach 2000–2008 wynosiło 0,5%.

Udział pracujących w sektorze prywatnym wyniósł 58,6% wobec 57,5% w 2007 r. i 50,3% w 2000 r. Liczba pracujących zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym zwiększyła się w stosunku do 2007 r. Wzrost ten wyniósł odpowiednio: 5,4% i 0,5%. Najwięcej pracujących w województwie odnotowano w sektorze przemysłowym – 80,2 tys. (39,3%). W usługach rynkowych pracowało 60,0 tys. osób (29,4%), a w nierynkowych – 56,9 tys. (27,9%).

Zmiany w liczbie pracujących z uwzględnieniem sektorów ekonomicznych w porównaniu z 2007 r. i 2000 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.6. **Pracujący^a według płci i sektorów ekonomicznych**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007		2008	
	w osobach		2000=100	2007=100
OGÓŁEM				
Ogółem	197345	203846	96,5	103,3
sektor:				
Rolniczy	7229	6719	63,8	92,9
Przemysłowy	78555	80210	90,7	102,1
Usług	111561	116917	104,1	104,8
rynkowych	55131	60003	112,5	108,8
nierynkowych	56430	56914	96,5	100,9
w tym KOBIETY				
Razem	92869	95832	96,1	103,2
sektor:				
Rolniczy	1787	1544	49,3	86,4
Przemysłowy	21717	21854	84,4	100,6
Usług	69365	72434	102,5	104,4
rynkowych	27249	29813	114,1	109,4
nierynkowych	42116	42621	95,7	101,2

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.

Kobiety stanowiły 47,0% wszystkich pracujących w województwie i w stosunku do 2007 r. ich liczba zwiększyła się o 3,2%. Ponad połowa (53,1%) kobiet pracowała w sektorze publicznym. Podobnie jak w 2007 r., najwięcej pracujących kobiet odnotowano w usługach nierynkowych, tj. 44,5%. w porównaniu z 2007 r. ich liczba wzrosła o 1,2%. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się również w sektorze usług rynkowych o 9,4% oraz w sektorze przemysłowym – o 0,6%.

34 Uwagi analityczne

Na koniec 2008 r. z ogólnej liczby 203,8 tys. pracujących, w miastach pracowało 79,1%. W miastach na sektor prywatny przypadało 57,1% pracujących, a na wsi 64,4%. Kobiety stanowiły 47,9% ogółu pracujących w miastach i 43,8% na wsi.

Liczbę pracujących w przekroju terytorialnym z uwzględnieniem podregionów i powiatów województwa opolskiego przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.7. **Pracujący^a według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008			
	w osobach		lokata	2000=100	2007=100
Województwo	197345	203846	x	96,5	103,3
Podregion nyski	62916	64471	x	86,4	102,5
powiaty:					
Brzeski	14457	15083	6	89,9	104,3
Kluczborski	10593	11071	8	93,8	104,5
Namysłowski	6852	7282	12	107,8	106,3
Nyski	22581	22672	2	78,1	100,4
Prudnicki	8433	8363	11	81,7	99,2
Podregion opolski	134429	139375	x	102,0	103,7
powiaty:					
Głubczycki	9044	8896	10	92,9	98,4
Kędzierzyńsko-kozielski	20239	20975	3	92,0	103,6
Krapkowicki	15211	15397	5	112,2	101,2
Oleski	10287	10657	9	96,5	103,6
Opolski	18972	20351	4	105,7	107,3
Strzelecki	11549	11917	7	94,3	103,2
Miasto na prawach powiatu – – Opole	49127	51182	1	107,4	104,2

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy.

W końcu grudnia 2008 r., podobnie jak w latach poprzednich więcej pracujących odnotowano w podregionie opolskim i ich liczba wyniosła 139,4 tys. (w 2007 r. – 134,4 tys.), natomiast w podregionie nyskim – 64,5 tys. (przed rokiem – 62,9 tys.). W porównaniu z 2007 r. w obu podregionach zwiększyła się liczba pracujących, w podregionie nyskim – o 2,5%, a opolskim – o 3,7%. W przekroju powiatowym największą liczbę pracujących odnotowano w m. Opolu – 51,2 tys. oraz powiecie nyskim – 22,7 tys., natomiast najmniej pracujących było w powiecie namysłowskim – 7,3 tys. i prudnickim – 8,4 tys. W porównaniu z 2007 r. prawie we wszystkich powiatach wystąpił wzrost liczby pracujących. Najwyższy procentowo odnotowano w powiecie opolskim – o 7,3% i namysłowskim – o 6,3%. Spadek wystąpił jedynie w powiecie głubczyckim – o 1,6% i prudnickim – o 0,8%. W sektorze publicznym wzrost wystąpił w większości powiatów, najwyższy w powiecie opolskim – o 4,2% i prudnickim – o 3,7%. W 4 powiatach w tym sektorze odnotowano spadek liczby pracujących, największy w powiecie oleskim – o 2,8% i kędzierzyńsko-kozielskim – o 2,2%. W sektorze prywatnym w 10 powiatach wystąpił wzrost liczby pracujących, procentowo najwyższy w powiecie namysłowskim – o 9,0% oraz opolskim – o 8,8%. Spadek odnotowano w powiecie prudnickim – o 4,0% i głubczyckim – o 1,8%.

2. Bezrobocie rejestrowane

Bezrobocie jest jednym z podstawowych elementów rynku pracy i oznacza stan nierównowagi pomiędzy popytem na pracę a podażą pracy. W gospodarkach rynkowych, opartych m. in. na zasadzie wolności wyboru i zmiany miejsca pracy jest zjawiskiem naturalnym i nieuniknionym, pod warunkiem, że nie przekracza 3–5% zasobów siły roboczej. Natomiast, gdy bezrobocie przekroczy ten poziom staje się problemem ekonomicznym oraz dotkliwym problemem społecznym.

W ciągu ostatnich lat zaszły głębokie zmiany na rynku pracy w Polsce. Liczba bezrobotnych rejestrowanych w powiatowych urzędach pracy zmniejszała się z roku na rok. Tendencja spadkowa zarówno w kraju jak i na Opolszczyźnie utrzymała się już od kilku lat. Rok 2008 był już szóstym z kolei, w którym odnotowano spadek rejestrowanego bezrobocia. Liczba bezrobotnych na koniec 2008 r. była niższa zarówno w porównaniu z 2007 r. jak i 2000 r. W kraju zmniejszyła się w stosunku do 2007 r. – o 15,6% (o 272,8 tys. osób), a w porównaniu z 2000 r. – o 45,5% (o 1228,8 tys.). Natomiast w województwie opolskim spadki liczby bezrobotnych były wyższe procentowo i wyniosły odpowiednio: 17,6% (7,6 tys.) i 48,5% (33,6 tys.) Średnie roczne tempo spadku bezrobocia na Opolszczyźnie w latach 2000–2008 wynosiło 8,0% (w kraju – 7,3%).

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w przekroju terytorialnym z uwzględnieniem podregionów i powiatów województwa opolskiego przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.1. **Bezrobotni zarejestrowani według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008			
	w osobach		lokata	2000=100	2007=100
Województwo	43338	35698	x	51,5	82,4
Podregion nyski	22801	18670	x	47,2	81,9
powiaty:					
Brzeski	6566	5270	11	58,2	80,3
Kluczborski	2935	2450	6	41,0	83,5
Namysłowski	2415	1926	2	40,2	79,8
Nyski	7742	6416	12	40,4	82,9
Prudnicki	3143	2608	7	67,7	83,0
Podregion opolski	20537	17028	x	57,2	82,9
powiaty:					
Głubczycki	2455	2177	5	53,2	88,7
Kędzierzyńsko-kozielski	4309	3040	8	63,8	70,6
Krapkowicki	2222	2068	3	71,3	93,1
Oleski	1599	1400	1	42,4	87,6
Opolski	3917	3147	10	55,7	80,3
Strzelecki	2365	2149	4	59,8	90,9
Miasto na prawach powiatu – – Opole	3670	3047	9	55,5	83,0

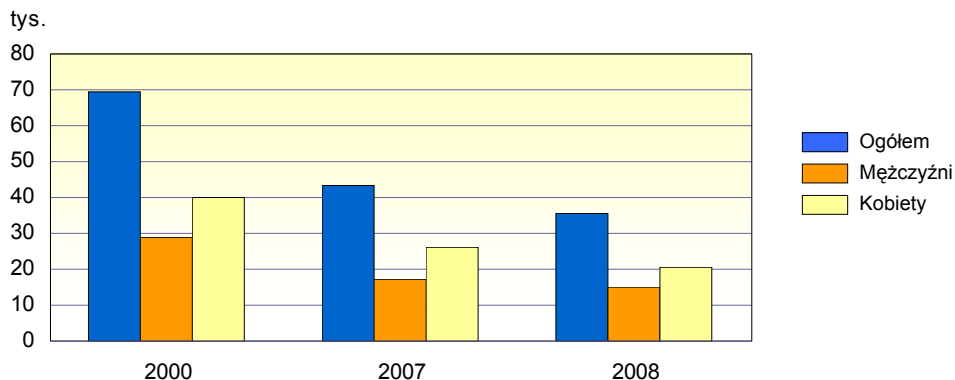
W województwie opolskim na koniec 2008 r. w powiatowych urzędach pracy było 35,7 tys. osób zarejestrowanych jako bezrobotne, co stanowiło 2,4% wszystkich bezrobotnych w kraju (1 lokata). Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 9,9%, a w kraju – 9,5% (w 2007 r. odpowiednio: 11,9% i 11,2%). W końcu grudnia 2008 r., podobnie jak w roku ub., więcej zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w podregionie nyskim i ich liczba wyniosła 18,7 tys. (w 2007 r. – 22,8 tys.), natomiast w podregionie opolskim – 17,0 tys. (przed rokiem – 20,5 tys.). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2008 r. było w powiecie nyskim (6,4 tys.), brzeskim (5,3 tys.), opolskim (3,1 tys.) i m. Opolu (3,0 tys.); powiaty te skupiały ponad połowę (50,1%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie opolskim. We wszystkich powiatach w porównaniu z 2007 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy procentowo wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 29,4%) i namysłowskim (o 20,2%), natomiast najmniejszy w powiecie krapkowickim (o 6,9%) oraz strzeleckim (o 9,1%).

Sytuację na lokalnych rynkach pracy charakteryzuje m.in. wskaźnik liczony liczbą zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Biorąc pod uwagę omawiany wskaźnik, można stwierdzić, że sytuacja na terenie Opolszczyzny uległa poprawie w porównaniu z rokiem poprzednim. Na koniec 2008 r. w województwie opolskim na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 5 (przed rokiem – 6) zarejestrowanych bezrobotnych. Korzystniejsza sytuacja niż w województwie ukształtowała się w podregionie opolskim, w którym omawiany wskaźnik wyniósł 4 (przed rokiem 5). Natomiast w podregionie nyskim wskaźnik ten ukształtował się na poziomie wyższym niż zarówno w województwie jak i w podregionie opolskim i wyniósł 7 (przed rokiem 9). W 3 powiatach (krapkowickim, opolskim i m. Opolu) wskaźnik utrzymał się na poziomie roku ub., natomiast w pozostałych uległ spadkowi. Najmniej korzystna sytuacja pod względem omawianego wskaźnika wystąpiła w powiecie brzeskim (9 osób), a następnie w powiatach głubczyckim, namysłowskim, nyskim i prudnickim (po 7 osób). Natomiast pierwszą lokatę zajął powiat oleski (3 osoby), a kolejno opolski, strzelecki i m. Opole (po 4 osoby).

Zmiany poziomu bezrobocia według płci w województwie opolskim w porównaniu z 2007 r. i 2000 r. ilustruje poniższy wykres.

ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI

Stan w dniu 31XII

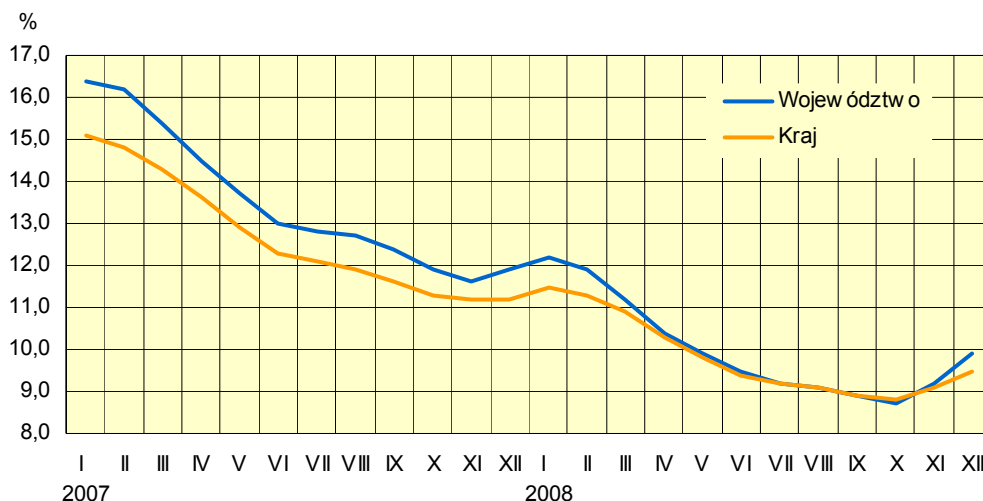

Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2007 r. dotyczył w większym stopniu kobiet niż mężczyzn. Liczba kobiet zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w porównaniu z 2007 r., zmniejszyła się o 20,4%, a mężczyzn o 13,3%. Natomiast w stosunku do 2000 r. spadek bezrobotnych w większym stopniu dotyczył mężczyzn niż kobiet. Liczba mężczyzn zmniejszyła się o 48,9%, podczas gdy liczba kobiet – o 48,2%.

O skali bezrobocia i tempie jego zmian świadczy **stopa bezrobocia**, mierzona udziałem liczby bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. W porównaniu z 2007 r. stopa bezrobocia była niższa o 2,0 pkt, natomiast w stosunku do 2000 r. o 5,8 pkt. W kraju wskaźnik ten również ukształtował się na poziomie niższym zarówno w porównaniu z 2007 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 1,7 pkt i o 5,6 pkt. Województwo opolskie na koniec grudnia 2008 r. uplasowało się na 8 (w 2007 r. – 9) miejscu w kraju pod względem wysokości stopy bezrobocia. Ukształtowanie się stopy bezrobocia w województwie oraz w kraju w latach 2007–2008 ilustruje poniższy wykres.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

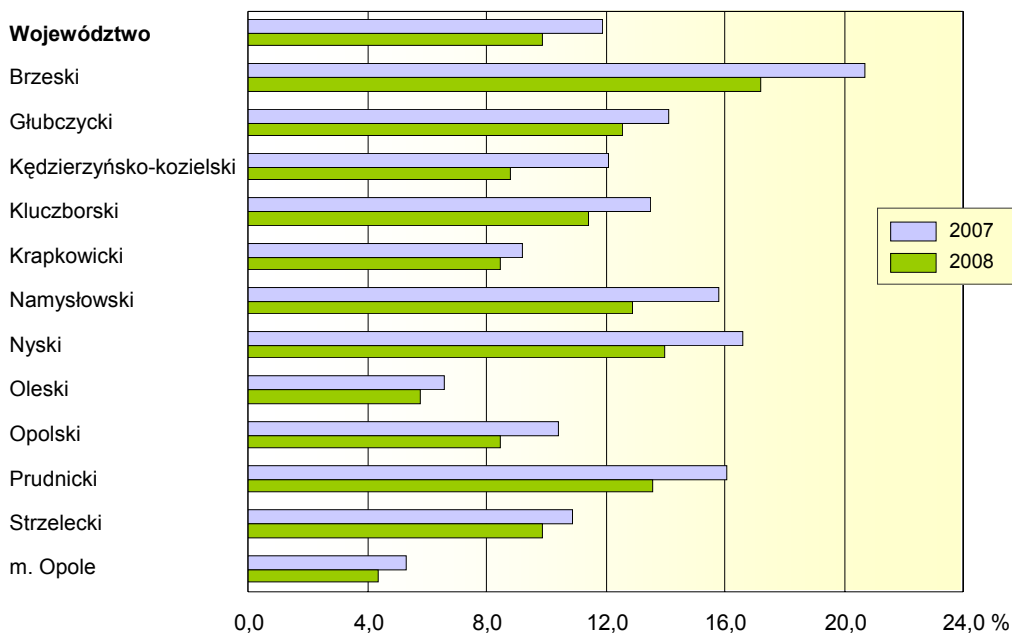

W województwie w dalszym ciągu występowało duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia od 4,4% w m. Opolu do 17,2% w powiecie brzeskim. Korzystniejsza sytuacja pod względem stopy bezrobocia ukształtowała się w podregionie opolskim, w którym na koniec 2008 r. wyniosła 7,5%. Natomiast w podregionie nyskim stopa bezrobocia była prawie 2-krotnie wyższa i wyniosła 14,1%.

Przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia w latach 2007–2008 ilustruje poniższy wykres.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW

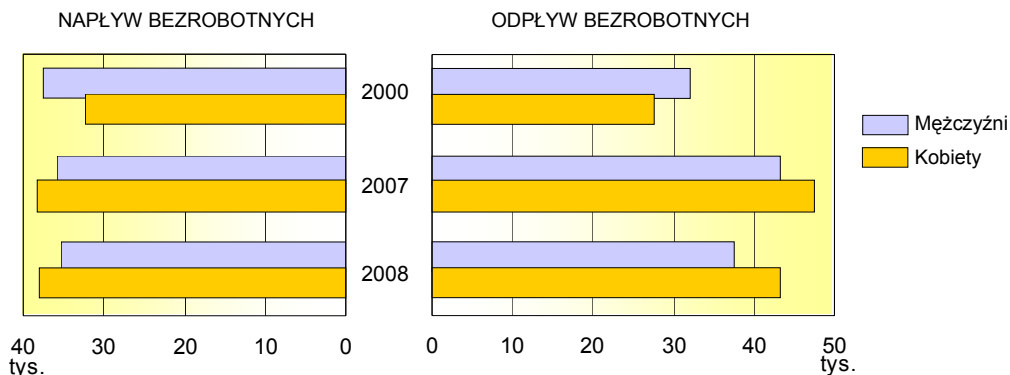
Stan w dniu 31XII

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. **Napływ** przedstawia liczbę osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały zarejestrowane jako bezrobotne. Natomiast **odpływ** oznacza liczbę osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w danym czasie. W 2008 r. w dalszym ciągu odnotowano przewagę bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji powiatowych urzędów pracy nad osobami nowo rejestrującymi się, czego efektem była m.in. mniejsza liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. W ciągu 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego **zarejestrowano** 73,3 tys. osób i jednocześnie **wykreślono** z ewidencji 80,9 tys. bezrobotnych. Liczba osób, które uzyskały status bezrobotnego zmniejszyła się o 1,2% w porównaniu z 2007 r., ale wzrosła o 5,2% w stosunku do 2000 r. Identyczną tendencję, tylko o większym nasileniu zaobserwowano wśród osób wyrejestrowanych. Ich liczba spadła w odniesieniu do 2007 r. o 11,0%, a w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się o 35,2%.

Napływ oraz odpływ bezrobotnych według płci w poszczególnych latach ilustruje poniższy wykres.

BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI

W 2008 r. podobnie jak przed rokiem ponad połowę (51,9%) nowo zarejestrowanych stanowiły kobiety i ich udział wzrósł nieznacznie o 0,3 pkt. Większość, tj. 81,8% bezrobotnych nowo zarejestrowanych stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Ich liczba w porównaniu z 2007 r. zmniejszyła się o 1,4 tys., tj. o 2,3%, a udział spadł o 0,9 pkt. Wzrosła natomiast o 0,5 tys., tj. o 3,8% liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy. Ich liczba w 2008 r. wynosiła 13,3 tys., co stanowiło 18,2% (przed rokiem – 17,3%) ogółu nowo zarejestrowanych. Znaczącą grupę wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby poprzednio pracujące, tj. 75,7% (przed rokiem – 75,4%). W dalszym ciągu wśród nowo zarejestrowanych uległa zmniejszeniu liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, która wynosiła 0,9 tys., tj. o 0,1 tys. (o 10,9%) mniej niż w 2007 r. Wśród ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych w 2008 r. liczba osób młodych do 25 roku życia wynosiła 23,3 tys., co stanowiło 31,8%, natomiast liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosiła 13,0 tys., tj. 17,7%. Ponadto, 32,2% nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych, a 33,0% bez doświadczenia zawodowego. Ich liczba wynosiła odpowiednio: 23,6 tys. i 24,2 tys. osób. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych w 2008 r. miało miejsce w styczniu (7,4 tys. osób), natomiast najmniej w marcu (4,6 tys. osób).

Nowo zarejestrowani bezrobotni w podregionie nyskim stanowili 52,4% ogółu nowo zarejestrowanych w województwie. Najwyższy udział w napływie bezrobotnych odnotowano w powiatach: nyskim (20,1%) i brzeskim (12,3%), najniższy natomiast w powiatach: oleskim (4,2%) oraz głubczyckim (4,9%).

Napływ oraz odpływ bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w przekroju terytorialnym przedstawia tablica na str. 40.

Tabl. 2.2. Nowo zarejestrowani i wyrejestrowani bezrobotni według podregionów i powiatów

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
		napływ	2007=100	odpływ	2007=100	
Województwo	74184	73281	98,8	90904	80921	89,0
Podregion nyski	42368	38370	90,6	51661	42501	82,3
powiaty:						
Brzeski	11082	9016	81,4	12443	10312	82,9
Kluczborski	6183	6040	97,7	6979	6525	93,5
Namysłowski	4479	3848	85,9	5871	4337	73,9
Nyski	16721	14738	88,1	21467	16064	74,8
Prudnicki	3903	4728	121,1	4901	5263	107,4
Podregion opolski	31816	34911	109,7	39243	38420	97,9
powiaty:						
Glubczycki	4278	3590	83,9	5128	3868	75,4
Kędzierzyńsko-kozielski	5226	5739	109,8	5842	7008	120,0
Krapkowicki	3667	3844	104,8	4089	3998	97,8
Oleski	2605	3091	118,7	3374	3290	97,5
Opolski	5951	7308	122,8	7846	8078	103,0
Strzelecki	3933	4419	112,4	4673	4635	99,2
Miasto na prawach powiatu – – Opole	6156	6920	112,4	8291	7543	91,0

Drugim czynnikiem obok napływu, powodującym zmiany w poziomie bezrobocia jest odpływ bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy. W 2008 r., analogicznie jak przed rokiem, ponad połowę (53,6%) wyrejestrowanych bezrobotnych stanowiły kobiety i ich udział wzrósł o 1,3 pkt w porównaniu z 2007 r. Nadal główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było podjęcie pracy, które dotyczyło 35,4% (w 2007 r. – 36,8%) ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych. Zatrudnienie w 2008 r. znalazło 28,6 tys. osób, ale o 14,3% mniej niż przed rokiem. Drugą przyczyną pod względem częstotliwości występowania było skreślenie z ewidencji spowodowane niepotwierdzeniem gotowości do pracy. Z tego powodu w 2008 r. wykreślono 23,7 tys. osób, co stanowiło 29,3% (w 2007 r. – 28,4%) ogółu wyrejestrowanych. Jednak ich liczba w stosunku do 2007 r. zmniejszyła się o 2,1 tys., tj. o 8,2%. Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 5,6 tys. osób, tj. o 5,8% więcej niż przed rokiem. W 2008 r. w dalszym ciągu wzrosła liczba jak i udział bezrobotnych wyrejestrowanych z powodu rozpoczęcia szkolenia oraz stażu pracy. W związku z tym z ewidencji bezrobotnych wyłączono 11,0 tys. osób, tj. 13,6% ogółu wyrejestrowanych. W porównaniu z 2007 r. ich liczba wzrosła o 8,3%, a udział o 2,4 pkt.

Najwięcej bezrobotnych wyrejestrowano w kwietniu (8,7 tys. osób), a najmniej w grudniu (4,3 tys. osób).

Wyrejestrowani bezrobotni w podregionie nyskim stanowili ponad połowę (52,5%) ogółu wyrejestrowanych w województwie. Najwyższy udział w odpływie bezrobotnych odnotowano w powiatach: nyskim (19,9%) i brzeskim (12,7%), a najniższy w powiatach: oleskim (4,1%) oraz glubczyckim (4,8%).

O zmianach na rynku pracy świadczy również **wskaźnik płynności rynku pracy**, wyrażający w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W 2008 r. kształtował się na mniej korzystnym poziomie niż w latach poprzednich i wynosił 39,1%, czyli mniej o 6,0 pkt niż przed rokiem i o 3,2 pkt niż w 2000 r. Analizując omawiany wskaźnik można stwierdzić, że lepsza sytuacja kształtowała się w podregionie nyskim, w którym wskaźnik płynności rynku pracy wynosił 41,1% (przed rokiem – 45,5%) wobec 36,9% w podregionie opolskim (w 2007 r. – 44,4%). Najwyższe wartości wskaźnika płynności ukształtowały się w powiatach o wysokiej stopie bezrobocia, głównie w powiecie namysłowskim (50,1%) i brzeskim (48,1%). Najniższy poziom wskaźnika wystąpił w powiecie prudnickim (31,0%) oraz kluczborskim (32,9%). W porównaniu z 2007 r. w 2 powiatach: brzeskim i namysłowskim poziom wskaźnika uległ poprawie i wzrósł odpowiednio: o 4,4 pkt i o 0,2 pkt. W pozostałych powiatach wskaźnik płynności uległ zmniejszeniu i największy spadek odnotowano w powiatach: oleskim – o 16,3 pkt oraz prudnickim – o 14,9 pkt.

Sytuację na rynku pracy w zakresie bezrobocia charakteryzuje nie tylko poziom, ale również struktura bezrobocia, która jest silnie zróżnicowana pod względem cech demograficznych i społecznych. Zagrożenie bezrobociem i szanse na uzyskanie nowego lub pierwszego zatrudnienia nie są jednakowe dla wszystkich. Zależy to m.in. od płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawiania bez pracy czy od miejsca zamieszkania.

Podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych nadal **przeważały kobiety**, które w końcu 2008 r. stanowiły 58,4% bezrobotnych (w kraju – 56,6%). Pomimo, że liczba ich zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2007 r. (o 20,4%) jak i w porównaniu z 2000 r. (o 48,2%), nadal bezrobocie w większym stopniu dotyczyło kobiet niż mężczyzn. Jednak w stosunku do 2007 r. udział kobiet pozostających bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 2,0 pkt, przy czym w porównaniu z 2000 r. wzrósł nieznacznie, bo o 0,3 pkt. Na koniec 2008 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 140 (przed rokiem – 153) bezrobotnych kobiet, przy czym w liczbie ludności ogółem województwa na 100 mężczyzn przypadało identycznie jak przed rokiem 107 kobiet.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych kobiet i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.3. **Bezrobotne zarejestrowane kobiety według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007		2008		2007		2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata		
Województwo	26191	20837	x	60,4	58,4	x		
Podregion nyski	13258	10770	x	58,1	57,7	x		
powiaty:								
Brzeski	3973	3148	11	60,5	59,7	9		
Kluczborski	1838	1544	7	62,6	63,0	11		
Namysłowski	1562	1212	3	64,7	62,9	10		
Nyski	4181	3446	12	54,0	53,7	1		
Prudnicki	1704	1420	6	54,2	54,4	2		

Tabl. 2.3. **Bezrobotne zarejestrowane kobiety według podregionów i powiatów (dok.)**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Podregion opolski	12933	10067	x	63,0	59,1	x
powiaty:						
Głubczycki	1422	1207	2	57,9	55,4	3
Kędzierzyńsko-kozielski	2792	1806	9	64,8	59,4	8
Krapkowicki	1541	1383	5	69,4	66,9	12
Oleski	993	814	1	62,1	58,1	5
Opolski	2465	1836	10	62,9	58,3	6
Strzelecki	1481	1261	4	62,6	58,7	7
Miasto na prawach powiatu – Opole	2239	1760	8	61,0	57,8	4

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w podregionie nyskim wyniosła 10,8 tys. (w 2007 r. – 13,3 tys.) wobec 10,1 tys. (w 2007 r. – 12,9 tys.) w podregionie opolskim. Biorąc pod uwagę udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu należy zauważyć, że na wyższym poziomie ukształtował się w podregionie opolskim (59,1%) niż nyskim (57,7%). Jednak znaczniejszy jego spadek w porównaniu z 2007 r. odnotowano w podregionie opolskim – o 3,9 pkt niż w nyskim – 0,4 pkt.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych kobiet na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie nyskim (3,4 tys.) i brzeskim (3,1 tys.), najmniej w powiecie oleskim (0,8 tys.) oraz głubczyckim (1,2 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet. Największy procentowo spadek wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 35,3%) i opolskim (o 25,5%). Najwyższy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie krapkowickim (66,9%) i kluczborskim (63,0%), a najniższy w powiecie nyskim (53,7%) i prudnickim (54,4%). W porównaniu z 2007 r., prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek udziału bezrobotnych kobiet, największy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 5,4 pkt) i opolskim (o 4,6 pkt). Nieznaczny wzrost udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu wystąpił jedynie w 2 powiatach: kluczborskim – 0,4 pkt i prudnickim – o 0,2 pkt.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na sytuację bezrobotnych na rynku pracy jest **wiek** osób pozostających bez pracy. Analizując zjawisko bezrobocia według wieku w województwie opolskim można zauważyć, że w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby w wieku 25–34 lata oraz 45–54 lata. Jednocześnie w obu grupach wiekowych odnotowano spadek liczby bezrobotnych zarówno w porównaniu z 2007 r. jak i 2000 r. Liczba bezrobotnych w wieku 25–34 lata zmniejszyła się w stosunku do 2007 r. o 15,2%, a w porównaniu z 2000 r. – o 48,3%. Natomiast spadki w grupie wiekowej 45–54 lata wyniosły odpowiednio: 22,5% i 29,4%. Udział bezrobotnych w wieku 25–34 lata był wyższy o 0,7 pkt niż przed rokiem, a o 0,1 pkt niż w 2000 r. i na koniec grudnia 2008 r. wyniósł 26,1%. Natomiast bezrobotni w grupie wiekowej

45–54 lata stanowili 25,3% ogółu bezrobotnych i ich udział zmniejszył się o 1,6 pkt w porównaniu z 2007 r., ale wzrósł o 6,9 pkt w stosunku do 2000 r. Podobnie sytuacja przedstawiała się w kraju, dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych to osoby w wieku 25–34 lata (28,4%) oraz 45–54 lata (23,6%). Należy zaznaczyć, że w województwie opolskim odnotowano najniższy udział osób w wieku 25–34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych (1 lokata).

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25–34 lata w podregionie nyskim wyniosła 4,8 tys., a opolskim – 4,5 tys. W porównaniu z 2007 r. liczba tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się w obu podregionach województwa, w nyskim o 16,4%, a w opolskim – o 13,9%. Wyższy udział analizowanej grupy bezrobotnych w ogóle bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie opolskim – 26,6% niż w nyskim – 25,7%. W porównaniu z 2007 r. zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim odnotowano wzrost udziału omawianej grupy bezrobotnych, tj. o 0,5 pkt i o 1,0 pkt.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25–34 lata oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.4. **Bezrobotni zarejestrowani w wieku 25–34 lata według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	10990	9323	x	25,4	26,1	x
Podregion nyski	5736	4798	x	25,2	25,7	x
powiaty:						
Brzeski	1710	1355	11	26,0	25,7	6
Kluczborski	717	656	7	24,4	26,8	9
Namysłowski	590	459	2	24,4	23,8	3
Nyski	2006	1690	12	25,9	26,3	8
Prudnicki	713	638	6	22,7	24,5	4
Podregion opolski	5254	4525	x	25,6	26,6	x
powiaty:						
Głubczycki	586	506	4	23,9	23,2	2
Kędzierzyńsko-kozielski	1057	771	8	24,5	25,4	5
Krapkowicki	590	559	5	26,6	27,0	10
Oleski	412	365	1	25,8	26,1	7
Opolski	1104	916	9	28,2	29,1	11
Strzelecki	522	479	3	22,1	22,3	1
Miasto na prawach powiatu – Opole ...	983	929	10	26,8	30,5	12

Na koniec 2008 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25–34 lata było w powiecie nyskim (1,7 tys.) i brzeskim (1,4 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,4 tys.) i namysłowskim (0,5 tys.). We wszystkich powiatach w porównaniu z 2007 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej, największy procentowo spadek odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 27,1%) i namysłowskim (o 22,2%). Najwyższy udział

44 Uwagi analityczne

bezrobotnych w wieku 25–34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w m. Opolu (30,5%) i w powiecie opolskim (29,1%), a najniższy w powiecie strzeleckim (22,3%) oraz głubczyckim (23,2%). W porównaniu z 2007 r. w większości powiatów odnotowano wzrost udziału analizowanej grupy wiekowej, najwyższy wystąpił w m. Opolu – o 3,7 pkt oraz w powiecie kluczborskim – o 2,4 pkt. Spadek udziału odnotowano w 3 powiatach: głubczyckim – o 0,7 pkt, namysłowskim – o 0,6 pkt i brzeskim – o 0,3 pkt.

Mniej korzystna, niż przed rokiem przedstawiała się sytuacja ludzi młodych, tj. osób do 24 roku życia, których na koniec 2008 r. było 7,3 tys. Pomimo spadku (o 10,1%) liczby bezrobotnych w wieku 18–24 lata w porównaniu z 2007 r. ich udział ukształtował się na poziomie wyższym (o 1,7 pkt) niż przed rokiem i wyniósł 20,4%. W porównaniu z 2000 r. zmniejszyła się zarówno liczba jak i udział omawianej grupy wiekowej, tj. odpowiednio: o 63,3% i o 8,2 pkt. W kraju udział omawianej grupy bezrobotnych wyniósł 20,7% i w porównaniu z 2007 r. wzrósł identycznie jak na Opolszczyźnie o 1,7 pkt.

Na koniec 2008 r. w podregionie nyskim zarejestrowanych było 3,7 tys. bezrobotnych w wieku do 24 lat, natomiast w opolskim – 3,5 tys. W obu podregionach wystąpił spadek omawianej grupy wiekowej w porównaniu z 2007 r., w nyskim – o 11,7%, a w opolskim – o 8,5%. Wyższy udział analizowanej grupy wiekowej w ogółem bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie opolskim – 20,8%, przy czym w nyskim wyniósł 19,9%.

Najwięcej zarejestrowanych w wieku 18–24 lata na koniec 2008 r. było w powiecie nyskim (1,2 tys.) i brzeskim (1,0 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,3 tys.) i krapkowickim (0,4 tys.). W porównaniu z 2007 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych w wieku do 24 lat. Największy procentowo spadek odnotowano w powiecie prudnickim (o 23,9%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 20,3%). Wzrost wystąpił jedynie w powiecie głubczyckim i wyniósł 0,8 %.

Nadal najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w wieku 55 lat i więcej. Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrastał z roku na rok. Ponadto stosunkowo mała skłonność bezrobotnych w tej grupie wiekowej do zmian zawodu i kwalifikacji stanowi dość istotne utrudnienie i zmniejsza szanse na znalezienie pracy. Na koniec 2008 r. było ich 3,8 tys. osób i stanowili 10,6% (przed rokiem – 10,3%) ogółu bezrobotnych. W kraju odsetek tej grupy bezrobotnych wyniósł 8,7% i wzrósł o 0,2 pkt w porównaniu z rokiem poprzednim.

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w podregionie nyskim wyniosła 2,0 tys., a w opolskim – 1,8 tys. W porównaniu z 2007 r. liczba analizowanej grupy wiekowej w obu podregionach uległa zmniejszeniu, w podregionie nyskim o 15,2%, natomiast w opolskim – o 15,8%. Udział osób w wieku 55 lat i więcej w ogółem bezrobotnych danego podregionu ukształtował się na podobnym poziomie i w nyskim wyniósł 10,5% wobec 10,6% w opolskim.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia tablica na str. 45.

Tabl. 2.5. **Bezrobotni zarejestrowani w wieku 55 lat i więcej według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

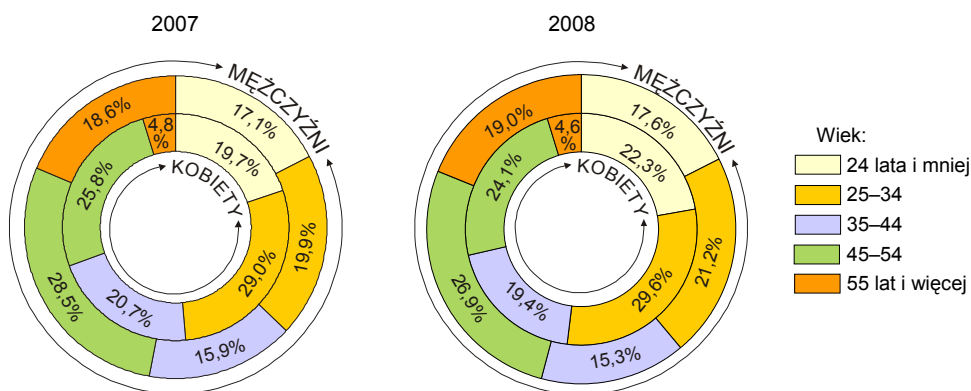
Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	4464	3773	x	10,3	10,6	x
Podregion nyski	2310	1960	x	10,1	10,5	x
powiaty:						
Brzeski	629	553	10	9,6	10,5	4
Kluczborski	288	222	4	9,8	9,1	2
Namysłowski	266	222	4	11,0	11,5	10
Nyski	774	679	11	10,0	10,6	5
Prudnicki	353	284	6	11,2	10,9	8
Podregion opolski	2154	1813	x	10,5	10,6	x
powiaty:						
Głubczycki	257	239	5	10,5	11,0	9
Kędzierzyńsko-kozielski	412	322	7	9,6	10,6	5
Krapkowicki	196	183	2	8,8	8,8	1
Oleski	158	150	1	9,9	10,7	6
Opolski	429	339	8	11,0	10,8	7
Strzelecki	231	197	3	9,8	9,2	3
Miasto na prawach powiatu – Opole ..	471	383	9	12,8	12,6	11

Najwięcej bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej na koniec 2008 r. liczył powiat nyski (0,7 tys.) i brzeski (0,6 tys.), a najmniej powiaty: oleski i krapkowicki (po 0,2 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby analizowanej grupy bezrobotnych, największy procentowo wystąpił w powiecie kluczborskim (o 22,9%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 21,8%). Najwyższy udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. wystąpił w m. Opolu (12,6%) oraz w powiecie namysłowskim (11,5%). W porównaniu z 2007 r. w 6 powiatach odnotowano wzrost udziału bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej, a w 5 wystąpił spadek, natomiast w powiecie krapkowickim udział omawianej grupy bezrobotnych utrzymał się na poziomie z roku ub. Najwyższy wzrost analizowanego wskaźnika wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,0 pkt) i brzeskim (o 0,9 pkt). Natomiast największy spadek odnotowano w powiecie kluczborskim (o 0,7 pkt) i strzeleckim (o 0,6 pkt).

W dalszym ciągu bezrobotni mężczyźni byli nieco starsi niż kobiety. Wśród bezrobotnych mężczyzn osoby w wieku 45 lat i więcej stanowiły 45,9%, tj. o 1,2 pkt mniej niż w 2007 r. Analogiczny odsetek dla kobiet wyniósł 28,7%, tj. o 2,1 pkt mniej niż przed rokiem. Zmiany w strukturze bezrobotnych mężczyzn i kobiet według wieku w porównaniu z 2007 r. ilustruje wykres na str. 46.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31XII

Ważną cechą decydującą o sytuacji i szansach bezrobotnych na rynku pracy jest **poziom wykształcenia**, od którego zależy zarówno umiejętność skutecznego poszukiwania pracy, jak i umiejętność dostosowywania się do zmian na rynku pracy. Poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status osób bezrobotnych. Bezrobocie zazwyczaj dotyczy w niewielkim stopniu osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, które nawet jeśli stracą pracę, to mają większą szansę na jej ponowne podjęcie. Największe problemy ze zmianą statusu bezrobotnego mają osoby o niskim poziomie wykształcenia oraz bez kwalifikacji pożądanym na rynku pracy.

Struktura bezrobotnych na koniec 2008 r. według poziomu wykształcenia w stosunku do lat poprzednich utrzymała się na podobnym poziomie. Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to w dalszym ciągu osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych, analogicznie jak w latach poprzednich stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (62,6% ogólnej liczby bezrobotnych, w 2007 r. – 64,6%, a w 2000 r. – 70,3%). W kraju analogiczny odsetek wyniósł 59,1%. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z analizowanym wykształceniem zmniejszyła się w porównaniu z 2007 r. o 5,7 tys., tj. o 20,2%, a w stosunku do 2000 r. o 26,4 tys., tj. o 54,2%.

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych z omawianym wykształceniem w podregionie nyskim wyniosła 11,6 tys., a w opolskim – 10,7 tys. W porównaniu z 2007 r. liczba tej grupy bezrobotnych w obu podregionach uległa zmniejszeniu, w podregionie nyskim – o 21,6%, natomiast w opolskim – o 18,8%. Udział osób z tym wykształceniem w ogólnym bezrobotnych danego podregionu ukształtował się na podobnym poziomie i w nyskim wyniósł 62,2% wobec 63,0% w opolskim.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia tablica na str. 47.

Tabl. 2.6. **Bezrobotni zarejestrowani z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	28014	22342	x	64,6	62,6	x
Podregion nyski	14799	11607	x	64,9	62,2	x
powiaty:						
Brzeski	4137	3218	11	63,0	61,1	3
Kluczborski	1877	1497	7	64,0	61,1	3
Namysłowski	1600	1217	2	66,3	63,2	5
Nyski	4963	3936	12	64,1	61,3	4
Prudnicki	2222	1739	8	70,7	66,7	7
Podregion opolski	13215	10735	x	64,3	63,0	x
powiaty:						
Głubczycki	1727	1466	6	70,3	67,3	8
Kędzierzyńsko-kozielski	3032	2054	9	70,4	67,6	9
Krapkowicki	1556	1438	3	70,0	69,5	11
Oleski	919	788	1	57,5	56,3	2
Opolski	2609	2071	10	66,6	65,8	6
Strzelecki	1637	1458	4	69,2	67,8	10
Miasto na prawach powiatu – Opole	1735	1460	5	47,3	47,9	1

Najwięcej bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym na koniec 2008 r. było w powiecie nyskim (3,9 tys.) i brzeskim (3,2 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,8 tys.) oraz namysłowskim (1,2 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby analizowanej grupy bezrobotnych, największy procentowo wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 32,3%) i namysłowskim (o 23,9%). Najwyższy udział bezrobotnych z omawianym wykształceniem w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. wystąpił w powiecie krapkowickim (69,5%) i strzeleckim (67,8%). W porównaniu z 2007 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek udziału bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Największy wystąpił w powiecie prudnickim (o 4,0 pkt) i namysłowskim (o 3,1 pkt). Jedynie w m. Opolu odnotowano wzrost udziału bezrobotnych z analizowanym wykształceniem, który wyniósł 0,6 pkt.

Nadal najmniej zagrożone bezrobociem były osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. W 2008 r. osoby z tym wykształceniem stanowiły jedynie 7,4% (w kraju – 8,5%). Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrastał z roku na rok. W porównaniu z 2007 r. wzrósł o 1,3 pkt, a w stosunku do 2000 r. o 4,9 pkt.

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym w podregionie nyskim wyniosła 1,2 tys., tj. o 3,7% więcej niż w 2007 r., a w opolskim – 1,4 tys., tj. o 4,0% mniej niż przed rokiem. Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych z omawianym wykształceniem w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu, należy zauważyć, że na

48 Uwagi analityczne

wyższym poziomie ukształtował się w podregionie opolskim (8,2%) niż nyskim (6,6%). Jednak znaczniejszy jego wzrost w porównaniu z 2007 r. odnotowano w podregionie nyskim o 1,4 pkt, przy czym w opolskim wyniósł 1,1 pkt.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.7. Bezrobotni zarejestrowani z wykształceniem wyższym według podregionów i powiatów

Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	2639	2625	x	6,1	7,4	x
Podregion nyski	1184	1228	x	5,2	6,6	x
powiaty:						
Brzeski	324	318	9	4,9	6,0	5
Kluczborski	135	149	5	4,6	6,1	6
Namysłowski	101	99	2	4,2	5,1	2
Nyski	476	506	10	6,1	7,9	9
Prudnicki	148	156	6	4,7	6,0	5
Podregion opolski	1455	1397	x	7,1	8,2	x
powiaty:						
Głubczycki	84	97	1	3,4	4,5	1
Kędzierzyńsko-kozielski	190	213	7	4,4	7,0	8
Krapkowicki	108	113	3	4,9	5,5	4
Oleski	140	139	4	8,8	9,9	10
Opolski	205	216	8	5,2	6,9	7
Strzelecki	109	113	3	4,6	5,3	3
Miasto na prawach powiatu – Opole	619	506	10	16,9	16,6	11

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie nyskim i m. Opolu (po 0,5 tys.), najmniej w powiecie głubczyckim i namysłowskim (po 0,1 tys.). W porównaniu z 2007 r. w 8 powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych z analizowanym wykształceniem. Najwyższy procentowo wzrost wystąpił w powiecie głubczyckim (o 15,5%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 12,1%). W pozostałych 4 powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych z tym wykształceniem w stosunku do 2007 r. i największy wystąpił w m. Opolu (o 18,3%) oraz w powiecie namysłowskim (o 2,0%). Najwyższy udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w m. Opolu (16,6%) i w powiecie oleskim (9,9%), a najniższy w powiecie głubczyckim (4,5%) oraz namysłowskim (5,1%). W porównaniu z 2007 r., prawie we wszystkich powiatach odnotowano wzrost udziału bezrobotnych z wykształceniem wyższym, najwyższy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 2,6 pkt) i nyskim (o 1,8 pkt). Spadek udziału bezrobotnych z tym wykształceniem wystąpił jedynie w m. Opolu o 0,3 pkt.

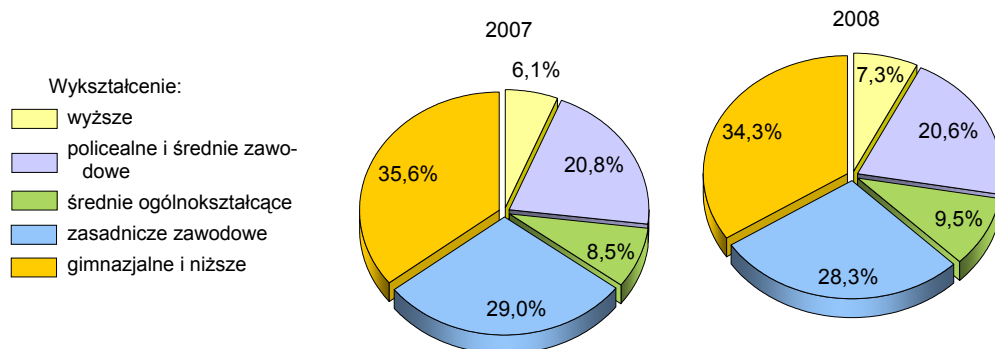
W dalszym ciągu bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone niż bezrobotni mężczyźni. Wykształcenie wyższe i średnie zawodowe łącznie z policealnym posiadało 6,7 tys. (w 2007 r. –

8,0 tys.) kobiet pozostających bez pracy, podczas gdy mężczyzn o tym samym poziomie wykształcenia było 3,2 tys. (w 2007 r. – 3,6 tys.).

Zmiany w strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia w porównaniu z 2007 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31XII

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy zależy m. in. od ich przeszłości zawodowej. Biorąc pod uwagę to kryterium można wyróżnić osoby, które **dotychczas nie pracowały** i nie posiadają żadnego stażu zawodowego oraz osoby, które **poprzednio pracowały** i obecnie poszukują nowej pracy. Rozpatrując kryterium klasyfikacji bezrobotnych pod względem ich przeszłości zawodowej można dokonać analizy według stażu pracy.

W końcu grudnia 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważały osoby, które już pracowały zawodowo. Ich udział na koniec 2008 r. ukształtował się na poziomie 80,3% (w kraju – 77,7%), tj. wyższym o 0,3 pkt niż przed rokiem i o 1,3 pkt niż na koniec 2000 r. Liczba osób poprzednio pracujących na koniec 2008 r. wyniosła 28,7 tys., tj. mniej o 17,3% w porównaniu z 2007 r. i o 47,6% w stosunku do 2000 r.

Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu grudnia 2008 r. wystąpił wśród osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (21,2%). Ponad połowę (59,4%) tych osób stanowiły kobiety. Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat w podregionie nyskim wyniosła 3,9 tys., a w opolskim – 3,7 tys. W porównaniu z 2007 r. liczba tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się w obu podregionach województwa opolskiego, w nyskim o 15,2%, a w opolskim – o 11,4%. Wyższy udział analizowanej grupy bezrobotnych w ogólnym bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie opolskim – 21,5% niż w nyskim – 20,9%. W porównaniu z 2007 r. zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim odnotowano wzrost udziału omawianej grupy bezrobotnych, tj. odpowiednio: o 0,7 pkt i o 1,3 pkt.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia tablica na str. 50.

Tabl. 2.8. **Bezrobotni zarejestrowani ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	8752	7580	x	20,2	21,2	x
Podregion nyski	4612	3911	x	20,2	20,9	x
powiaty:						
Brzeski	1370	1139	11	20,9	21,6	7
Kluczborski	558	519	6	19,0	21,2	5
Namysłowski	498	458	4	20,6	23,8	11
Nyski	1536	1274	12	19,8	19,9	1
Prudnicki	650	521	7	20,7	20,0	2
Podregion opolski	4140	3669	x	20,2	21,5	x
powiaty:						
Głubczycki	518	473	5	21,1	21,7	8
Kędzierzyńsko-kozielski	895	653	9	20,8	21,5	6
Krapkowicki	454	445	2	20,4	21,5	6
Oleski	333	330	1	20,8	23,6	10
Opolski	781	702	10	19,9	22,3	9
Strzelecki	505	452	3	21,4	21,0	4
Miasto na prawach powiatu – Opole	654	614	8	17,8	20,2	3

Na koniec 2008 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat było w powiecie nyskim (1,3 tys.) i brzeskim (1,1 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,3 tys.) oraz krapkowickim (0,4 tys.). We wszystkich powiatach w porównaniu z 2007 r. zmniejszyła się liczba analizowanej grupy bezrobotnych, największy procentowo spadek odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 27,0%) i prudnickim (o 19,8%). Najwyższy udział bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie namysłowskim (23,8%) i oleskim (23,6%), a najniższy w powiecie nyskim (19,9%) oraz prudnickim (20,0%). W porównaniu z 2007 r. w większości powiatów odnotowano wzrost udziału analizowanej grupy bezrobotnych, najwyższy wystąpił w powiecie namysłowskim – o 3,2 pkt i oleskim – o 2,8 pkt. Spadek udziału odnotowano w 2 powiatach: prudnickim – o 0,7 pkt i strzeleckim – o 0,4 pkt.

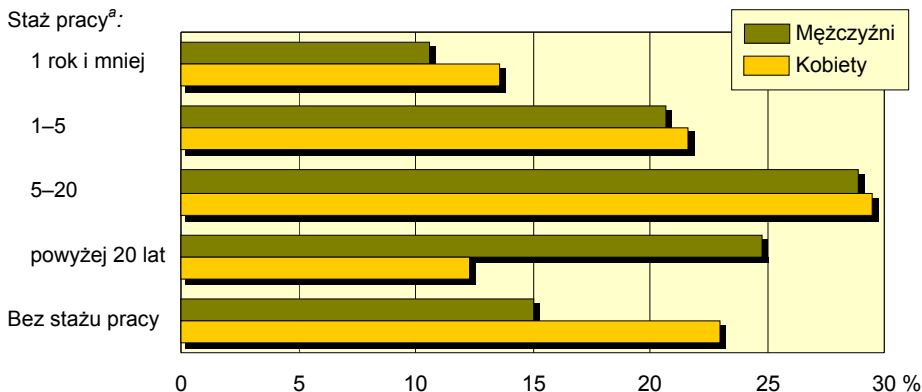
Nadal najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które przepracowały powyżej 30 lat, a ich udział wyniósł 4,0%. W porównaniu z 2007 r. liczba tych osób zmniejszyła się o 10,2% przy jednoczesnym wzroście udziału o 0,3 pkt. Natomiast w stosunku do 2000 r. liczba tych osób wzrosła o 88,0%, a ich udział wzrósł o 2,9 pkt.

Rozpatrując **rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy** bezrobotnych w końcu grudnia 2008 r. należy stwierdzić, że najwięcej osób nim otrzymało status bezrobotnego, zatrudnionych było w sekcjach: przemysł (27,7%) oraz handel i naprawy (15,6%). Większość, tj. 69,9% bezrobotnych poprzednio pracujących zatrudniona była w sektorze prywatnym. Spośród ogółu bezrobotnych najwięcej było o następujących zawodach i specjalnościach: sprzedawca (9,9%) i robotnik gospodarczy (5,4%).

Udział bezrobotnych według płci i stażu pracy ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ STAŻU PRACY W 2008 R.

Stan w dniu 31XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

Nadal w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby **bez stażu pracy**. Na koniec 2008 r. ich liczba wyniosła 7,0 tys., co stanowiło 19,7% (w kraju – 22,3%) ogółu bezrobotnych. W porównaniu z 2007 r. ich liczba zmniejszyła się o 18,9%, a udział o 0,3 pkt. Natomiast w stosunku do 2000 r. liczba bezrobotnych bez stażu pracy zmniejszyła się o 51,8%, a ich udział o 1,3 pkt.

Na koniec 2008 r. liczba bezrobotnych dotychczas niepracujących w obu podregionach kształtowała się na podobnym poziomie i wyniosła po 3,5 tys. Zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim odnotowano spadek omawianej grupy bezrobotnych w porównaniu z 2007 r., tj. odpowiednio: o 21,7% i o 16,0%. Wyższy udział bezrobotnych bez stażu pracy w ogółem bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie opolskim – 20,7%, przy czym w nyskim wyniósł 18,8%.

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych bez stażu pracy i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.9. **Bezrobotni zarejestrowani bez stażu pracy według podregionów i powiatów**

Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	8659	7020	x	20,0	19,7	x
Podregion nyski	4471	3503	x	19,6	18,8	x
powiaty:						
Brzeski	1398	1074	11	21,3	20,4	6
Kluczborski	607	435	3	20,7	17,8	4
Namysłowski	471	353	2	19,5	18,3	5
Nyski	1268	1102	12	16,4	17,2	3
Prudnicki	727	539	8	23,1	20,7	8

Tabl. 2.9. **Bezrobotni zarejestrowani bez stażu pracy według podregionów i powiatów (dok.)**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Podregion opolski	4188	3517	x	20,4	20,7	x
powiaty:						
Głubczycki	479	447	5	19,5	20,5	7
Kędzierzyńsko-kozielski	927	699	10	21,5	23,0	10
Krapkowicki	490	479	6	22,1	23,2	11
Oleski	355	294	1	22,2	21,0	9
Opolski	669	537	7	17,1	17,1	2
Strzelecki	699	622	9	29,6	28,9	12
Miasto na prawach powiatu – Opole	569	439	4	15,5	14,4	1

Najwięcej bezrobotnych bez stażu pracy na koniec 2008 r. było w powiecie nyskim i brzeskim (po 1,1 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,3 tys.) i namysłowskim (0,4 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby analizowanej grupy bezrobotnych, największy procentowo wystąpił w powiecie kluczborskim (o 28,3%) i prudnickim (o 25,9%). Najwyższy udział bezrobotnych bez stażu pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. był w powiecie strzeleckim (28,9%) oraz krapkowickim (23,2%). W porównaniu z 2007 r. w 7 powiatach odnotowano spadek udziału bezrobotnych bez stażu pracy, w 4 wystąpił wzrost, a w powiecie opolskim udział omawianej grupy bezrobotnych utrzymał się na poziomie z roku ub. Największy spadek analizowanego wskaźnika wystąpił w powiecie kluczborskim (o 2,9 pkt) i prudnickim (o 2,4 pkt). Natomiast najwyższy wzrost odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,5 pkt) i krapkowickim (o 1,1 pkt).

Kolejnym kryterium klasyfikacji bezrobotnych jest **czas pozostawania bez pracy**. Okres poszukiwania pracy jest jednym z czynników określających sytuację na rynku pracy. Długi okres poszukiwania pracy oraz długa przerwa w pracy wyraźnie zmniejszają szanse na jej znalezienie i ponowne zatrudnienie. Na koniec 2008 r. liczba osób poszukujących pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 9,4 tys. i była o 45,7% niższa niż przed rokiem a o 67,1% w porównaniu z 2000 r. Jednocześnie zmniejszył się udział analizowanej grupy wśród ogółu bezrobotnych w stosunku do 2007 r. o 13,7 pkt, a w porównaniu z 2000 r. o 14,9 pkt i na koniec 2008 r. – wyniósł 26,5% (w kraju – 34,0%). Należy zauważyć, że województwo opolskie uplasowało się w omawianej kategorii na 1 miejscu w kraju. Nadal większość, tj. 67,8% w tej grupie bezrobotnych stanowiły kobiety. Wśród osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy przeważały osoby w wieku 45–54 lata (30,6%) oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia i krótkim stażu pracy. Spośród osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy 68,0% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, 29,2% posiadało, co najwyżej 5-letni staż pracy, a 19,3% było bez stażu pracy.

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy w podregionie nyskim wyniosła 4,9 tys., tj. o 43,3% mniej niż w 2007 r., a w opolskim – 4,5 tys., tj. również mniej o 48,2%.

Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu, należy zauważyć, że na nieco wyższym poziomie ukształtował się w podregionie opolskim (26,6%) niż w nyskim (26,3%). Jednak znaczniejszy jego spadek w porównaniu z 2007 r. odnotowano w podregionie opolskim, tj. o 15,9 pkt, przy czym w nyskim wyniósł 11,7 pkt.

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.10. **Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	17412	9449	x	40,2	26,5	x
Podregion nyski	8674	4919	x	38,0	26,3	x
powiaty:						
Brzeski	2965	1804	12	45,2	34,2	11
Kluczborski	1151	775	8	39,2	31,6	9
Namysłowski	1017	552	3	42,1	28,7	7
Nyski	2049	1157	11	26,5	18,0	1
Prudnicki	1492	631	4	47,5	24,2	3
Podregion opolski	8738	4530	x	42,5	26,6	x
powiaty:						
Głubczycki	1014	641	5	41,3	29,4	8
Kędzierzyńsko-kozielski	1999	815	10	46,4	26,8	6
Krapkowicki	927	680	6	41,7	32,9	10
Oleski	662	321	1	41,4	22,9	2
Opolski	1667	788	9	42,6	25,0	5
Strzelecki	930	522	2	39,3	24,3	4
Miasto na prawach powiatu – Opole	1539	763	7	41,9	25,0	5

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie brzeskim (1,8 tys.) oraz nyskim (1,2 tys.), najmniej w powiecie oleskim (0,3 tys.) i strzeleckim (0,5 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy. Największy procentowo wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 59,2%) oraz prudnickim (o 57,7%). Najwyższy udział analizowanej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie brzeskim (34,2%) i krapkowickim (32,9%), a najniższy w powiecie nyskim (18,0%) oraz oleskim (22,9%). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek udziału bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy. Największy wystąpił w powiecie prudnickim (o 23,3 pkt) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 19,6 pkt).

W 2008 r. rozpatrując bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy, należy zauważyć, że najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby poszukujące pracy w okresie do 3 miesięcy. Na koniec 2008 r. ich liczba wyniosła 15,3 tys., co stanowiło 42,8% (w 2007 r. –

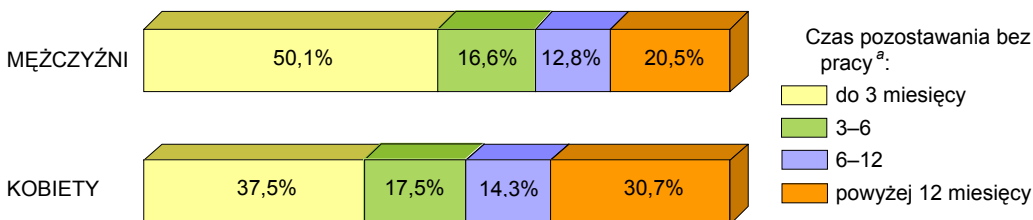
54 Uwagi analityczne

31,6%, a w 2000 r. – 24,1%) ogółu bezrobotnych. W porównaniu z 2007 r. ich liczba wzrosła o 1,6 tys., tj. o 11,4%, ale zmniejszyła się w stosunku do 2000 r. o 1,4 tys., tj. o 8,6%.

Udział bezrobotnych mężczyzn i kobiet według okresu pozostawania bez pracy ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2008 R.

Stan w dniu 31XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

W dalszym ciągu w województwie opolskim większość bezrobotnych **nie posiadała prawa do zasiłku**. W końcu grudnia 2008 r. bez prawa do zasiłku było 29,4 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 82,2%, ale był o 3,8 pkt niższy niż w 2007 r., natomiast wyższy o 1,7 pkt w porównaniu z 2000 r. W kraju osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 81,6% wszystkich bezrobotnych.

Liczbę bezrobotnych nie posiadających prawa do pobierania zasiłku przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.11. **Bezrobotni zarejestrowani bez prawa do zasiłku**

Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008	2007	2008
	w osobach		w % ogółem	
Ogółem	37265	29353	100,0	100,0
Mężczyźni	14010	11756	37,6	40,1
Kobiety	23255	17597	62,4	59,9
z ogółem:				
Poprzednio pracujący	28819	22463	77,3	76,5
Zamieszkali na wsi	17011	13039	45,6	44,4
Niepełnosprawni	1414	1443	3,8	4,9

W końcu 2008 r. na każde 100 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego, identycznie jak w kraju zaledwie 18 bezrobotnych otrzymywało zasiłek. Ponad połowę (59,9%) bezrobotnych bez prawa do zasiłku stanowiły kobiety. Ich udział zmniejszył się zarówno w porównaniu z 2007 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 2,5 pkt i o 2,3 pkt. Wśród ogółu bezrobotnych nie mających prawa do zasiłku 57,7% stanowili długotrwale bezrobotni, 35,1% bez kwalifikacji zawodowych, a 22,9% bezrobotni powyżej 50 roku życia, natomiast osoby do 25 roku życia – 22,1%.

Na koniec 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku w podregionie nyskim wyniosła 14,6 tys., a w opolskim – 14,8 tys. W porównaniu z 2007 r. liczba tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się w obu podregionach województwa opolskiego, w nyskim – o 22,7%, a w opolskim – o 19,7%. Wyższy udział analizowanej grupy w ogólnym bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie opolskim – 86,8% niż w nyskim – 78,1%. W porównaniu z 2007 r. zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim odnotowano spadek udziału omawianej grupy bezrobotnych, tj. odpowiednio: o 4,6 pkt i o 2,8 pkt.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku oraz i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.12. **Bezrobotni zarejestrowani bez prawa do zasiłku według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	37265	29353	x	86,0	82,2	x
Podregion nyski	18867	14580	x	82,7	78,1	x
powiaty:						
Brzeski	5441	4104	11	82,9	77,9	2
Kluczborski	2615	2143	7	89,1	87,5	8
Namysłowski	2063	1564	2	85,4	81,2	4
Nyski	5825	4661	12	75,2	72,6	1
Prudnicki	2923	2108	6	93,0	80,8	3
Podregion opolski	18398	14773	x	89,6	86,8	x
powiaty:						
Głubczycki	2118	1910	5	86,3	87,7	9
Kędzierzyńsko-kozielski	3985	2699	10	92,5	88,8	12
Krapkowicki	1998	1834	3	89,9	88,7	11
Oleski	1359	1157	1	85,0	82,6	5
Opolski	3519	2692	9	89,8	85,5	7
Strzelecki	2193	1896	4	92,7	88,2	10
Miasto na prawach powiatu – Opole	3226	2585	8	87,9	84,8	6

Na koniec 2008 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku było w powiecie nyskim (4,7 tys.) i brzeskim (4,1 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (1,2 tys.) i namysłowskim (1,6 tys.). We wszystkich powiatach w porównaniu z 2007 r. liczba analizowanej grupy bezrobotnych zmniejszyła się. Największy procentowo spadek odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 32,3%) i prudnickim (o 27,9%). Najwyższy udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2008 r. odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (88,8%) i krapkowickim (88,7%), a najniższy w powiecie nyskim (72,6%) oraz brzeskim (77,9%). W porównaniu z 2007 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek udziału analizowanej grupy bezrobotnych, największy wystąpił w powiecie prudnickim (o 12,2 pkt) i brzeskim (o 5,0 pkt). Natomiast wzrost udziału odnotowano jedynie w powiecie głubczyckim, który wyniósł 1,4 pkt.

Nadal na terenie województwa opolskiego utrzymywało się wysokie bezrobocie wśród osób **zamieszkałych na wsi**. Na koniec 2008 r. stanowili oni 44,2% zarejestrowanych bezrobotnych w województwie (w kraju – 45,5%), ale ich udział zmniejszył się o 1,2 pkt w porównaniu z 2007 r. i o 1,1 pkt w stosunku do 2000 r. Kobiety bezrobotne na wsi stanowiły 59,5%.

W okresie styczeń-grudzień 2008 r. zarejestrowało się 32,4 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 44,2% (w 2007 r. – 44,1%) ogółu zarejestrowanych w ciągu roku w województwie opolskim. Natomiast z ewidencji powiatowych urzędów pracy wyrejestrowanych zostało 36,3 tys. bezrobotnych mieszkańców wsi (44,8%, w 2007 r. – 45,0%). Z powodu podjęcia pracy wykreślono 12,6 tys. osób, tj. 43,8% ogółu wyrejestrowanych z tego tytułu w województwie.

Analogicznie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi przeważały osoby w wieku 25–34 lata – 25,2%, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 36,4% oraz zasadniczym zawodowym – 31,1%. Bezrobotni ze stażem pracy co najwyżej 5-letnim stanowili 34,1% wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.13. **Bezrobotni zarejestrowani zamieszkali na wsi według podregionów i powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2007	2008		2007	2008	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	19666	15790	x	45,4	44,2	x
Podregion nyski	10840	8635	x	47,5	46,3	x
powiaty:						
Brzeski	2969	2316	9	45,2	43,9	4
Kluczborski	1438	1175	7	49,0	48,0	6
Namysłowski	1702	1312	8	70,5	68,1	10
Nyski	3511	2873	11	45,4	44,8	5
Prudnicki	1220	959	4	38,8	36,8	2
Podregion opolski	8826	7155	x	43,0	42,0	x
powiaty:						
Głubczycki	1314	1144	6	53,5	52,5	8
Kędzierzyńsko-kozielski	1329	845	2	30,8	27,8	1
Krapkowicki	954	846	3	42,9	40,9	3
Oleski	914	770	1	57,2	55,0	9
Opolski	3176	2514	10	81,1	79,9	11
Strzelecki	1139	1036	5	48,2	48,2	7

Na koniec 2008 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w podregionie nyskim ukształtowała się na wyższym poziomie niż w opolskim i wyniosła 8,6 tys. osób wobec 7,2 tys. w podregionie opolskim. W obu podregionach odnotowano spadek omawianej grupy bezrobotnych w porównaniu z 2007 r., w podregionie nyskim o 20,3%, a w opolskim – o 18,9%. Wyższy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie nyskim – 46,3%; w opolskim wyniósł 42,0%.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi na koniec 2008 r. było w powiecie nyskim (2,9 tys.) oraz opolskim (2,5 tys.), a najmniej w powiecie oleskim i kędzierzyńsko-kozielskim (po 0,8 tys.). W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek tej grupy bezrobotnych, największy procentowo wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 36,4%) i namysłowskim (o 22,9%). W 4 powiatach udział bezrobotnych mieszkających na wsi ukształtował się powyżej 50,0%. Wskaźnik był szczególnie wysoki w powiecie opolskim (79,9%) oraz namysłowskim (68,1%). Najniższy udział analizowanej grupy bezrobotnych wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (27,8%) i prudnickim (36,8%). W porównaniu z 2007 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi, największy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 3,0 pkt) i namysłowskim (o 2,4 pkt). Natomiast w powiecie strzeleckim udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymał się na poziomie ub. roku i wyniósł 48,2%.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyodrębniono kategorie osób znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Należą do nich m.in. długotrwale bezrobotni, czyli pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, którzy w końcu 2008 r. stanowili 47,8% wszystkich bezrobotnych (w 2007 r. – 60,5%). Na koniec 2008 r. odnotowano ich 17,1 tys., ale w porównaniu z 2007 r. ich liczba zmniejszyła się o 9,1 tys. osób, tj. o 34,9%. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych również należą do grupy znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec 2008 r. było ich 11,8 tys. i stanowili 33,2% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zmniejszyła się o 3,3 tys., tj. o 21,9%. Do analizowanej grupy bezrobotnych zalicza się także osoby w wieku do 25 lat i powyżej 50 roku życia. Ich liczba w końcu 2008 r. wyniosła odpowiednio: 7,3 tys. (o 10,1% mniej niż w 2007 r.) i 8,7 tys. (o 16,9% mniej niż w 2007 r.). Wzrost wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano w grupie niepełnosprawnych bezrobotnych – o 5,7% oraz w grupie bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – o 12,1%. Ich liczba na koniec 2008 r. wyniosła odpowiednio: 1,8 tys. oraz 0,4 tys. Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych według płci będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.14. **Bezrobotni zarejestrowani według płci będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007			2008		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	43338	17147	26191	35698	14861	20837
z ogółem w %:						
Do 25 roku życia	18,7	17,1	19,7	20,4	17,6	22,3
Do 27 roku życia, którzy ukończyli szkołę wyższą	0,9	0,7	1,0	1,2	1,0	1,4
Powyżej 50 roku życia	24,2	33,7	17,9	24,4	34,0	17,5
Bez kwalifikacji zawodowych	35,0	34,4	35,3	33,2	32,3	33,8

Tabl. 2.14. **Bezrobotni zarejestrowani według płci będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007			2008		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
z ogółem w %: (dok.)						
Długotrwale bezrobotni	60,5	52,3	65,9	47,8	40,2	53,2
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia ^a	5,2	0,7	8,2	10,0	2,0	15,8
Niepełnosprawni	3,8	4,6	3,3	4,9	5,8	4,3
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	12,3	x	21,0
Bez doświadczenia zawodowego	25,4	20,0	29,3
Bez wykształcenia średniego	62,6	72,3	55,7
Którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	1,2	2,7	0,1

a W 2007 r. osoby wychowujące co najmniej 1 dziecko do 7 roku życia, od 2008 r. dane nieporównywalne z publikowanymi wcześniej.

W 2008 r. do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczono nowe kategorie osób, m. in. samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia. Ich liczba na koniec 2008 r. wyniosła 3,6 tys. osób. Bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego było 9,1 tys., a bez wykształcenia średniego – 22,3 tys. Kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na koniec 2008 r. było 4,4 tys. Natomiast liczba bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia wyniosła 0,4 tys.

W województwie opolskim, podobnie jak w kraju, w miarę możliwości budżetowych w celu złagodzenia skutków bezrobocia, promowania aktywności zawodowej oraz umożliwiania dostosowania kwalifikacji do wymagań rynku pracy podejmowane były różne formy przeciwdziałania bezrobociu. Miały one na celu polepszenie sytuacji na rynku pracy oraz podtrzymanie aktywności zawodowej bezrobotnych. Powiatowe urzędy pracy w ramach form przeciwdziałania bezrobociu gromadzą i opracowują informacje o zawodach, rynku pracy, szkolą osoby bezrobotne, udzielają porad w wyborze zawodu, prowadzą warsztaty przygotowujące do skutecznego poszukiwania pracy.

Jednym z prowadzonych działań przez powiatowe urzędy pracy jest **pośrednictwo pracy** polegające na rozpoznawaniu rynku, pozyskiwaniu ofert pracy oraz ich zagospodarowaniu. W okresie styczeń-grudzień 2008 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 39,3 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. więcej o 3,5 tys. niż w 2007 r., a o 19,5 tys. niż w 2000 r. Większość (71,1%) ofert pochodziła z sektora prywatnego. Najwięcej wolnych miejsc pracy było w sekcjach: działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 6,8 tys. ofert oraz przemysł – 5,7 tys. Natomiast najtrudniej o pracę było w sekcjach: pośrednictwo finansowe oraz rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo po 0,8 tys. W podregionie nyskim zgłoszono 13,1 tys. ofert,

a w opolskim – 26,1 tys. Najwięcej ofert zatrudnienia zgłoszono w m. Opolu (12,7 tys.) oraz w powiecie nyskim (4,2 tys.). Spośród wszystkich ofert 11,4 % (w 2007 r. – 20,4%) dotyczyło pracy społecznie użytecznej, 13,4% (w 2007 r. – 14,8%) stażu, a 3,3% (przed rokiem – 3,9%) – przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Dla osób niepełnosprawnych przeznaczonych było 2,1% (w 2007 r. – 1,5%) ofert pracy, a 1,7% (przed rokiem – 2,5%) adresowanych było do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Pracy subsydiowanej dotyczyło 14,6 tys. ofert, co stanowiło 37,1% wszystkich zgłoszonych ofert w ciągu roku (w 2007 r. odpowiednio: 17,8 tys. i 49,7%).

W końcu grudnia 2008 r. nierozdysponowanych pozostało 1,8 tys. miejsc pracy, co oznacza, że na 1 niewykorzystaną ofertę przypadało 20 bezrobotnych (w 2007 r. – 36).

Obok pośrednictwa pracy metodą służącą ograniczeniu bezrobocia jest subsydiowanie miejsc pracy, tj. kierowanie bezrobotnych m. in. do **prac interwencyjnych i robót publicznych**. W okresie styczeń-grudzień 2008 r. do prac interwencyjnych skierowano o 24,0% mniej osób niż w analogicznym okresie 2007 r. W ramach prac interwencyjnych zatrudnienie znalazło 0,6 tys. osób, w tym 0,4 tys. kobiet. Spośród ogółu skierowanych 43,9% stanowili bezrobotni mieszkańcy wsi (w 2007 r. – 45,0%), bezrobotni do 25 roku życia – 29,9% (w 2007 r. – 32,6%), a długotrwale bezrobotni – 45,9% (w 2007 r. – 58,6%).

Do robót publicznych w 2008 r. skierowano 1,8 tys. osób, w tym 0,7 tys. kobiet. Liczba bezrobotnych skierowanych do robót publicznych zmniejszyła się w porównaniu z 2007 r. o 12,5%. Z ogółu skierowanych do tego typu pracy 57,2% stanowili mieszkańcy wsi (przed rokiem – 57,4%), 45,0% to bezrobotni powyżej 50 roku życia (w 2007 r. – 40,7%), a 62,0% (przed rokiem – 83,2%) – długotrwale bezrobotni.

Liczbę bezrobotnych skierowanych do prac interwencyjnych i robót publicznych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.15. **Bezrobotni zarejestrowani skierowani do prac interwencyjnych i robót publicznych**

Wyszczególnienie	2007	2008	2007	2008
	prace interwencyjne		roboty publiczne	
Ogółem	783	595	2060	1803
z ogółem:				
Kobiety	411	357	776	749
Zamieszkali na wsi	352	261	1183	1032
Do 25 roku życia	255	178	94	129
Powyżej 50 roku życia	197	171	839	812
Długotrwale bezrobotni	459	273	1713	1117

Istotną formą programów aktywizujących jest **poradnictwo zawodowe**. Pomaga i ułatwia bezrobotnym oraz poszukującym pracy w odnalezieniu się na rynku pracy, natomiast pracodawcom umożliwia prawidłowy dobór kandydatów do pracy. Powiatowe urzędy pracy w ramach poradnictwa zawodowego organizowały **porady indywidualne i grupowe**. W 2008 r.

w ramach porad przeprowadzonych w formie indywidualnej odbyło się 13,2 tys. wizyt, tj. o 3,5 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Poradami indywidualnymi objęto 9,7 tys. osób, w tym 9,1 tys. bezrobotnych. W porównaniu z 2007 r. ich liczba zmniejszyła się o 27,6%, a bezrobotnych o 29,1%. Spośród ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa ponad połowę (59,5%) stanowiły kobiety, 28,1% bezrobotni do 25 roku życia, 54,9% osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy oraz 44,3% bezrobotni zamieszkali na wsi. Niepełnosprawni bezrobotni stanowili 4,5% ogółu korzystających bezrobotnych z tej formy porady. W 2008 r. zorganizowano 220 spotkań grupowych dla 1,9 tys. osób (w 2007 r. odpowiednio: 155 i 1,6 tys.). Bezrobotni stanowili 95,4% wobec 93,7% w 2007 r.

Szczególną rolę w poradnictwie zawodowym spełnia **informacja zawodowa**, która obejmuje informacje z zakresu edukacji i zatrudnienia, systemu szkoleń oraz charakterystyki pracy w poszczególnych zawodach. W 2008 r. z informacji zawodowej skorzystało 2,4 tys. klientów indywidualnych, tj. o 0,9 tys. mniej niż w 2007 r. W spotkaniach grupowych uczestniczyło 3,4 tys. osób, czyli o 34 osoby więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W wyniku poradnictwa zawodowego w 2008 r. pracę podjęło 2,8 tys. bezrobotnych, 2,0 tys. zostało skierowanych na szkolenie, a 0,5 tys. wzięło udział w zajęciach klubów pracy.

Powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu organizowały również **szkolenia i zajęcia aktywizujące w klubach pracy**. Celem tych programów było przygotowanie bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy do poruszania się po rynku pracy, uświadomienie im szans na podjęcie zatrudnienia, a także poznanie przez nich metod i dróg umożliwiających zatrudnienie.

W 2008 r. w zajęciach klubów pracy uczestniczyło 1,9 tys. osób, w tym 99,0% stanowili bezrobotni. W porównaniu z 2007 r. liczba bezrobotnych biorących udział w szkoleniach zwiększyła się o 0,3 tys. osób, a w zajęciach aktywizujących o 0,4 tys. Zatrudnienie po zajęciach w klubach pracy znalazło 0,6 tys., a 0,2 tys. rozpoczęło szkolenie zawodowe.

Kolejną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu są **szkolenia zawodowe**. Głównym ich celem jest zwiększenie szans na uzyskanie pracy przez bezrobotnych, wzrost ich aktywności na rynku pracy, zdobycie kwalifikacji zawodowych, podwyższenie już posiadanych lub zmiana dotychczasowych w związku z brakiem odpowiedniego zatrudnienia.

W 2008 r. szkolenie rozpoczęło 6,5 tys. osób, tj. o 10,8% więcej niż w 2007 r. Spośród ogółu szkolonych w województwie bezrobotni stanowili 99,7% (w 2007 r. – 99,6%). Szkolenie ukończyło 6,1 tys. osób, w tym 99,7% bezrobotnych. Pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia podjęło 2,4 tys. osób.

Analogicznie jak w 2007 r. najwięcej osób bezrobotnych, które ukończyły szkolenia było w wieku 25–34 lata (31,3%) oraz legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,8%). Długotrwale bezrobotni w tej grupie stanowili 32,7%, a bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia – 41,0%. W 2008 r. najwięcej osób ukończyło szkolenie zawodowe w dziedzinie usług transportowych, w tym kursy prawa jazdy (0,7 tys.) oraz w zakresie sprzedaży, marketingu, public relations, handlu nieruchomościami (0,4 tys.).

Inną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu organizowaną przez powiatowe urzędy pracy jest **staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy**. Staż w 2008 r. rozpoczęło 4,5 tys. bezrobotnych, a przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 1,4 tys. W trakcie lub po ukończeniu stażu i przygotowania zawodowego pracę podjęło odpowiednio: 1,5 tys. i 0,4 tys. bezrobotnych.

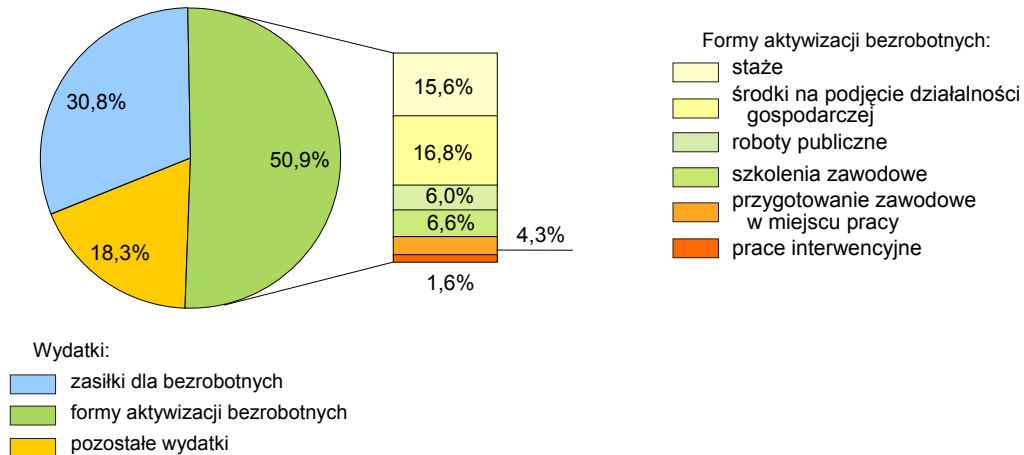
Najwięcej bezrobotnych zakończyło staż jak i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w następujących kategoriach: prace sekretarskie i biurowe (2,2 tys. i 0,4 tys.) oraz sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (0,3 tys. i 0,1 tys.).

Powiatowe urzędy pracy w ramach przeciwdziałania bezrobociu przyznają również **środki na podjęcie działalności gospodarczej**. W 2008 r. z tej formy pomocy skorzystało 1,8 tys. osób, w tym 1,3 tys. mężczyzn. W porównaniu z 2007 r. liczba osób, którym udzielono dotacji zwiększyła się o 0,5 tys. osób, tj. o 41,1%.

Podstawowym instrumentem ekonomicznego łagodzenia skutków bezrobocia jest **Fundusz Pracy**, z którego w 2008 r. wydatkowano 145,8 mln zł, tj. o 13,7% więcej niż w 2007 r. Najwięcej środków Funduszu Pracy w województwie wydano na zasiłki dla bezrobotnych (30,8%). Na ten cel wydatkowano 44,9 mln zł, tj. o 10,6 mln zł mniej niż przed rokiem.

Strukturę wydatków Funduszu Pracy w 2008 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY W 2008 R.

Analizując wydatki w podziale na formy przeciwdziałania bezrobociu najwięcej, tak jak przed rokiem, przeznaczono na podjęcie działalności gospodarczej (24,5 mln zł w 2007 r. – 15,5 mln zł) oraz na staże (22,7 mln zł w 2007 r. – 15,4 mln zł). Na roboty publiczne wydatkowano 8,8 mln zł, tj. o 27,7% więcej niż przed rokiem. Również więcej niż w ub. roku wydano na szkolenia zawodowe (o 4,9%) i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (o 108,0%). Na te cele przeznaczono odpowiednio: 9,6 mln zł i 6,2 mln zł. Natomiast mniej (o 4,7%) środków pieniężnych niż w 2007 r. przeznaczono na prace interwencyjne i wyniosły 2,4 mln zł.

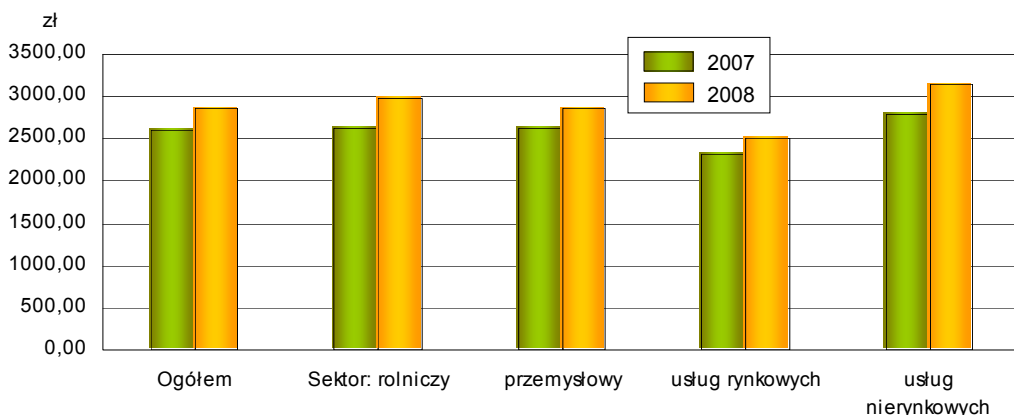
3. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

W 2008 r. w województwie opolskim **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wynosiło 2873,22 zł (w kraju – 3158,48 zł) i było wyższe o 10,2% (o 265,77 zł) niż w 2007 r. oraz o 58,6% (o 1061,36 zł) w porównaniu z 2000 r. Średnie roczne tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w latach 2000–2008 wynosiło 6,0%.

W województwie opolskim analogicznie jak w latach poprzednich poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń był zróżnicowany w zależności od **sektora ekonomicznego** gospodarki narodowej. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnotowano w sektorze usług nierynkowych (3148,93 zł), które było o 9,6% wyższe niż średnia płaca na Opolszczyźnie. Również wyższe wynagrodzenia niż dla województwa wystąpiły w sektorze rolniczym (o 3,5%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie niższe niż średnia płaca w województwie odnotowano w sektorze usług rynkowych (o 12,9%) oraz w sektorze przemysłowym (o 0,2%). W porównaniu z 2007 r. wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sektorach ekonomicznych. Najwyższą dynamiką wzrostu płac charakteryzował się sektor rolniczy (o 13,4%) oraz usług nierynkowych (o 12,6%).

Zmiany w poziomie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w porównaniu z 2007 r. w poszczególnych sektorach ekonomicznych ilustruje poniższy wykres.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH

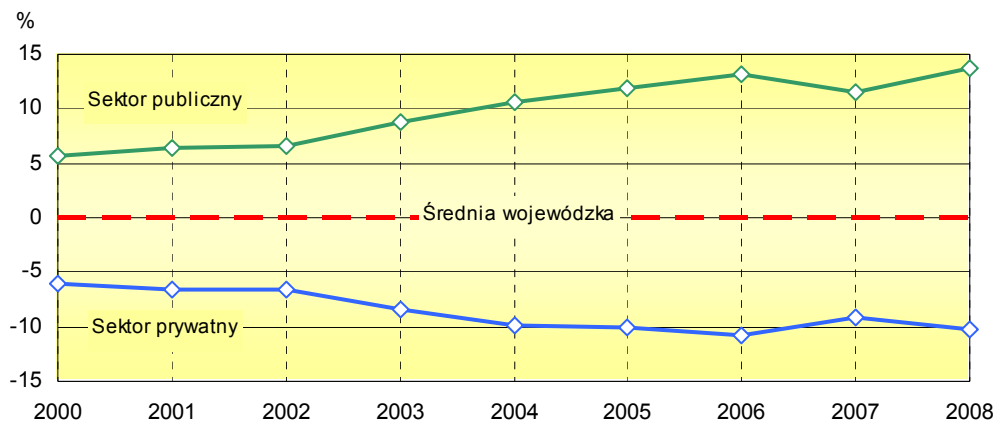
W 2008 r. w województwie opolskim najwyższe płace otrzymywali pracownicy zatrudnieni w jednostkach prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa finansowego, tj. średnio – 3971,49 zł. Ponadto wyższy poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia od średniej w województwie odnotowano w 6 sekcjach – najwyższy w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych – o 26,1% i wynosił 3622,24 zł. W pozostałych sekcjach płace były niższe od średniego miesięcznego wynagrodzenia, przy czym najniższe odnotowano w sekcji hotele i restauracje – 1609,07 zł (o 44,0%) oraz obsługa nieruchomości i firm – 2161,21 zł (o 24,8%). W stosunku do 2007 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło we wszystkich sekcjach. Najwyższy wzrost odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej – o 18,0% oraz hotelach i restauracjach – o 15,6%.

Poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w 2008 r., podobnie jak w latach poprzednich, był również zróżnicowany w zależności od **sektora własności**.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów własności w relacji z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie ilustruje poniższy wykres.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEJ W WOJEWÓDZTWIE

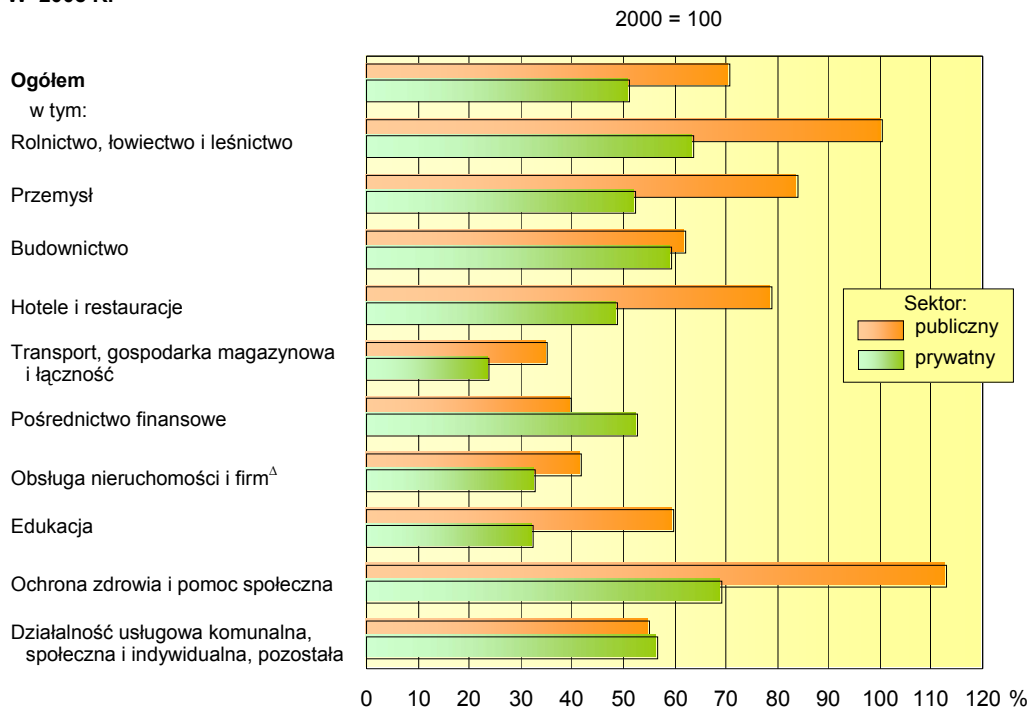

W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 3265,46 zł i było o 13,7% wyższe niż średnia płaca w województwie. W porównaniu z 2007 r. wzrosło o 359,07 zł (o 12,4%), a w stosunku do 2000 r. o 1352,02 zł (o 70,7%). Średnie roczne tempo wzrostu płac w tym sektorze w latach 2000–2008 wynosiło 6,9%.

W stosunku do 2007 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń w omawianym sektorze odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (o 18,0%) oraz hotelach i restauracjach (o 16,3%), natomiast najniższy w edukacji (o 9,5%) oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 9,7%). Spadek w tym sektorze w porównaniu z 2007 r. wystąpił jedynie w pośrednictwie finansowym i wynosił 9,0%. Najwyższe płace w analizowanym sektorze otrzymywali pracownicy zatrudnieni w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – 3969,64 zł. Przeciętne wynagrodzenie w tej sekcji stanowiło 121,6% średniej w województwie w sektorze publicznym. Wyższe wynagrodzenia niż średnia w województwie w tym sektorze odnotowano również m.in. w pośrednictwie finansowym wynosił – 3959,38 zł oraz przemyśle – 3858,71 zł. Wynagrodzenia poniżej przeciętnej w województwie, a jednocześnie najniższe w omawianym sektorze wystąpiły w sekcji hotele i restauracje – 2512,21 zł oraz działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 2715,20 zł. Pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym zarabiali przeciętnie więcej o 26,7% niż w sektorze prywatnym.

Zmiany w wysokości płac w porównaniu z 2000 r. w wybranych sekcjach według sektorów własności ilustruje poniższy wykres.

DYNAMIKA WZROSTU PŁAC WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI W 2008 R.

W **sektorze prywatnym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2578,23 zł i było o 10,3% niższe od przeciętnej płacy w województwie. W stosunku do 2007 r. wzrosło o 209,69 zł (o 8,9%), a w porównaniu z 2000 r. o 875,80 zł (o 51,4%). Średnie roczne tempo wzrostu płac w latach 2000–2008 było niższe niż w sektorze publicznym o 1,6 pkt i wynosiło 5,3%.

W porównaniu z 2007 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano prawie we wszystkich sekcjach. Najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowały się sekcje: działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (o 25,0%) oraz ochrona zdrowia i pomoc społeczna (o 15,6%), natomiast najniższą przemysł i pośrednictwo finansowe (po 8,0%), a następnie transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 9,2%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze prywatnym wystąpił jedynie w edukacji i wyniósł 13,3%. Płace wyższe niż średnia w województwie w omawianym sektorze wystąpiły w 5 sekcjach; najwyższe w pośrednictwie finansowym – 3973,84 zł i edukacji – 3805,22 zł. W pozostałych sekcjach przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się poniżej średniej w województwie sektora prywatnego. Najmniej zarabiali pracownicy hoteli i restauracji – 1473,32 zł oraz obsługi nieruchomości i firm – 2037,24 zł.

Analizując przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych na **stanowiskach robotniczych i nierobotniczych** można stwierdzić, że analogicznie jak w latach poprzednich, osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych zarabiały więcej niż zatrudnieni na stanowiskach robotniczych. W 2008 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników na stanowiskach nierobotniczych wynosiło 3658,11 zł i było wyższe o 10,5% niż w 2007 r. Wzrost płac odnotowano we wszystkich sekcjach. Najwyższą dynamikę wzrostu płac odnotowano w hotelach i restauracjach – o 32,3% oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej o 18,9%.

Wyższy niż przeciętny poziom wynagrodzeń na stanowiskach nierobotniczych odnotowano w 5 sekcjach, przy czym najwyższy wystąpił w przemyśle – o 21,8% oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – o 17,1%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na stanowiskach nierobotniczych stanowiło 166,6% (w 2007 r. – 168,1%) przeciętnej płacy pracowników na stanowiskach robotniczych. We wszystkich sekcjach osoby na stanowiskach nierobotniczych były lepiej wynagradzane niż na stanowiskach robotniczych. Najwyższe różnice w poziomie płac między tymi grupami pracowników występowały w edukacji (o 108,7%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 101,8%).

Wynagrodzenia na stanowiskach nierobotniczych różniły się w poszczególnych sekcjach w zależności od sektora własności. W sektorze prywatnym płaca była wyższa o 4,4% niż w sektorze publicznym. Wyższe wynagrodzenia otrzymywali pracownicy zatrudnieni w edukacji (o 31,7%), budownictwie (o 29,9%) i pośrednictwie finansowym (o 1,8%). W pozostałych sekcjach osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych w sektorze prywatnym otrzymywały niższe wynagrodzenia niż w sektorze publicznym. Największe różnice występowały w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (mniej o 30,8%), a także ochronie zdrowia i pomocy społecznej (o 30,0%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników na stanowiskach robotniczych w 2008 r. wynosiło 2195,36 zł i było o 11,5% wyższe niż w 2007 r. W stosunku do 2007 r. wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń we wszystkich sekcjach. Najwyższy wzrost płac odnotowano w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej – o 18,0% oraz hotelach i restauracjach – o 16,1%.

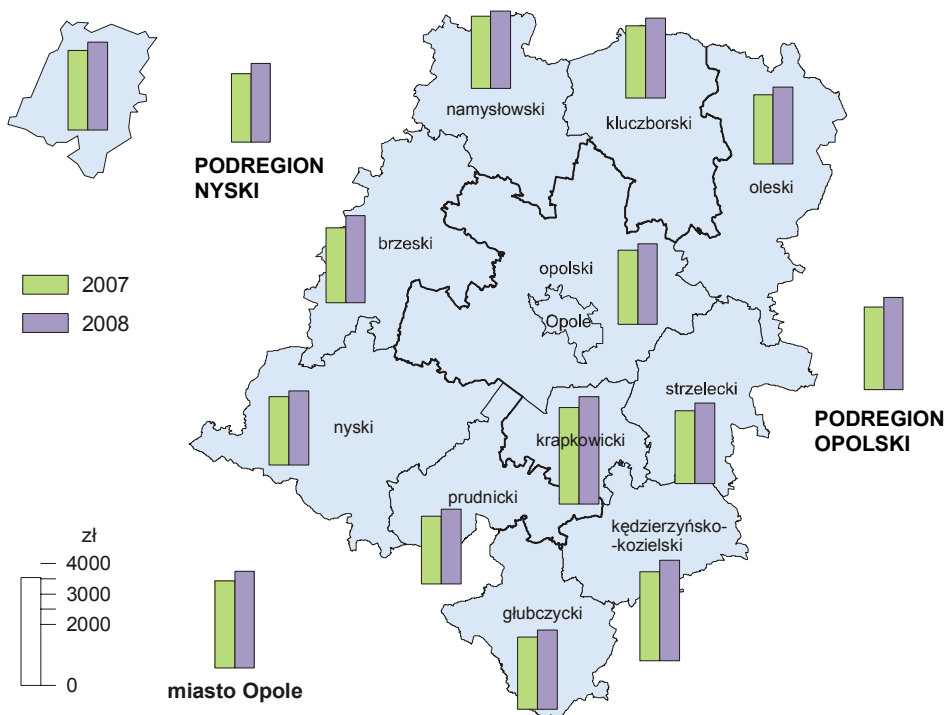
We wszystkich sekcjach płace robotników kształtowały się poniżej średniej płacy (2873,22 zł) w województwie. Natomiast wyższe wynagrodzenia niż przeciętna płaca na stanowiskach robotniczych odnotowano w 5 sekcjach. Najwyższe występowało w przemyśle – 2439,62 zł i budownictwie – 2354,99 zł. Najniższy poziom wynagrodzeń występował w hotelach i restauracjach – 1369,65 zł, który stanowił 62,4% przeciętnego wynagrodzenia na stanowiskach robotniczych. Wynagrodzenia robotników stanowiły 60,0% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto osób zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych.

Robotnicy sektora publicznego zarabiali więcej o 16,5% od robotników zatrudnionych w sektorze prywatnym. Wyższe wynagrodzenia w sektorze publicznym niż prywatnym odnotowano prawie we wszystkich sekcjach. Największe różnice występowały w pośrednictwie finansowym – o 82,7% i przemyśle – o 49,1%. Jedynie w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej robotnicy sektora publicznego zarabiali mniej niż w sektorze prywatnym o 8,6%.

Płace robotników w sektorze publicznym wahały się od 3582,58 zł w pośrednictwie finansowym do 1594,79 zł w edukacji, natomiast w sektorze prywatnym od 2428,36 zł w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej do 1326,18 zł w hotelach i restauracjach.

W województwie opolskim w 2008 r., podobnie jak w latach poprzednich nadal utrzymywało się znaczne **terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto**. Przestrzenne zróżnicowanie średniej płacy na Opolszczyźnie ilustruje poniższa mapka.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

W 2008 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podregionie nyskim wynosiło 2533,85 zł (w 2007 r. – 2329,02 zł) wobec 3013,62 zł (w 2007 r. – 2724,59 zł) w podregionie opolskim.

Najwyższe wynagrodzenia w 2008 r., analogicznie jak w ub. roku otrzymywali zatrudnieni w powiecie krapkowickim – 3544,89 zł (123,4% przeciętnej płacy w województwie, w 2007 r. – 122,2%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim – 3290,81 zł (114,5%, w 2007 r. – 112,1%). Również lepiej niż średnio w województwie wynagradzani byli pracownicy zatrudnieni w m. Opolu – 3193,94 zł. W pozostałych powiatach wynagrodzenia były niższe od średniej w województwie. Najniższy ich poziom wystąpił w powiecie prudnickim – 2448,47 zł i nyskim – 2459,65 zł.

W porównaniu z 2007 r. we wszystkich powiatach wystąpił wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Największą dynamiką wzrostu płac charakteryzował się powiat kędzierzyńsko-kozielski – o 12,5% i krapkowicki – o 11,3%.

Poziom najniższych i najwyższych przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w poszczególnych sekcjach w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 3.1. Najniższe i najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji i powiatów w 2008 r.

Sekcje	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto			
	najniższe w zł	powiat	najwyższe w zł	powiat
Ogółem	2448,47	prudnicki	3544,89	krapkowicki
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2217,02	krapkowicki	4041,49	m. Opole
Przemysł	2049,72	prudnicki	3974,50	krapkowicki
Budownictwo	1661,74	oleski	3374,23	krapkowicki
Handel i naprawy ^A	1694,81	kluczborski	3656,08	kędzierzyńsko-kozielski
Hotele i restauracje	1267,39	namysłowski	2461,43	strzelecki
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1437,58	prudnicki	2936,01	kędzierzyńsko-kozielski
Pośrednictwo finansowe	3048,04	kędzierzyńsko-kozielski	5195,16	prudnicki
Obsługa nieruchomości i firm ^A	1790,98	m. Opole	3297,67	głubczycki
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i zdrowotne	2986,22	namysłowski	3877,74	m. Opole
Edukacja	2665,45	prudnicki	3398,03	m. Opole
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2369,60	prudnicki	3712,80	m. Opole
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	2134,46	brzeski	3070,45	m. Opole

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach województwa opolskiego było zróżnicowane w poszczególnych sekcjach. W m. Opolu było najwięcej sekcji (5), w których pracownicy otrzymywali najwyższe płace w województwie. Natomiast w powiecie prudnickim było najwięcej sekcji (4), w których odnotowano najniższe płace w województwie.

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie opolskim odnotowano w pośrednictwie finansowym w powiecie prudnickim i było 4-krotnie wyższe niż najniższa płaca w hotelach i restauracjach w powiecie namysłowskim.

W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podregionie nyskim wynosiło 2905,47 zł wobec 3420,30 zł w podregionie opolskim (przed rokiem odpowiednio: 2585,51 zł i 3043,54 zł). Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym odnotowano w 4 powiatach: krapkowickim (o 15,6%), m. Opolu (o 12,2%), w powiecie opolskim (o 6,8%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 5,8%). Natomiast niższe wynagrodzenia niż średnia

płaca w województwie w tym sektorze występowały w pozostałych powiatach, przy czym najniższe w powiecie głubczyckim – o 15,8% i prudnickim – o 15,0%. We wszystkich powiatach wystąpił wzrost płac w sektorze publicznym w stosunku do 2007 r. Najwyższy wzrost odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 17,5%) i nyskim (o 13,7%), natomiast najniższy w powiecie namysłowskim (o 8,2%) oraz opolskim (o 10,3%). We wszystkich powiatach wynagrodzenia w sektorze publicznym były wyższe niż w sektorze prywatnym. Największą różnicę odnotowano w powiecie opolskim (o 51,6%) i nyskim (o 45,6%), a najmniejszą w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 9,1%) oraz krapkowickim (o 12,8%).

W sektorze prywatnym średnia płaca brutto w podregionie nyskim wynosiła 2240,50 zł, a w opolskim – 2713,87 zł (w 2007 r. odpowiednio: 2119,86 zł i 2471,83 zł). Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym odnotowano w 3 powiatach: krapkowickim (o 29,8%), kędzierzyńsko-kozielskim (o 22,8%) oraz m. Opolu (o 8,8%). W pozostałych powiatach płace były niższe; największa różnica występowała w powiecie nyskim (o 20,7%) i prudnickim (o 17,9%). W porównaniu z 2007 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym wzrosło we wszystkich powiatach. Najwyższą dynamikę wzrostu płac odnotowano w powiecie krapkowickim (o 11,2%), oraz oleskim i m. Opolu (po 11,1%). Natomiast najniższy wzrost wystąpił w powiecie brzeskim (o 2,7%) i nyskim (o 4,9%).

W 2008 r. przeciętna miesięczna liczba **emerytów** i **rencistów** zamieszkałych w województwie opolskim wynosiła 216,7 tys. i zwiększyła się w porównaniu z 2007 r. o 1,3%. Wzrost, który wynosił 2,2% dotyczył przeciętnej liczby osób pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia społeczne z ZUS wynosiła w 2008 r. 183,3 tys. osób, co stanowiło 84,6% wszystkich emerytów i rencistów w województwie. Natomiast przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w porównaniu z ub. rokiem zmniejszyła się o 3,5% i wynosiła 33,4 tys. osób.

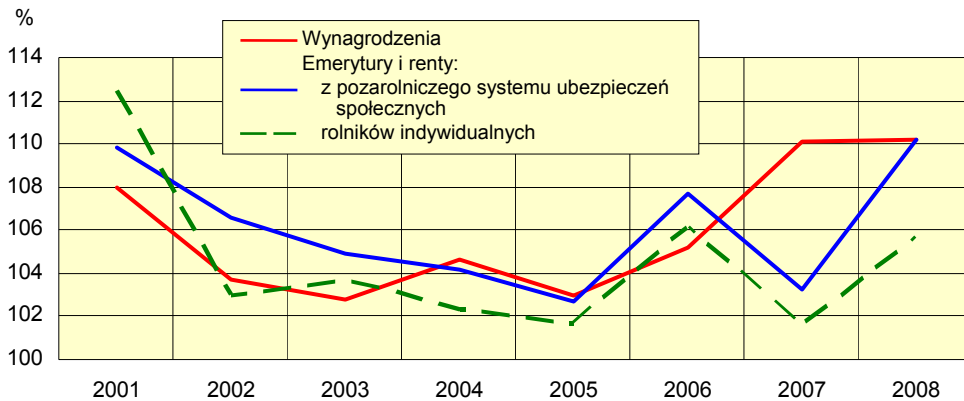
W 2008 r. wśród osób pobierających świadczenia z ZUS największą grupę stanowili emeryci – 70,1%, osoby otrzymujące rentę rodzinną – 17,9%, a następnie osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 12,0%. Natomiast w grupie świadczeniobiorców KRUS emeryci stanowili również większość, tj. 88,2%, osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 9,2%, a osoby otrzymujące rentę rodzinną – 2,5%.

Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2008 r. w województwie opolskim wynosiła 1411,10 zł i była o 10,2% wyższa niż przed rokiem. Renta rodzinna z omawianego systemu wynosiła 1235,53 zł, czyli o 8,9% więcej niż w 2007 r. Natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy wynosiła 1117,11 zł, tj. o 8,6% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętna miesięczna emerytura rolników indywidualnych w 2008 r. na Opolszczyźnie wynosiła 936,18 zł i była wyższa o 5,8% niż przed rokiem. Również wyższa (o 5,6%) niż w 2007 r. była renta rodzinna i wynosiła 872,62 zł. Renta z tytułu niezdolności do pracy wynosiła 707,84 zł czyli o 10,2% więcej niż przed rokiem.

Zmiany poziomu przeciętnych miesięcznych płac oraz emerytur i rent w latach 2001–2008 ilustruje poniższy wykres.

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO ORAZ PRZECIĘTNEJ EMERYTURY I RENTY BRUTTO

(analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

4. Aktywność ekonomiczna ludności

W IV kwartale 2008 r. w województwie opolskim liczba bezrobotnych według **BAEL** wynosiła 24 tys. osób. W porównaniu z IV kwartałem 2007r. wystąpił spadek liczby bezrobotnych o 14 tys.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2008 r. wynosiła 5,6% i była niższa od średniej w kraju o 1,1 pkt, a w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. zmniejszyła się o 3,8 pkt.

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca potencjał zasobów pracy stanowiła 74,2% badanej populacji. W IV kwartale 2008 r. w województwie opolskim było 425 tys. osób aktywnych zawodowo oraz 406 tys. biernych zawodowo. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano wzrost liczebności obu omawianych grup odpowiednio o 4,7% (w kraju wzrost o 1,0%) i o 0,2% (w kraju spadek o 1,3%). W analizowanym okresie liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wzrosła o 2,5% (w kraju spadek o 0,1%), osoby pracujące stanowiły 94,4% ogółu aktywnych zawodowo, a bezrobotni 5,6%.

W porównaniu z 2007r. zwiększył się udział pracujących w aktywnych zawodowo o 3,5 pkt, natomiast bezrobotnych zmniejszył się o 3,7 pkt.

W IV kwartale 2008r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 51,1%. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności, która ukończyła 15 lat zwiększył się o 1,0 pkt. Najliczniejszą grupą wśród ogółu aktywnych zawodowo były osoby w wieku 25-34 lata, które stanowiły 28,5%. W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. udział tej grupy wzrósł o 3,1 pkt.

Tabl. 4.1. **Ludność aktywna i bierna zawodowo w IV kwartale 2008 r.**

Wyszczególnienie	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
	ogółem	pracujący	bezrobotni	
	w tysiącach			
Ogółem	425	401	24	406
mężczyźni	239	226	13	149
kobiety	186	175	11	257
Miasta	246	235	11	233
Wieś	180	167	13	173

Podobnie jak przed rokiem mężczyźni charakteryzowali się większym poziomem aktywności zawodowej niż kobiety. Spośród mężczyzn ponad połowa (61,6%) była aktywna zawodowo, podczas gdy wśród kobiet 42,0%. W omawianym okresie poziom aktywności zawodowej mężczyzn zmniejszył się o 0,5 pkt, natomiast kobiet wzrósł o 1,8 pkt. W IV kwartale 2008 r. współczynnik aktywności zawodowej w miastach wynosił 51,4%, a na wsi 51,0%. W porównaniu z IV kwartałem 2007r. nastąpił spadek liczby aktywnych zawodowo w miastach o 7 tys. osób, podczas gdy na wsi odnotowano wzrost o 27 tys. osób.

Zmiany współczynnika aktywności zawodowej ludności w poszczególnych kwartałach przedstawia tablica nr 4.2.

Tabl. 4.2. **Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej**

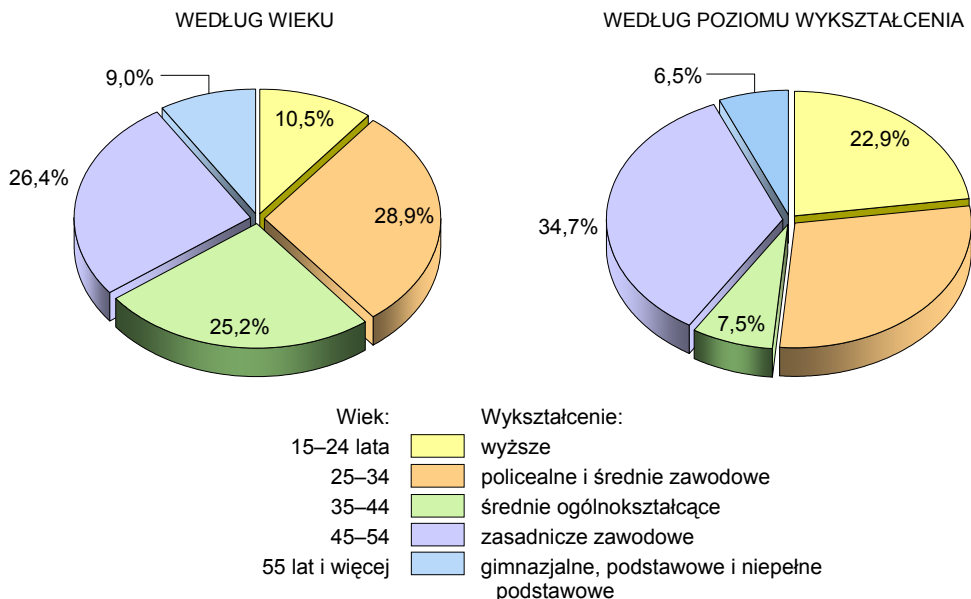
Wyszczególnienie	2007	2008			
		kwartały			
		IV	III	IV	
		współczynnik aktywności zawodowej w %			+/- w porównaniu z
				IV kw. 2007	III kw. 2008
Ogółem	50,1	50,5	51,1	1,0	0,6
mężczyźni	62,1	60,5	61,6	-0,5	1,1
kobiety	40,2	41,7	42,0	1,8	0,3
Miasta	51,2	48,4	51,4	0,2	3,0
Wieś	48,3	53,2	51,0	2,7	-2,2

* * *

W IV kwartale 2008r. w województwie opolskim pracowało 401 tys. osób, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem (w kraju wzrost o 3,0%). Pracujący stanowili 48,3% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W omawianym okresie wzrosła liczba pracujących mężczyzn (o 8,1%) oraz kobiet (o 9,4%). W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczba pracujących mieszkańców miast – o 3,1% oraz mieszkańców wsi – o 18,4%. W analogicznym okresie roku ubiegłego wśród ogółu pracujących najwięcej, tj. 34,7% posiadało **wykształcenie** zasadnicze zawodowe (wzrost o 0,3 pkt), najmniej gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe – 6,5% (spadek o 1,9 pkt). Najliczniejszą (28,9%) grupę pracujących stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. Ich udział w stosunku do IV kwartału 2007r. zwiększył się o 3,7 pkt. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej – 9,0% ogółu pracujących.

Strukturę pracujących według wieku i poziomu wykształcenia ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH W IV KWARTALE 2008 R.

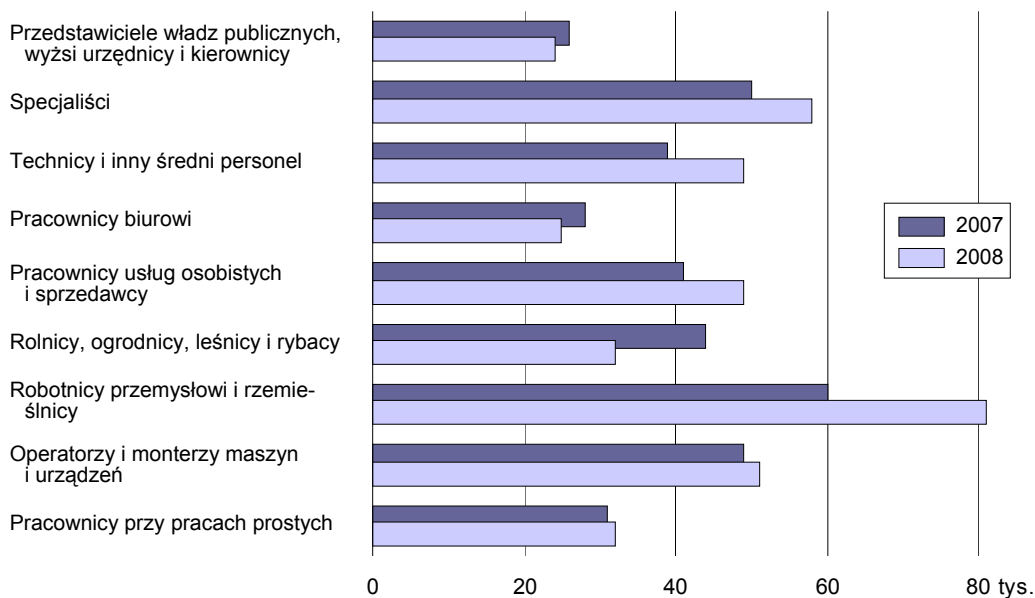
W IV kwartale 2008r. według statusu zatrudnienia z ogółu pracujących większość (81,8%) stanowili pracownicy najemni, ich liczba wzrosła o 15,9% w stosunku do IV kwartału 2007 r. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2007 r. odnotowano spadek liczby pracujących na własny rachunek (o 5,1%). Spadła również liczba pracodawców (o 5,9%). Liczba osób pracujących w charakterze pomagających członków rodzin spadła w stosunku do IV kwartału 2007 r. (o 34,6%). Udział osób pracujących w sektorze prywatnym w IV kwartale 2008r. wzrósł o 0,5 pkt w odniesieniu do analogicznego okresu 2007 r. i ukształtował się na poziomie 73,1%. Ponad połowę tego sektora (61,4%) stanowili mężczyźni. Zmiany w strukturze pracujących w porównaniu z 2007 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 4.3. Struktura pracujących według sektorów i statusu zatrudnienia

Wyszczególnienie	2007		2008		
			kwartały		
	IV	III	IV		
	w odsetkach			+/- w porównaniu z	
			IV kw. 2007	III kw. 2008	
Ogółem	100,0	100,0	100,0	x	x
sektor: publiczny	27,4	27,3	26,9	-0,5	-0,4
prywatny	72,6	72,7	73,1	0,5	0,4
Pracownicy najemni	76,7	79,9	81,8	5,1	1,9
Pracujący na własny rachunek (łącznie z pracodawcami)	16,0	15,0	14,0	-2,0	-1,0
Pomagający członkowie rodzin	7,0	5,1	4,2	-2,8	-0,9

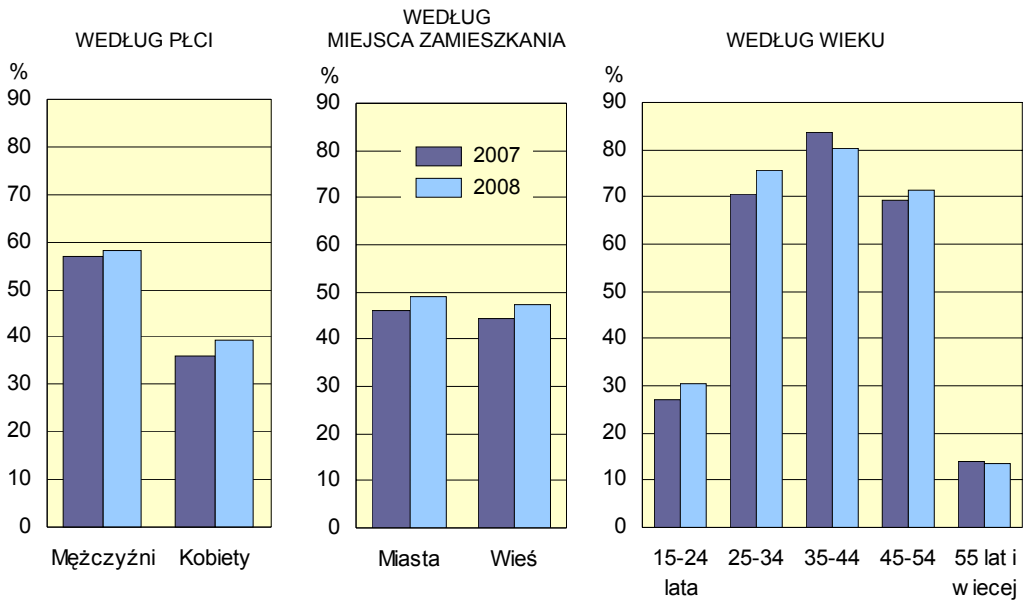
Rozpatrując zbiorowość pracujących według grup zawodów zauważyć należy, iż najliczniejszą grupę podobnie jak przed rokiem stanowili zatrudnieni jako „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Ich udział w ogóle pracujących w porównaniu z IV kwartałem 2007r. zwiększył się o 3,9 pkt i wyniósł 20,2%. Drugą, co do wielkości grupę stanowili „specjaliści” (14,5%), ich udział wzrósł o 0,9 pkt w porównaniu do IV kwartału 2007 r.. Nastąpił spadek liczby pracujących w grupie „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (o 12 tys. osób). Udział tej grupy zawodowej w całej zbiorowości osób pracujących wyniósł 8,0% i był niższy o 3,9 pkt niż przed rokiem.

PRACUJĄCY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW W IV KWARTALE

Wśród pracujących kobiet podobnie jak przed rokiem najczęściej pracowało w grupie specjalistów (38 tys.), co stanowi 21,7% ogółu pracujących kobiet. Najmniej liczną grupą zawodową wśród kobiet była grupa obejmująca przedstawicieli władzy publicznej, wyższych urzędników i kierowników – wynosiła ona 7 tys. (4% w ogóle pracujących kobiet). Z kolei mężczyźni najliczniej tworzyli grupę robotników przemysłowych i rzemieślników – 70 tys. osób, co stanowiło 31% ogółu pracujących mężczyzn. Najmniej mężczyzn pracowało w grupie pracowników biurowych – 8 tys., co stanowiło 3,5 %. Miarą określającą rzeczywiste zaangażowanie ludności w procesie pracy jest **wskaźnik zatrudnienia**, który w IV kwartale 2008 r. wynosił 48,3%, tj. o 2,8 pkt więcej niż przed rokiem. Dla mężczyzn wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 58,2% i był wyższy niż dla kobiet o 18,7 pkt. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania badanych osób, zarówno w miastach jak i na wsi odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia, przy czym w miastach o 2,9 pkt, natomiast wśród mieszkańców wsi o 2,8 pkt.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA

Poziom zaangażowania zawodowego w większości grup wiekowych był wyższy niż w IV kwartale 2007 r. Najwyższy poziom wskaźnika zatrudnienia, podobnie jak przed rokiem, zaznaczył się w grupie wiekowej 35–44 lata, osiągając poziom 80,2% (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nastąpił spadek wartości tego wskaźnika o 3,5 pkt), natomiast najniższy odnotował się w grupie osób 55 lat i więcej i osiągnął wartość 13,5% (w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. spadek o 0,6 pkt). Wskaźnik zatrudnienia, analogicznie jak w poprzednim okresie, był stosunkowo niski wśród osób bardzo młodych (w wieku 15–24 lata) i wynosił 30,4% – w stosunku do IV kwartału 2007 r. wzrósł o 3,3 pkt. Najwyższy przyrost wskaźnika zatrudnienia (o 5,3 pkt) zanotowano wśród osób w wieku 25–34 lata.

* * *

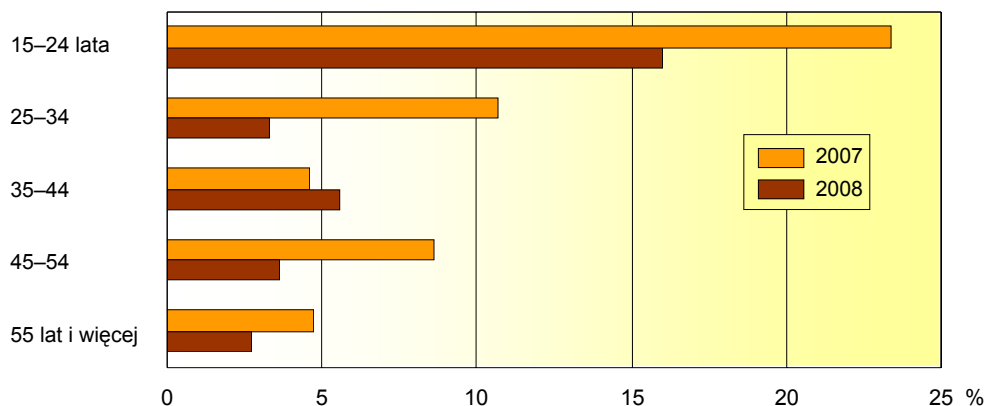
W IV kwartale 2008 r. odnotowano **24 tys. bezrobotnych**. Ich liczba zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału 2007 r. o 14 tys. – o 36,8%. Wśród bezrobotnych kobiety stanowiły 45,8%, a mężczyźni 54,2%. W porównaniu z analogicznym okresem 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn zmalała odpowiednio o 8 i 6 tys. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w miastach (o 14 tys. osób), natomiast na wsi nastąpił wzrost (o 1 tys. osób). W analizowanym okresie **stopa bezrobocia** wynosiła 5,6% i zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. o 3,8 pkt (w kraju o 1,6 pkt), natomiast w stosunku do poprzedniego kwartału wzrosła o 0,3 pkt (w kraju spadek o 0,1 pkt). Zróżnicowanie stopy bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 4.4. **Stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania**

Wyszczególnienie	2007	2008					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w %					+/- w porównaniu z	
					IV kw. 2007	III kw. 2008	
Ogółem	9,4	8,6	6,4	5,3	5,6	-3,8	0,3
mężczyźni	8,3	7,5	6,9	3,6	5,4	-2,9	1,8
kobiety	10,6	10,1	6,2	7,5	5,9	-4,7	-1,6
Miasta	9,9	7,7	5,2	4,7	4,5	-5,4	-0,2
Wieś	7,8	9,6	8,0	5,5	7,2	-0,6	1,7

Pomimo stopniowej poprawy sytuacji młodzieży na rynku pracy, stopa bezrobocia dla osób w wieku 15–24 lata nadal utrzymywała się na najwyższym poziomie i wynosiła 16,0% i była prawie 3-krotnie wyższa od stopy bezrobocia liczonej dla ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. najwyższy spadek stopy bezrobocia (o 7,4 pkt) wystąpił wśród osób w wieku 25-34 oraz 15-24 lata, a najniższy (o 2,0 pkt) w grupie osób w wieku 55 lat i więcej. Wzrost stopy bezrobocia odnotowano jedynie w grupie wiekowej 35-44 lata (o 1,0 pkt).

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia największy udział wśród bezrobotnych miały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, dla których stopa bezrobocia wynosiła 7,9%, tj. o 1,4 pkt mniej niż przed rokiem. W analizowanym okresie znaczący spadek stopy bezrobocia odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 14,5 pkt) oraz z najniższym poziomem wykształcenia (gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym) o 6,8 pkt. Wśród osób z wykształceniem wyższym i zasadniczym zawodowym zanotowano najmniejsze zmiany stopy bezrobocia, w obu grupach zanotowano spadek, odpowiednio o 1,3 i 1,4 pkt.

Tabl. 4.5. **Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia**

Wyszczególnienie	2007	2008					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w %					+/- w porównaniu z	
					IV kw. 2007	III kw. 2008	
Ogółem	9,4	8,6	6,4	5,3	5,6	-3,8	0,3
Wyższe	2,4	2,5	3,6	1,2	1,1	-1,3	-0,1
Średnie zawodowe i police- alne	9,6	7,9	5,0	5,5	5,8	-3,8	0,3
Średnie ogólnokształcące ...	20,6	7,4	6,7	10,7	6,1	-14,5	-4,6
Zasadnicze zawodowe	9,3	11,8	8,6	4,9	7,9	-1,4	3,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	13,9	10,5	8,6	10,0	7,1	-6,8	-2,9

Istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację osób bezrobotnych na rynku pracy jest okres poszukiwania pracy. W IV kwartale 2008 r. **przeciętny czas poszukiwania pracy** przez osoby bezrobotne wynosił 10 miesięcy (w kraju ponad 11 miesięcy).

Kryterium płci decydowało o długości czasu poszukiwania pracy – przeciętny czas poszukiwania pracy przez kobiety w IV kwartale 2008 r. wyniósł 10,5 miesiąca, podczas gdy przez mężczyzn 9 miesięcy. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby mieszkające w mieście w IV kwartale 2008 r. wynosił 9,5 miesiąca, a na wsi wynosił 10 miesięcy.

* * *

W IV kwartale 2008 r. odnotowano 406 tys. **biernych zawodowo**, co stanowiło 48,9% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 45,3%), podczas gdy przed rokiem udział ten wynosił 49,9% (w kraju 45,9%). W miastach nastąpił spadek o 3,3%, a na wsi wzrost o 5,5%. W miastach mieszkało więcej osób biernych zawodowo (57,4%) niż na wsi (42,6%). Wśród biernych zawodowo ponad połowę (63,3%) stanowiły kobiety – rok temu 65,7%, a mężczyźni 36,7% – rok temu 34,3%. Biorąc pod uwagę kryterium wieku nadal najliczniejszą grupę biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej – 56,7% – których udział wśród biernych zawodowo spadł o 2,8 pkt w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. Najmniejszą grupę biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (4,4%). W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nastąpił wzrost o 0,7 pkt.

Wśród biernych zawodowo klasyfikowanych według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r. 45,3% stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym. W porównaniu z sytuacją sprzed roku ich udział zwiększył się o 2,3 pkt. Natomiast odsetek osób z wykształceniem wyższym, które stanowiły najmniej liczną grupę wśród biernych zawodowo wzrósł o 0,5 pkt. W IV kwartale 2008 r. wśród biernych zawodowo 99,3 % nie poszukiwało pracy. Jako główne przyczyny bierności podawano: emeryturę (46,2%), naukę i uzupełnianie kwalifikacji (20,1%) oraz chorobę, niesprawność (11,9%).

Tabl. 4.6. **Bierni zawodowo według płci, miejsca zamieszkania i wieku**

Wyszczególnienie	2007	2008					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w tys.					+/- w porównaniu z	
					IV kw. 2007	III kw. 2008	w %
Ogółem	405	398	380	388	406	100,2	104,6
mężczyźni	139	146	144	145	149	107,2	102,8
kobiety	266	252	235	242	257	96,6	106,2
Miasta	241	231	221	227	233	96,7	102,6
Wieś	164	167	159	160	173	105,5	108,1
W wieku:							
15–24 lata	86	102	97	79	89	103,5	112,7
25–34	29	23	24	26	32	110,3	123,1
35–44	15	17	17	16	18	120,0	112,5
45–54	34	35	32	35	38	111,8	108,6
55 lat i więcej	241	220	209	231	230	95,4	99,6

5. Warunki pracy

Warunki pracy są ważnym zagadnieniem z punktu widzenia zdrowia społeczeństwa oraz realizacji zobowiązań pracodawców do ich zapewnienia, zgodnie z obowiązującymi normami. Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości, określone w obowiązujących normach higienicznych. Ocena stanu oraz zmian w zakresie zagrożeń na stanowiskach pracy daje podstawę do podejmowania działań profilaktycznych i prowadzenia odpowiedniej polityki w dziedzinie poprawy warunków pracy.

W województwie opolskim w jednostkach objętych badaniem warunków pracy na koniec 2008 r. zatrudnionych było 116,8 tys. osób, tj. o 2,4% więcej niż w roku poprzednim, a o 11,2% mniej w porównaniu z 2000 r. W zakładach, w których wystąpiły zagrożenia pracowało 61,0 tys. osób, tj. 52,2% ogółu zatrudnionych w badanych jednostkach (w 2007 r. – 53,1%, a w 2000 r. – 62,2%).

Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia zwiększyła się zarówno w stosunku do 2007 r. jak i 2000 r. Średnie roczne tempo wzrostu liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w latach 2000–2008 wynosiło 1,5%. Na koniec 2008 r. w warunkach zagrożenia zatrudnionych było 19,3 tys. osób, co stanowiło 16,5% zatrudnionych w przebadanych zakładach. Ich liczba wzrosła w porównaniu z 2007 r. o 34,9%, a w stosunku do 2000 r. o 13,1%. Spośród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia 28,2% stanowiły kobiety i było ich więcej o 136,6% w porównaniu z 2007 r., a o 69,4% niż w 2000 r.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia z uwzględnieniem sektorów własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.1. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według sektorów własności**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
		w osobach	2000=100	2007=100
Ogółem	14287	19267	113,1	134,9
w tym kobiety	2294	5427	169,4	236,6
Sektor: publiczny	4669	4208	59,8	90,1
prywatny	9618	15059	150,6	156,6

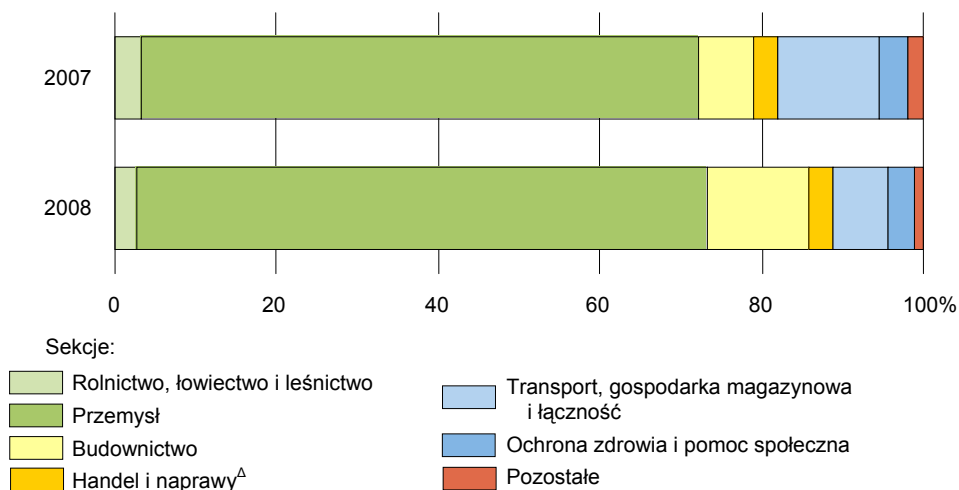
a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W sektorze publicznym na koniec 2008 r. zatrudnionych było 4,2 tys. osób w warunkach zagrożenia. Ich liczba zmniejszyła się o 9,9% w porównaniu z 2007 r. i o 40,2% w stosunku do 2000 r. Natomiast w sektorze prywatnym w warunkach zagrożenia zatrudnionych było 15,1 tys. osób, tj. więcej o 56,6% niż w 2007 r. i o 50,6% w porównaniu z 2000 r. Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia było w przemyśle (70,4%) oraz budownictwie (12,7%).

Udział zatrudnionych w warunkach zagrożenia według sekcji ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA ZATRUDNIONYCH^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Analizując zagrożenie dla zdrowia mierzone wskaźnikiem „liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem” można stwierdzić, że największe zagrożenie dla zdrowia w pracy na koniec 2008 r. wystąpiło w budownictwie – 225,6 (w 2007 r. – 117,7) oraz przemyśle – 210,4 (w 2007 r. – 151,3). Wysoki

wskaźnik odnotowano również w niektórych działach przetwórstwa przemysłowego, m. in. w produkcji wyrobów chemicznych – 589,5 oraz produkcji metali – 530,9. Zdrowie kobiet najbardziej narażone było przy produkcji wyrobów chemicznych – 453,7 oraz produkcji wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – 79,5.

Zagrożenia na stanowiskach pracy związane są ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy i z czynnikami mechanicznymi.

Na koniec 2008 r. w województwie opolskim w warunkach zagrożenia związanych ze **środowiskiem pracy** zatrudnionych było 9,7 tys. osób, tj. ponad połowa (50,5%) ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Liczba ich wzrosła o 29,4% w stosunku do 2007 r., natomiast zmniejszyła się o 16,2% w porównaniu z 2000 r. Większość (80,1%) osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych ze środowiskiem pracy pracowała w sektorze prywatnym. Analogicznie jak w latach poprzednich, w analizowanej grupie zagrożeń dominował przemysł (68,1%), a następnie budownictwo (20,0%). Największe zagrożenia dla zdrowia na 1000 zatrudnionych występowały w produkcji metali – 460,8 oraz produkcji drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – 236,6.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.2. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
	w osobach		2000=100	2007=100
Ogółem	14287	19267	113,1	134,9
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	7515	9728	83,8	129,4
Z uciążliwością pracy	5166	7864	199,9	152,2
Z czynnikami mechanicznymi	1606	1675	112,6	104,3

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Na zagrożenia związane z **uciążliwością pracy** na koniec 2008 r. narażonych było 7,9 tys. osób, co stanowiło 40,8% wszystkich zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W porównaniu z 2007 r. ich liczba wzrosła o 52,2%, a w stosunku do 2000 r. o 99,9%. Większość, tj. 74,3% zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy stanowiły osoby pracujące w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń, podobnie jak w grupie związanej ze środowiskiem pracy przeważał przemysł – 73,4%, natomiast w następnej kolejności transport, gospodarka magazynowa i łączność – 14,3%. Największe zagrożenia dla zdrowia na 1000 zatrudnionych występowały przy produkcji wyrobów chemicznych – 552,9 oraz w transporcie lądowym; rurowym – 171,7.

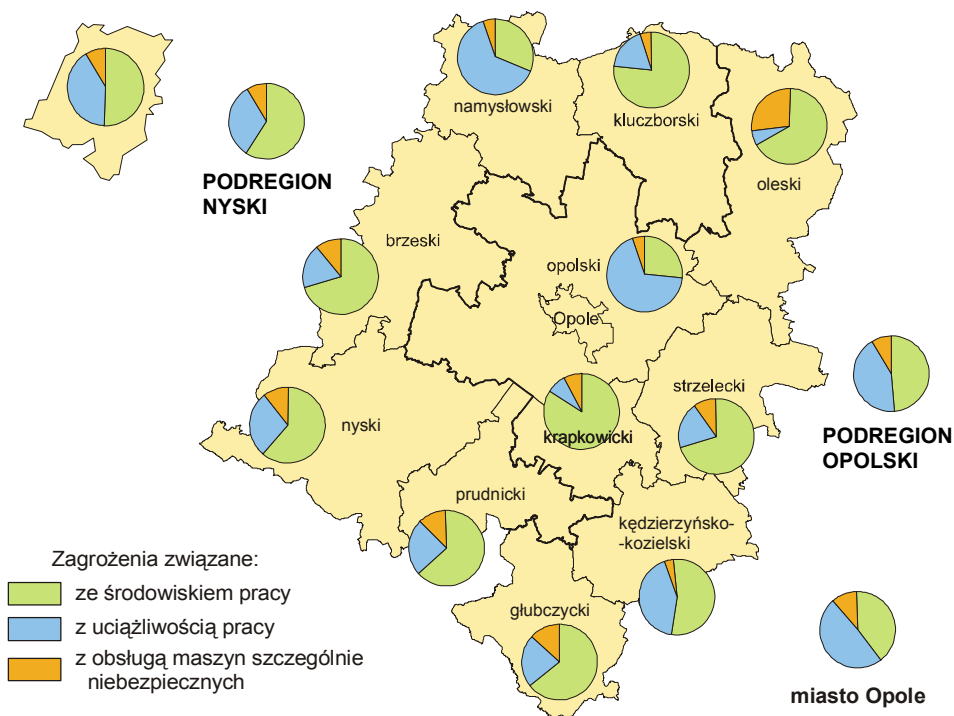
Kolejną grupą zagrożeń na stanowiskach pracy są zagrożenia związane z **czynnikami mechanicznymi**. Na stanowiskach pracy, na których występowały zagrożenia związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na koniec 2008 r. zatrudnionych było 1,7 tys. osób, tj. 8,7% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Liczba tych osób zwiększyła się o 4,3%

w porównaniu z 2007 r., a o 12,6% w stosunku do 2000 r. Z ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z czynnikami mechanicznymi 85,2% pracowało w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń dominował przemysł (69,6% ogółu zatrudnionych w omawianych warunkach zagrożenia), a następnie budownictwo (13,4%). Największe zagrożenie dla zdrowia związane z pracą z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na 1000 zatrudnionych występowało przy produkcji drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – 130,4 oraz produkcji mebli – 58,0.

Przestrzenne rozmieszczenie zagrożeń stanowisk pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia wiąże się z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności.

Terytorialne zróżnicowanie zatrudnionych w warunkach szkodliwych dla zdrowia z uwzględnieniem grup zagrożeń ilustruje poniższa mapa.

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP ZAGROŻEŃ, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2008 R.

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W podregionie nyskim na koniec 2008 r. liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 3,7 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,9%. Natomiast w podregionie opolskim liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 15,6 tys., tj. o 47,8% więcej niż przed rokiem. Na koniec 2008 r. największy odsetek osób zatrudnionych w warunkach

zagrożenia odnotowano w powiecie opolskim – 29,4% oraz m. Opolu – 17,7%. Najniższy udział zatrudnionych w warunkach zagrożenia wystąpił w powiecie brzeskim – 3,3% i kluczborskim – 3,4%. W porównaniu z 2007 r. w 5 powiatach odnotowano spadek liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, największy w powiecie nyskim – o 19,5% i m. Opolu – o 16,0%.

Istotnym elementem w badaniu warunków pracy jest proces zmian zachodzących na stanowiskach pracy w ciągu danego roku, a mianowicie proces likwidacji lub ograniczenia zagrożeń do poziomu zgodnego z normą oraz proces ujawnienia zagrożeń istniejących lub nowo powstałych. Zatrudnione w warunkach zagrożenia osoby mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych. Kategoria **osobozagrożeń** odzwierciedla liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone.

Na koniec 2008 r. odnotowano 22,5 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 25,8% niż przed rokiem i o 11,6% w porównaniu z 2000 r.

W ciągu 2008 r. zlikwidowano lub ograniczono 8,4 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 104,9% niż w 2007 r. i o 104,1% w porównaniu z 2000 r. Równocześnie ujawniono 3,2 tys. osobozagrożeń (łącznie z nowo powstałymi), tj. mniej o 24,7% w porównaniu z 2007 r. i o 9,4% w stosunku do 2000 r.

Na koniec 2008 r. najwięcej – 11,5 tys. osobozagrożeń wystąpiło w grupie zagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy. Ich liczba w porównaniu z 2007 r. wzrosła o 16,9%, ale zmniejszyła się w stosunku do 2000 r. o 10,4%. W grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy w 2008 r. zlikwidowano lub ograniczono 3,6 tys. osobozagrożeń, tj. o 17,0% więcej niż przed rokiem. Równocześnie odnotowano 2,2 tys. zagrożeń nowo powstałych lub nowo ujawnionych, tj. o 6,8% mniej niż w 2007 r.

W ramach zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy na koniec 2008 r. największy udział przypadła na hałas – 49,6%, jednocześnie zlikwidowano lub ograniczono w tej kategorii najwięcej, tj. ponad połowę 51,1% osobozagrożeń.

Liczbę osobozagrożeń i zagrożeń zlikwidowanych lub ograniczonych oraz ujawnionych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
	ogółem	zlikwidowane lub ograni- czone ^a	ujawnione ^a	
Ogółem	17865	22474	8354	3180
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	9801	11456	3574	2168
w tym:				
Substancje chemiczne	666	571	163	149
Pyły przemysłowe	1802	2207	460	553
Hałas	5170	5678	1827	1076
Wibracja	297	476	290	14
Mikroklimat gorący	654	792	348	38
Mikroklimat zimny	391	481	151	6

a W ciągu roku.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2007	2008		
	ogółem	zlikwidowane lub ograniczone ^a	ujawnione ^a	
zagrożenia związane: (dok.)				
Z uciążliwością pracy	6187	9016	4298	805
w tym:				
Nadmierne obciążenie fizyczne	1560	1986	461	156
Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy	1150	1238	344	361
Z maszynami szczególnie niebezpiecz- nymi	1877	2002	482	207

a W ciągu roku.

Liczba osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy na koniec 2008 r. wyniosła 9,0 tys. i była wyższa o 45,7% w porównaniu z 2007 r., a o 64,6% w stosunku do 2000 r. W tej grupie zagrożeń w 2008 r. zlikwidowano lub ograniczono 4,3 tys. osobozagrożeń. Jednocześnie odnotowano 0,8 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych, tj. o 44,6% mniej niż przed rokiem. W 2008 r. zlikwidowano lub ograniczono 0,5 tys. osobozagrożeń dotyczących nadmiernego obciążenia fizycznego, a 0,3 tys. związanych z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy.

W grupie zagrożeń związanych z obsługą maszyn szczególnie niebezpiecznych na koniec 2008 r. odnotowano 2,0 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 6,7% niż na koniec 2007 r. i o 6,2% w porównaniu z 2000 r. W ciągu roku zlikwidowano lub ograniczono 0,5 tys. osobozagrożeń, tj. o 67,4% więcej niż w 2007 r., równocześnie zarejestrowano 0,2 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych, czyli o 53,2% mniej niż przed rokiem.

Z jednostek objętych badaniem warunków pracy otrzymano również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną **ryzyka zawodowego**. W przebadanych w 2008 r. zakładach ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono dla 11,3 tys. stanowisk pracy, na których zatrudnionych było 48,7 tys. osób (w 2007 r. odpowiednio: 14,4 tys. i 52,3 tys.). Większość stanowisk, tj. 73,5% zbadano w zakładach sektora prywatnego. W wyniku zastosowania środków technicznych, organizacyjnych i ochrony indywidualnej wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 5,9 tys. stanowisk pracy, na których pracowało 21,9 tys. osób (przed rokiem odpowiednio: 5,6 tys. i 20,6 tys.). Najwięcej ocen przeprowadzono w przemyśle – 6,2 tys., tj. 54,6% ogółu stanowisk pracy, wśród których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe dla 3,2 tys. stanowisk.

Badanie warunków pracy obejmuje również informacje z zakresu świadczeń rzeczowych oraz pieniężnych wypłacanych z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia oraz z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Według stanu w połowie grudnia 2008 r. najwięcej, tj. 50,6 tys. osób skorzystało z napojów (w 2007 r. – 50,1 tys.), następnie z posiłków profilaktycznych – 12,4 tys. (2007 r. – 11,9 tys.).

82 Uwagi analityczne

Z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze skorzystało 10,0 tys., z dodatków pieniężnych 9,7 tys. osób (przed rokiem odpowiednio: 3,8 tys. i 11,2 tys.).

Liczbę oraz kwotę wypłaconych świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.4. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych**

Wyszczególnienie	2007	2008	2007	2008
	liczba świadczeń		w tys. zł	
Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	412	363	959,5	813,9
w tym:				
z tytułu wypadków przy pracy	397	337	895,4	758,5
Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej	7	33	17,6	121,6

W 2008 r. zakłady pracy wypłaciły 0,4 tys. odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w tym 75,2% przypadło na sektor prywatny. Najwięcej świadczeń wypłacono w przemyśle – 72,4% i budownictwie – 10,9%. Przeciętny koszt odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynosił 2,2 tys. zł (w 2007 r. – 2,3 tys.), świadczenia wyrównawczego – 1,0 tys. zł (w 2007 r. – 2,1 tys. zł), natomiast zasiłku wyrównawczego z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej – 3,7 tys. zł (w 2007 r. – 2,5 tys. zł).

Wypadki przy pracy są zagadnieniem ściśle związanym z rynkiem pracy, a zwłaszcza z bezpieczeństwem oraz warunkami pracy.

W województwie opolskim w 2008 r. odnotowano większą niż przed rokiem zarówno liczbę wypadków przy pracy, jak i osób poszkodowanych w wypadkach. Natomiast w porównaniu z 2000 r. liczba wypadków i poszkodowanych w wypadkach zmniejszyła się.

W 2008 r. odnotowano 2,7 tys. **wypadków przy pracy**, tj. o 7,0% więcej niż przed rokiem, a o 13,7% mniej w stosunku do 2000 r. Prawie 3-krotnie więcej wypadków miało miejsce w sektorze prywatnym. Podobnie jak w latach poprzednich największą liczbę wypadków odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji przemysł (44,9%) i budownictwo (13,0%).

Liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy z podziałem na sektory własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 6.1. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a według sektorów własności**

Wyszczególnienie	2007	2008		
	w osobach		2000=100	2007=100
Ogółem	2533	2709	86,0	106,9
Sektor: publiczny	708	707	63,8	99,9
prywatny	1825	2002	98,1	109,7
W tym kobiety	668	659	84,7	98,7
Sektor: publiczny	313	310	68,3	99,0
prywatny	355	349	107,7	98,3

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

W wypadkach przy pracy **poszkodowanych** zostało 2,7 tys. osób, tj. więcej o 6,9% w porównaniu z 2007 r., a o 14,0% mniej w porównaniu z 2000 r. Średnie roczne tempo spadku liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w latach 2000–2008 wynosiło 1,9%.

Większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykonywała pracę w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących do 249 osób – 66,8%, w tym o liczbie od 50 do 249 osób – 41,9% ogółu poszkodowanych.

W 2008 r. ponad połowę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. 58,1% stanowili pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 55,2%. Odsetek poszkodowanych wśród zatrudnionych na czas określony wyniósł 39,7%, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 38,4%.

Poszkodowani w sektorze prywatnym stanowili 73,9% wszystkich poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie w 2008 r. Ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 1,9 pkt. Analogicznie jak w ub. latach najwięcej poszkodowanych odnotowano w przemyśle (44,9%) i budownictwie (13,0%). W większości sekcji odnotowano wzrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, w stosunku do 2007 r., w tym najwyższy w działalności usługowej komunalnej, społecznej, indywidualnej, pozostałej – o 51,1% i edukacji – o 43,6%. Spadek wystąpił w 5 sekcjach, największy w pośrednictwie finansowym – o 26,3% oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności – o 9,0%.

Nadal większość, tj. 75,7% poszkodowanych w wypadkach przy pracy stanowili mężczyźni. W 2008 r. najczęściej wypadkom ulegały osoby w wieku 45–54 lata. Udział tej grupy osób wynosił 27,2% ogółu poszkodowanych, ale był o 1,5 pkt niższy niż przed rokiem. Ze względu na staż pracy na zajmowanym stanowisku najliczniejszą grupę poszkodowanych stanowiły osoby ze stażem pracy 1 rok i mniej (41,0%) i ich liczba wzrosła o 13,5% w porównaniu z 2007 r.

Najbardziej niebezpieczną pracę w 2008 r. wykonywali pracownicy w zawodzie robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń oraz górnicy i robotnicy budowlani. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w tych zawodach stanowili odpowiednio: 20,6% (w 2007 r. – 20,9%) i 11,7% (w 2007 r. – 9,8%) ogółu poszkodowanych.

Ze względu na miejsce powstania wypadku, tj. miejsce, w którym przebywali pracownicy w chwili wypadku, najwięcej poszkodowanych w 2008 r. odnotowano na stanowiskach produkcji przemysłowej – 50,0% (w 2007 r. – 52,9%), a następnie w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych – 14,8% (w 2007 r. – 13,4%).

Najwięcej osób zostało poszkodowanych w procesie pracy związanym z produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem (33,2%, w ub. roku – 34,3%) oraz instalowaniem, montowaniem, konserwacją (23,8%, przed rokiem – 24,6%).

Najczęstszymi czynnościami wykonywanymi przez pracowników w chwili wypadku w 2008 r. było „poruszanie się” – 31,3% oraz „operowanie przedmiotami” – 21,3% (w 2007 r. odpowiednio: 30,8% i 19,7%).

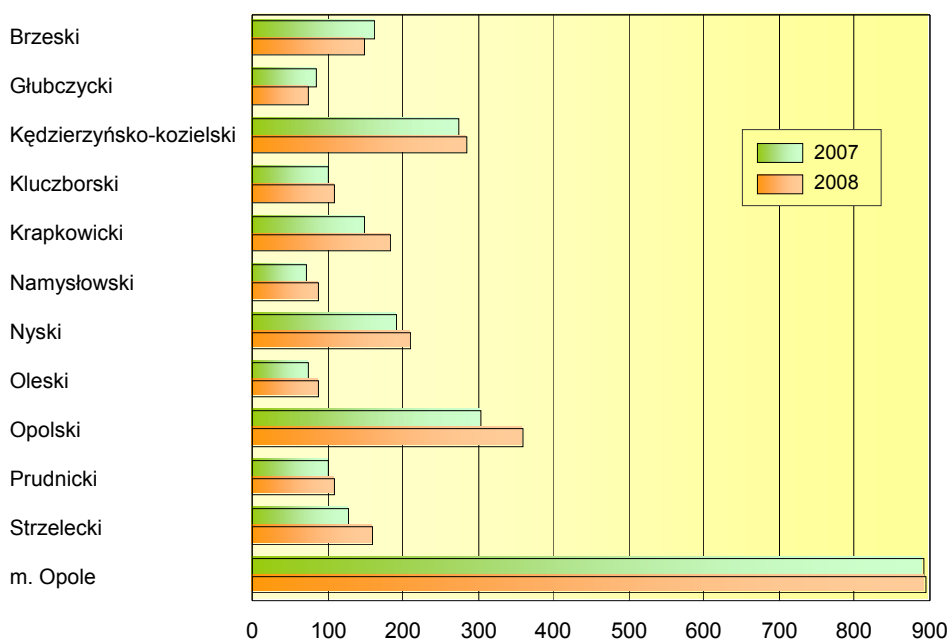
W podregionie nyskim w wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 0,7 tys. osób, natomiast w opolskim – 2,0 tys. W obu podregionach liczba poszkodowanych zwiększyła się

84 Uwagi analityczne

w porównaniu z 2007 r., tj. odpowiednio: o 5,4% i o 7,5%. W przekroju terytorialnym najwięcej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w m. Opolu – 33,0% oraz w powiecie opolskim – 13,2% (w 2007 r. odpowiednio: 35,3% i 12,0%). Prawie we wszystkich powiatach odnotowano wzrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, najwyższy wystąpił w powiecie strzeleckim (o 25,0%) i krapkowickim (o 23,6%). Spadek wystąpił jedynie w powiecie brzeskim (o 9,2%) i głubczyckim (o 11,8%).

Przestrzenne zróżnicowanie liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy ilustruje poniższy wykres.

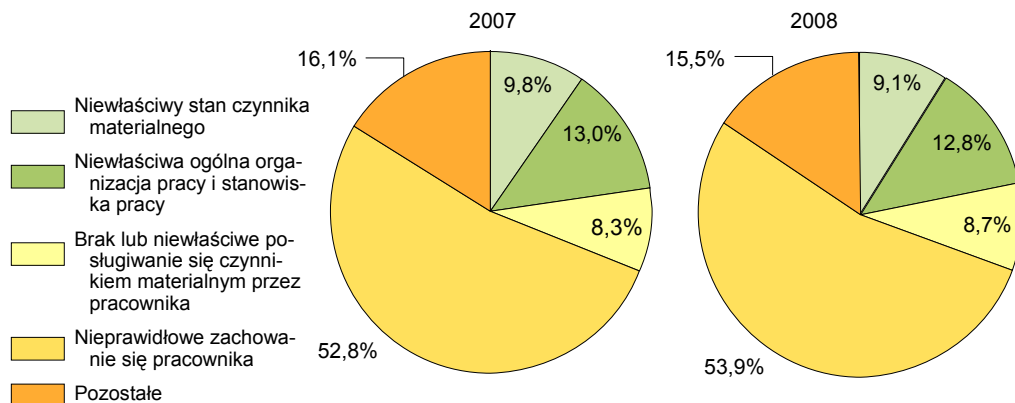
POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a WEDŁUG POWIATÓW

^a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Ważnym etapem w dążeniu do poprawy warunków pracy, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, jest identyfikacja przyczyn, wydarzeń oraz czynników powodujących niebezpieczne zdarzenia.

W 2008 r. w województwie opolskim odnotowano 6,0 tys. przyczyn, które spowodowały wypadki przy pracy. Ich liczba wzrosła o 9,3% w porównaniu z 2007 r., natomiast zmniejszyła się o 5,5% w stosunku do 2000 r. Zmiany w udziale przyczyn wywołujących wypadki przy pracy w porównaniu z 2007 r. ilustruje wykres na str.85.

PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Najczęstszymi przyczynami powodującymi wypadki przy pracy było „nieprawidłowe zachowanie się pracownika” oraz „brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika”. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy spowodowanych tymi przyczynami wynosiła odpowiednio: 3,2 tys. i 0,5 tys.

Wypadki powodujące wypadki przy pracy dzielą się na 2 grupy: wypadki będące odchyleniem od stanu normalnego i wypadki powodujące uraz. Wypadki będące odchyleniem od stanu normalnego dotyczą niezgodnego z właściwym przebiegiem procesu pracy, który wywołał wypadek. Natomiast wypadki powodujące uraz opisują w jaki sposób poszkodowany doznał urazu spowodowanego przez czynnik materialny. Biorąc pod uwagę pierwszą grupę wypadków najczęściej poszkodowanych uległo wypadkom w wyniku „pośliznięcia, potknięcia się lub upadku” – 0,7 tys. osób (w 2007 r. – 0,6 tys.) oraz w konsekwencji „uszkodzenia, rozerwania, pęknięcia, ześliznięcia, upadku lub załamania się czynnika materialnego” – 0,6 tys. (w 2007 r. – 0,5 tys.).

Analizując grupę wypadków powodujących uraz można stwierdzić, że w 2008 r. najczęściej osób zostało poszkodowanych w następstwie „uderzenia przez obiekt w ruchu” – 0,7 tys. osób oraz „zderzenia z nieruchomym obiektem” – 0,6 tys. osób (w 2007 r. po 0,6 tys.).

Oprócz przyczyn i wypadków źródłami wypadków przy pracy są **czynniki materialne**. Czynniki te podzielono na 3 grupy: czynniki związane z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku, związane z odchyleniem oraz będące źródłem urazu. We wszystkich 3 grupach głównymi czynnikami powodującymi wypadki przy pracy były „materiały, przedmioty, wyroby, części maszyn” (odpowiednio: 0,4 tys., 0,5 tys. i 0,6 tys.), a następnie „budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie na poziomie gruntu” (0,3 tys., 0,3 tys. i 0,4 tys.).

W wyniku wypadków przy pracy w 2008 r. śmierć poniosło 19 osób (przed rokiem – 14). Ciężkiego uszkodzenia ciała doznało 31 osób (w 2007 r. – 20), a lżejszego uszkodzenia – 2,7 tys. (w ub. roku – 2,5 tys.). Najwięcej osób doznało urazów kończyn górnych i dolnych (odpowiednio: 1,1 tys. i 1,0 tys.). Ze względu na rodzaj urazu najczęściej występującymi były rany i powierzchniowe urazy – 1,1 tys. poszkodowanych oraz przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania – 0,7 tys.

Liczba dni niezdolności do pracy wynosiła 112,0 tys. i była o 10,8 tys. wyższa niż w 2007 r. Na 1 poszkodowanego przypadało ok. 42 dni niezdolności do pracy. Na zwolnieniu lekarskim trwającym od 4 do 20 dni przebywało 0,9 tys. poszkodowanych. Natomiast zwolnienia lekarskie trwające 21 dni i dłużej otrzymało 1,6 tys. osób.

Wypadki przy pracy w 2008 r. spowodowały stratę czasu (szacunkowo) 766 roboczogodzin osób nie poszkodowanych w wypadkach (w tym najwięcej – w przemyśle – 353). Straty te były o 272 roboczogodziny wyższe niż w 2007 r.

Straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy (szacunkowo – bez strat związanych z czasem pracy) wyniosły 495,2 tys. zł (najwięcej w sekcji handel i naprawy – 181,1 tys. zł) i były o 30,5 tys. niższe w porównaniu z 2007 r.

PODSUMOWANIE

W publikacji przedstawiono istotne zmiany, jakie wystąpiły w 2008 r. na rynku pracy w województwie opolskim. Dla celów porównywalnych zastosowano w analizie wskaźniki dynamiki oraz tempa wzrostu/spadku, z których wynika, że ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy Opolszczyzny uległa poprawie. Przede wszystkim zwiększyła się liczba pracujących, zmniejszyło się bezrobocie i wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.

W 2008 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wystąpiły następujące zmiany:

- wzrosła liczba pracujących, najwyższy procentowo wzrost odnotowano w hotelach i restauracjach oraz obsłudze nieruchomości i firm;
- zwiększyła się liczba pracujących mężczyzn i kobiet, jak również pracujących w sektorze prywatnym, zmniejszyła się natomiast liczba pracujących w sektorze publicznym;
- wzrosło przeciętne zatrudnienie ogółem oraz w sektorze prywatnym, jak również na stanowiskach robotniczych i nierobotniczych,
- najwyższy procentowo wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w obsłudze nieruchomości i firm oraz handlu i naprawach;
- spadła liczba bezrobotnych oraz obniżyła się stopa bezrobocia rejestrowanego;
- zmniejszyła się w większości kategorii liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- zwiększyła się liczba ofert zatrudnienia zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy;
- wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, procentowo najwyższy wzrost odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej oraz hotelach i restauracjach;
- zwiększyły się dysproporcje między wynagrodzeniami pracowników sektora publicznego i prywatnego oraz między wynagrodzeniami osób zatrudnionych na stanowiskach robotniczych i nierobotniczych;
- w IV kwartale 2008 r. zwiększyła się liczba aktywnych oraz biernych zawodowo przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej, wzrósł współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia oraz obniżyła się stopa bezrobocia;
- zwiększyła się liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, ale wzrosła też liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń przy jednoczesnym spadku ujawnionych osobozagrożeń (łącznie z nowopowstałymi);
- wzrosła liczba wypadków przy pracy oraz liczba osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków.

TABLICE

TABL. 1(1). WYBRANE DANE WARUNKUJĄCE SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2007	2008	
				województwo	kraj
Ludność ^a ogółem	1070598	1041941	1037088	1033040	38135876
z ogółem w % w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,0	18,9	18,2	17,7	19,3
produkcyjnym	61,5	65,0	65,4	65,6	64,5
mobilnym	40,9	41,0	41,0	40,8	40,1
niemobilnym	20,6	24,0	24,4	24,8	24,4
poprodukcyjnym	14,5	16,1	16,4	16,7	16,2
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63	54	53	52	55
Napływ ^b	11180	11971	12892	11076	420749
Odpływ ^c	14912	16769	16954	14411	435614
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ..	-3,5	-4,6	-3,9	-3,2	-0,4
Podmioty ^{ad} gospodarki narodowej	76898	92846	94933	96246	3757093
sektor: publiczny	3946	5246	5195	4730	124528
prywatny	72952	87600	89738	91516	3632565
na 1000 ludności	72	89	92	93	99
Pracujący ^{aef}	211284	192237	197345	203846	8624189
sektor: publiczny	104985	84406	83896	84291	3295060
prywatny	106299	107831	113449	119555	5329129
w tym kobiety	99726	90333	92869	95832	4173499
Bezrobotni zarejestrowani ^a	69311	60058	43338	35698	1473752
w tym kobiety	40246	35445	26191	20837	833435
Stopa bezrobocia ^a rejestrowanego w %	15,7	16,2	11,9*	9,9	9,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^g w zł	1811,86	2367,74	2607,45	2873,22	3158,48
sektor: publiczny	1913,44	2678,43	2906,39	3265,46	3407,23
prywatny	1702,43	2112,73	2368,54	2578,23	2998,94
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^{ahi}	17028	17281	14287	19267	601105
sektor: publiczny	7031	4868	4669	4208	178944
prywatny	9997	12413	9618	15059	422161
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ^k	3149	2717	2533	2709	104402
sektor: publiczny	1108	792	708	707	29345
prywatny	2041	1925	1825	2002	75057

a Stan w dniu 31 XII. b Zameldowania na pobyt stały. c Wymeldowania z pobytu stałego. d Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. e Według faktycznego miejsca pracy. f, g, h Patrz uwagi metodyczne: f – pkt. 1 na str.10, g – pkt. 1 na str. 15, h – pkt. 7 na str. 18 i Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. k Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Pracujący

TABL. 1(2). PRACUJĄCY^{1,2} WEDŁUG PŁCI I SEKTORÓW WŁASNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – mężczyźni k – kobiety		2007	2008		
		w osobach		2000=100	2007=100
OGÓŁEM	o	174873	178982	88,9	102,3
	m	92433	94890	90,4	102,7
	k	82440	84092	87,3	102,0
Sektor publiczny	o	74072	73852	72,7	99,7
	m	27947	27427	64,3	98,1
	k	46125	46425	78,8	100,7
własność:					
Państwowa	o	25164	23944	46,9	95,2
	m	14146	12922	47,3	91,3
	k	11018	11022	46,4	100,1
Jednostek samorządu terytorialnego	o	47467	47806	101,8	100,7
	m	12807	12767	97,5	99,7
	k	34660	35039	103,5	101,1
Mieszana	o	1441	2102	58,8	145,9
	m	994	1738	77,0	174,8
	k	447	364	27,7	81,4
Sektor prywatny	o	100801	105130	105,4	104,3
	m	64486	67463	108,3	104,6
	k	36315	37667	100,6	103,7
własność:					
Prywatna krajowa	o	74034	78397	107,7	105,9
	m	47939	50891	112,3	106,2
	k	26095	27506	100,1	105,4
Zagraniczna	o	21152	21250	214,5	100,5
	m	12688	12746	222,4	100,5
	k	8464	8504	203,7	100,5
Mieszana	o	5615	5483	32,2	97,6
	m	3859	3826	34,0	99,1
	k	1756	1657	28,7	94,4

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

90 Pracujący

 TABL. 2(3). **PRACUJĄCY**^{1,2} **WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, SEKCJI I DZIAŁÓW**
 Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym sektor prywatny		2007	2008		
		w osobach		2000=100	2007=100
OGÓLEM	a	174873	178982	88,9	102,3
	b	100801	105130	105,4	104,3
w tym:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	a	6396	6064	58,7	94,8
	b	4963	4684	65,9	94,4
Przemysł	a	61930	62306	86,5	100,6
	b	50450	51144	101,6	101,4
Górnictwo	a	946	899	71,2	95,0
	b	890	850	71,9	95,5
Przetwórstwo przemysłowe	a	56413	56997	89,9	101,0
	b	49322	50066	102,5	101,5
w tym:					
produkcja artykułów spożywczych i napojów	a	8118	8168	90,1	100,6
	b	7986	8168	109,7	102,3
włókiennictwo	a	991	908	35,3	91,6
	b	991	908	39,8	91,6
produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	a	1222	1184	47,8	96,9
	b	1222	1184	52,2	96,9
produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	a	664	633	27,3	95,3
	b	168	164	11,7	97,6
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	a	2050	2129	99,7	103,9
	b	2008	2084	99,9	103,8
produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	a	1099	1029	89,1	93,6
	b	1099	1029	89,1	93,6
produkcja wyrobów chemicznych	a	6119	6199	199,0	101,3
	b	4385	4448	391,2	101,4
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	a	3546	3671	67,1	103,5
	b	3546	3671	67,1	103,5
produkcja metali	a	2466	2370	76,7	96,1
	b	1840	1783	372,2	96,9
produkcja wyrobów z metali ^Δ	a	7521	8245	131,8	109,6
	b	6940	7618	141,4	109,8
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	a	6564	6550	89,1	99,8
	b	6356	6338	123,4	99,7
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	a	1543	1328	46,3	86,1
	b	1543	1328	48,4	86,1
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	a	5315	5166	86,9	97,2
	b	5315	5166	94,0	97,2

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 2(3). **PRACUJĄCY**^{1,2} **WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym sektor prywatny		2007	2008		
		w osobach		2000=100	2007=100
Przemysł (dok.)					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	a	4571	4410	59,7	96,5
	b	238	228	82,3	95,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	a	2658	2541	45,0	95,6
	b	238	228	82,3	95,8
pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody.....	a	1913	1869	108,0	97,7
	b	–	–	–	–
Budownictwo	a	10003	10841	78,7	108,4
	b	9871	10734	82,1	108,7
Handel i naprawy ^Δ	a	14865	16175	109,6	108,8
	b	14823	16135	112,2	108,9
w tym:					
Handel hurtowy i komisowy ^Δ	a	6049	6616	102,1	109,4
	b	6049	6616	103,6	109,4
Handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego ^Δ	a	6083	6681	99,6	109,8
	b	6083	6681	103,3	109,8
Hotele i restauracje	a	1601	1840	112,5	114,9
	b	1418	1625	120,6	114,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	a	6612	7099	55,3	107,4
	b	4682	5297	236,6	113,1
W tym transport lądowy; rurociągowy	a	5471	5662	99,8	103,5
	b	3857	4196	242,0	108,8
Pośrednictwo finansowe	a	3650	3136	70,2	85,9
	b	2863	2630	87,2	91,9
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	a	9658	10983	123,6	113,7
	b	8207	9549	155,7	116,4
w tym:					
Obsługa nieruchomości	a	2223	2258	75,5	101,6
	b	1530	1589	105,4	103,9
Działalność gospodarcza pozostała	a	6804	8117	161,2	119,3
	b	6231	7534	176,7	120,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	a	14880	15214	124,0	102,2
	b	–	–	x	–
Edukacja	a	25446	25518	115,2	100,3
	b	257	293	112,3	114,0
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	a	15054	15230	63,6	101,2
	b	2044	1954	168,4	95,6
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	a	4730	4529	108,1	95,8
	b	1223	1085	168,7	88,7

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

92 Pracujący

 TABL. 3(4). **PRACUJĄCY**^{1, 2} **WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW**
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – sektor publiczny c – sektor prywatny	2007	2008			
		w osobach	2000=100	2007=100	
WOJEWÓDZTWO	a	197345	203846	96,5	103,3
	b	83896	84291	80,3	100,5
	c	113449	119555	112,5	105,4
PODREGION NYSKI	a	62916	64471	86,4	102,5
	b	25912	26107	73,7	100,8
	c	37004	38364	97,9	103,7
powiaty:					
Brzeski	a	14457	15083	89,9	104,3
	b	5422	5549	75,4	102,3
	c	9035	9534	101,3	105,5
Kluczborski	a	10593	11071	93,8	104,5
	b	4920	4944	67,7	100,5
	c	5673	6127	136,1	108,0
Namysłowski	a	6852	7282	107,8	106,3
	b	2571	2614	79,7	101,7
	c	4281	4668	134,3	109,0
Nyski	a	22581	22672	78,1	100,4
	b	9577	9450	76,1	98,7
	c	13004	13222	79,5	101,7
Prudnicki	a	8433	8363	81,7	99,2
	b	3422	3550	70,2	103,7
	c	5011	4813	93,0	96,0
PODREGION OPOLSKI	a	134429	139375	102,0	103,7
	b	57984	58184	83,6	100,3
	c	76445	81191	121,0	106,2
powiaty:					
Glubczycki	a	9044	8896	92,9	98,4
	b	4145	4086	71,8	98,6
	c	4899	4810	123,6	98,2
Kędzierzysko-kozielski	a	20239	20975	92,0	103,6
	b	9797	9586	80,9	97,8
	c	10442	11389	104,0	109,1
Krapkowicki	a	15211	15397	112,2	101,2
	b	5664	5747	84,0	101,5
	c	9547	9650	140,4	101,1
Oleski	a	10287	10657	96,5	103,6
	b	3633	3530	75,5	97,2
	c	6654	7127	112,0	107,1
Opolski	a	18972	20351	105,7	107,3
	b	6313	6577	73,9	104,2
	c	12659	13774	133,1	108,8
Strzelecki	a	11549	11917	94,3	103,2
	b	5911	5923	76,5	100,2
	c	5638	5994	122,3	106,3
Miasto na prawach powiatu – Opole.....	a	49127	51182	107,4	104,2
	b	22521	22735	95,2	101,0
	c	26606	28447	119,7	106,9

1 Według faktycznego (stałego) miejsca pracy. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
WOJEWÓDZTWO	203846	95832	80210	60003	56914
PODREGION NYSKI	64471	32383	24666	16937	19209
Powiat brzeski	15083	7336	5922	4347	4203
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	8872	4576	3459	2808	2485
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	3019	1339	961	905	895
w tym miasto	2357	1086	880	802	641
Lewin Brzeski	1235	587	507	332	331
w tym miasto	709	356	324	198	185
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	577	251	303	42	188
Olszanka	531	261	232	87	133
Skarbimierz	849	322	460	173	171
Powiat kluczborski	11071	5100	4145	3175	3127
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	882	429	223	175	316
w tym miasto	550	331	219	92	230
Kluczbork	8375	3738	3341	2519	2254
w tym miasto	7552	3390	3059	2395	2023
Wolczyn	1448	722	500	387	399
w tym miasto	1083	541	434	351	269
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	366	211	81	94	158
Powiat namysłowski	7282	3829	3409	1411	1984
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	5930	3215	3086	1156	1507
w tym miasto	5343	2936	2950	1052	1277
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	318	118	15	80	102
Pokój	527	264	185	126	166
Świerczów	212	112	40	35	98
Wilków	295	120	83	14	111
Powiat nyski	22672	11491	8274	5904	7120
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głuchołazy	3930	2134	1782	741	1246
w tym miasto	3069	1830	1382	569	1116
Korfantów	1043	579	371	117	469
w tym miasto	781	441	339	71	369
Nysa	12332	6215	3972	4036	3982
w tym miasto	10881	5783	3204	3837	3819

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

94 Pracujący

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
PODREGION NYSKI (dok.)					
Powiat nyski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>					
Otmuchów	1990	965	889	376	411
w tym miasto	1475	742	832	346	284
Paczków	1750	796	769	310	506
w tym miasto	1290	651	575	282	421
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	199	111	–	46	95
Łambinowice	653	283	319	108	178
Pakosławice	354	182	59	95	95
Skoroszyce	421	226	113	75	138
Powiat prudnicki	8363	4627	2916	2100	2775
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	897	498	256	207	345
w tym miasto	590	305	207	166	214
Głogówek	1693	870	499	506	536
w tym miasto	1315	673	445	462	384
Prudnik	5401	3074	2050	1359	1787
w tym miasto	5119	2947	1955	1318	1692
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	372	185	111	28	107
PODREGION OPOLSKI	139375	63449	55544	43066	37705
Powiat głubczycki	8896	4252	3145	1616	3136
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	510	273	#	79	180
w tym miasto	382	215	129	65	157
Głubczyce	5780	2625	2541	1190	1691
w tym miasto	4636	2235	2059	1153	1382
Kietrz	1404	634	407	244	366
w tym miasto	1105	489	399	186	286
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	1202	720	#	103	899
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	20975	8949	9007	6735	4725
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	17682	7639	7772	5954	3876
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	1265	379	705	365	185
Cisek	411	206	#	138	137
Pawłowiczki	738	308	106	92	216
Polska Cerekiew	439	196	#	114	107
Reńska Wieś	440	221	146	72	204

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
PODREGION OPOLSKI (cd.)					
Powiat krapkowicki	15397	5892	9975	2759	2523
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	2314	905	1248	600	457
w tym miasto	924	503	331	289	303
Krapkowice	6677	3007	4082	1340	1206
w tym miasto	6432	2879	4023	1257	1121
Zdzieszowice	5317	1445	4280	568	463
w tym miasto	5027	1332	4094	555	376
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczy	609	326	145	146	258
Walce	480	209	220	105	139
Powiat oleski	10657	4826	5292	2269	2823
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	2099	890	1445	303	330
w tym miasto	1508	667	988	251	257
Gorzów Śląski	736	300	370	105	180
w tym miasto	452	220	227	74	138
Olesno	4042	2048	1563	873	1488
w tym miasto	3665	1882	1440	830	1348
Praszka	2680	996	1600	639	423
w tym miasto	2313	847	1430	534	348
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	185	121	#	58	96
Rudniki	675	305	253	248	164
Zębowice	240	166	#	43	142
Powiat opolski	20351	9084	10729	4667	4185
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	2040	829	654	758	409
w tym miasto	1620	707	497	730	324
Ozimek	5661	2831	4137	892	617
w tym miasto	2762	1055	1518	746	497
Prószków	1485	827	492	502	416
w tym miasto	911	578	115	431	315
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	655	402	235	185	224
Dąbrowa	744	323	118	333	253
Dobrzeń Wielki	4087	1331	2499	755	778
Komprachcice	576	307	155	194	211
Łubniany	986	400	505	238	191
Murów	884	335	521	171	131
Popielów	493	296	127	31	218
Tarnów Opolski	1217	502	640	285	287
Tułowice	656	335	264	144	181
Turawa	867	366	382	179	269

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). **PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
PODREGION OPOLSKI (dok.)					
Powiat strzelecki	11917	5392	4862	2973	3866
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	730	316	428	135	151
w tym miasto	608	260	368	84	146
Leśnica	536	320	128	165	225
w tym miasto	364	264	#	135	179
Strzelce Opolskie	6593	3190	2108	1807	2616
w tym miasto	5972	2863	1892	1724	2325
Ujazd	490	283	146	137	186
w tym miasto	312	209	120	68	122
Zawadzkie	2875	867	1898	567	377
w tym miasto	2467	725	1819	321	312
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	307	197	51	75	142
Jemielnica	386	219	103	87	169
Miasto na prawach powiatu – Opole	51182	25054	12534	22047	16447

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 5(6). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE	2007			2008		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
OGÓLEM	4432	589	3843	2120	441	1679
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	107	2	105	72	8	64
Przemysł	1469	118	1351	618	104	514
w tym przetwórstwo przemysłowe	1451	106	1345	605	95	510
Budownictwo	878	–	878	270	–	270
Handel i naprawy ^Δ	570	1	569	336	–	336
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	432	40	392	230	11	219
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	273	26	247	128	14	114
Edukacja	61	57	4	30	30	–
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	124	108	16	98	70	28
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	87	26	61	66	19	47

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 6(7). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE LATA		Ogółem	W tym w zawodach				
			specjaliści	technicy i inny średni personel	pracow- nicy biu- rowi	robotnicy przemys- łowi i rze- mieśnicy	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
OGÓŁEM	2007	4432	453	328	376	1598	812
	2008	2120	352	155	106	652	463
w tym:							
Rolnictwo, łowiectwo i leś- nictwo	2007	107	–	4	–	8	12
	2008	72	1	1	–	3	7
Przemysł	2007	1469	92	68	34	936	301
	2008	618	53	14	6	352	167
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	2007	1451	90	67	33	929	299
	2008	605	50	14	6	348	163
Budownictwo	2007	878	68	13	2	575	60
	2008	270	3	11	2	166	56
Handel i naprawy ^Δ	2007	570	16	94	234	7	38
	2008	336	15	65	25	120	14
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność	2007	432	4	6	30	10	379
	2008	230	3	6	6	7	206
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2007	273	27	35	12	54	8
	2008	128	24	4	40	3	–
Edukacja	2007	61	27	1	4	–	–
	2008	30	14	3	3	1	–
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	2007	124	74	47	–	1	–
	2008	98	81	10	–	–	–
Działalność usługowa komunal- na, społeczna i indywidualna, pozostała	2007	87	2	11	6	7	14
	2008	66	5	4	–	–	13

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 7(8). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008		
		ogółem	stanowiska	
			robotnicze	nierobotnicze
OGÓŁEM	164360	169752	91087	78665
sektor: publiczny	73010	72865	21552	51313
prywatny	91350	96887	69535	27352
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..	4131	3880	2488	1392
Przemysł	60025	61637	47614	14023
w tym przetwórstwo przemysłowe	54552	56342	44128	12214
Budownictwo	7757	8365	6795	1570
Handel i naprawy ^Δ	13729	15011	9587	5424
Hotele i restauracje	1509	1630	1344	286
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność	6464	6866	5108	1758
Pośrednictwo finansowe	3227	3050	111	2939
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	9030	10240	6103	4137
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	14642	15110	1002	14108
Edukacja	25157	25147	5792	19355
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	14580	14720	3339	11381
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	4109	4096	1804	2292

a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

Bezrobocie rejestrowane

TABL. 1(9). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA**
 Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			
		w osobach	w % ogółem	2000=100	2007=100
OGÓLEM	43338	35698	100,0	51,5	82,4
mężczyźni	17147	14861	41,6	51,1	86,7
kobiety	26191	20837	58,4	51,8	79,6
z ogółem:					
Mieszkający na wsi	19666	15790	44,2	50,3	80,3
Niepełnosprawni	1656	1751	4,9	153,7	105,7
Posiadający prawo do zasiłku	6073	6345	17,8	46,9	104,5
Poprzednio pracujący	34679	28678	80,3	52,4	82,7
w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	989	750	2,1	14,5	75,8
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	17412	9449	26,5	32,9	54,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	11,9*	9,9	x	x	x

TABL. 2(10). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008
	Ogółem		w tym kobiety	
Nowo zarejestrowani ogółem	74184	73281	38273	38060
po raz: pierwszy	12863	13348	6870	7063
kolejny	61321	59933	31403	30997
z ogółem:				
Zamieszkali na wsi	32709	32380	17128	17204
Niepełnosprawni	2672	2989	1316	1378
Nie posiadający prawa do zasiłku	61494	61245	32635	32365
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy	1014	903	582	519
Dotychczas niepracujący	18259	17817	11055	11143
Wyrejestrowani ogółem	90904	80921	47527	43414
z ogółem:				
Bezrobotni, którzy podjęli pracę	33424	28637	16499	14456
Nie potwierdzili gotowości do pracy	25849	23730	12008	11292
Rozpoczęli szkolenie lub staż	10173	11019	6062	6463
Dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	5250	5555	3798	4296
Nabyli prawa emerytalne lub rentowe	464	482	241	219
Podjęli naukę	223	196	159	158

TABL. 3(11). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ STAŻU PRACY W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^{1,2}					
		1 miesiąc i mniej	1–3	3–6	6–12	powyżej 12 miesięcy	
OGÓŁEM	o	35698	5451	9814	6111	4873	9449
	m	14861	2954	4499	2461	1900	3047
Według wieku:							
24 lata i mniej	o	7268	1362	2698	1520	790	898
	m	2614	670	1061	527	193	163
25–34	o	9323	1510	2455	1709	1384	2265
	m	3153	789	1012	613	389	350
35–44	o	6313	909	1618	1079	874	1833
	m	2267	441	705	363	319	439
45–54	o	9021	1231	2271	1361	1270	2888
	m	4004	673	1092	611	557	1071
55 lat i więcej	o	3773	439	772	442	555	1565
	m	2823	381	629	347	442	1024
Według poziomu wykształcenia:							
Wyższe	o	2625	436	793	543	366	487
	m	934	164	306	180	112	172
Policealne i średnie zawodowe ...	o	7342	1005	2018	1378	1080	1861
	m	2308	441	664	446	336	421
Średnie ogólnokształcące	o	3389	513	1145	628	430	673
	m	877	188	322	155	92	120
Zasadnicze zawodowe	o	10087	1613	2673	1656	1388	2757
	m	4851	999	1452	783	637	980
Gimnazjalne i niższe	o	12255	1884	3185	1906	1609	3671
	m	5891	1162	1755	897	723	1354
Według stażu pracy²:							
Bez stażu pracy	o	7020	946	2182	1277	792	1823
	m	2221	420	777	419	210	395
1 rok i mniej	o	4408	742	1299	789	551	1027
	m	1571	347	518	257	170	279
1– 5	o	7580	1342	2062	1447	994	1735
	m	3080	727	992	590	314	457
5–10	o	4556	714	1184	790	657	1211
	m	1820	382	566	309	231	332
10–20	o	5886	843	1483	864	819	1877
	m	2477	472	691	366	339	609
20–30	o	4806	669	1238	695	729	1475
	m	2648	452	701	357	401	737
Powyżej 30 lat	o	1442	195	366	249	331	301
	m	1044	154	254	163	235	238

1 Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. 2 Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 4(12). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadają prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
WOJEWÓDZTWO	35698	20837	29353	17063	750
PODREGION NYSKI	18670	10770	14580	8953	478
Powiat brzeski	5270	3148	4104	2692	101
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	2021	1199	1598	1042	38
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	1350	846	1025	678	24
w tym miasto	538	332	410	264	12
Lewin Brzeski	829	497	647	433	21
w tym miasto	395	235	291	186	11
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	468	248	359	235	8
Olszanka	246	163	191	121	2
Skarbimierz	356	195	284	183	8
Powiat kluczborski	2450	1544	2143	1268	83
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	413	294	352	214	11
w tym miasto	123	85	102	61	5
Kluczbork	1197	757	1019	561	51
w tym miasto	860	543	725	380	41
Wolczyn	707	414	646	429	16
w tym miasto	292	164	259	165	5
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	133	79	126	64	5
Powiat namysłowski	1926	1212	1564	937	55
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	1031	622	812	453	37
w tym miasto	614	364	480	271	20
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	186	109	154	90	3
Pokój	272	192	233	154	3
Świerczów	206	137	176	131	6
Wilków	231	152	189	109	6
Powiat nyski	6416	3446	4661	2707	123
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głuchołazy	1332	655	1012	583	28
w tym miasto	823	400	630	370	20
Korfantów	386	198	284	155	–
w tym miasto	97	47	66	34	–
Nysa	2391	1330	1745	989	15
w tym miasto	1841	1045	1347	772	13

TABL. 4(12). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadają prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
PODREGION NYSKI (dok.)					
Powiat nyski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>					
Otmuchów	486	241	329	162	1
w tym miasto	161	78	110	62	1
Paczków	944	500	695	492	76
w tym miasto	621	327	447	316	52
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	131	67	91	47	1
Łambinowice	267	162	204	121	–
Pakosławice	188	105	137	88	–
Skoroszyce	291	188	164	70	2
Powiat prudnicki	2608	1420	2108	1349	116
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	337	192	294	191	9
w tym miasto	111	63	94	54	5
Głogówek	464	280	389	263	17
w tym miasto	237	136	199	144	8
Prudnik	1621	838	1283	803	81
w tym miasto	1301	657	1042	657	66
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	186	110	142	92	9
PODREGION OPOLSKI	17028	10067	14773	8110	272
Powiat głubczycki	2177	1207	1910	1199	29
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	274	174	236	145	6
w tym miasto	134	83	115	68	3
Głubczyce	1152	600	1019	638	10
w tym miasto	632	305	551	343	4
Kietrz	458	272	395	249	8
w tym miasto	267	166	233	147	6
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	293	161	260	167	5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3040	1806	2699	1600	16
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	2195	1291	1927	1122	10
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	203	137	187	109	1
Cisek	101	56	94	62	–
Pawłowiczki	230	126	205	133	1
Polska Cerekiew	126	80	114	72	2
Reńska Wieś	185	116	172	102	2

TABL. 4(12). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadają prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
PODREGION OPOLSKI (cd.)					
Powiat krapkowicki	2068	1383	1834	1035	68
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	404	266	365	202	10
w tym miasto	240	157	225	123	3
Krapkowice	805	507	694	385	30
w tym miasto	628	394	535	289	26
Zdzieszowice	457	315	410	217	10
w tym miasto	354	242	313	156	7
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczy	242	173	217	147	6
Walce	160	122	148	84	12
Powiat oleski	1400	814	1157	567	49
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	165	102	142	63	4
w tym miasto	67	41	57	29	2
Gorzów Śląski	175	104	152	86	7
w tym miasto	66	35	54	29	2
Olesno	340	199	298	141	7
w tym miasto	226	128	199	98	4
Praszka	409	224	307	143	19
w tym miasto	271	155	200	92	13
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	83	58	72	45	–
Rudniki	161	80	131	61	11
Zębowice	67	47	55	28	1
Powiat opolski	3147	1836	2692	1428	16
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	711	397	633	378	3
w tym miasto	357	206	319	191	–
Ozimek	417	229	341	130	6
w tym miasto	238	131	197	67	1
Prószków	138	84	121	65	1
w tym miasto	38	27	33	19	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	96	53	85	35	1
Dąbrowa	203	126	175	94	–
Dobrzeń Wielki	234	127	203	95	1
Komprachcice	215	125	183	92	–
Łubniany	155	94	123	71	–
Murów	169	100	154	87	–

TABL. 4(12). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
PODREGION OPOLSKI (dok.)					
Powiat opolski (dok.)					
<i>Gminy wiejskie: (dok.)</i>					
Popielów	214	122	179	95	–
Tarnów Opolski	205	141	166	95	2
Tułowice	216	132	187	114	2
Turawa	174	106	142	77	–
Powiat strzelecki	2149	1261	1896	905	88
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	129	76	114	50	4
w tym miasto	87	53	77	35	2
Leśnica	160	107	145	84	9
w tym miasto	65	39	57	32	3
Strzelce Opolskie	1050	583	916	429	43
w tym miasto	687	384	599	283	28
Ujazd	179	115	167	83	6
w tym miasto	50	36	44	22	5
Zawadzkie	314	187	272	129	16
w tym miasto	224	132	194	93	12
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	121	71	108	48	4
Jemielnica	196	122	174	82	6
Miasto na prawach powiatu – Opole	3047	1760	2585	1376	6

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
WOJEWÓDZTWO	35698	7268	9323	6313	9021	3773
PODREGION NYSKI	18670	3719	4798	3338	4855	1960
Powiat brzeski	5270	1029	1355	903	1430	553
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	2021	337	528	335	603	218
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	1350	291	352	217	364	126
w tym miasto	538	112	133	84	159	50
Lewin Brzeski	829	140	235	161	199	94
w tym miasto	395	55	114	76	101	49

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
PODREGION NYSKI (cd.)						
Powiat brzeski (dok.)						
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	468	116	100	69	124	59
Olszanka	246	80	46	48	53	19
Skarbimierz	356	65	94	73	87	37
Powiat kluczborski	2450	493	656	475	604	222
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	413	92	119	78	95	29
w tym miasto	123	26	34	28	28	7
Kluczbork	1197	250	333	205	301	108
w tym miasto	860	183	239	137	220	81
Wołczyn	707	122	173	164	170	78
w tym miasto	292	51	70	83	62	26
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	133	29	31	28	38	7
Powiat namysłowski	1926	491	459	335	419	222
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	1031	283	245	158	211	134
w tym miasto	614	158	142	95	133	86
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	186	42	43	32	49	20
Pokój	272	64	73	60	54	21
Świerczów	206	46	43	44	51	22
Wilków	231	56	55	41	54	25
Powiat nyski	6416	1159	1690	1125	1763	679
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głuchołazy	1332	277	350	243	345	117
w tym miasto	823	149	216	154	230	74
Korfantów	386	91	104	51	96	44
w tym miasto	97	20	26	11	25	15
Nysa	2391	369	646	401	697	278
w tym miasto	1841	260	499	315	556	211
Otmuchów	486	89	132	83	122	60
w tym miasto	161	25	45	25	43	23
Paczków	944	158	236	177	275	98
w tym miasto	621	97	155	109	201	59
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	131	25	35	30	31	10
Łambinowice	267	49	70	45	67	36
Pakosławice	188	47	50	30	45	16
Skoroszyce	291	54	67	65	85	20
Powiat prudnicki	2608	547	638	500	639	284
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	337	88	65	67	79	38
w tym miasto	111	27	26	24	18	16

TABL. 5(13). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
PODREGION NYSKI (dok.)						
Powiat prudnicki (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>						
Głogówek	464	110	96	99	112	47
w tym miasto	237	43	55	51	63	25
Prudnik	1621	314	421	300	411	175
w tym miasto	1301	237	333	256	335	140
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	186	35	56	34	37	24
PODREGION OPOLSKI	17028	3549	4525	2975	4166	1813
Powiat głubczycki	2177	496	506	397	539	239
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	274	81	60	60	47	26
w tym miasto	134	41	26	30	25	12
Głubczyce	1152	250	261	203	294	144
w tym miasto	632	133	142	115	155	87
Kietrz	458	88	116	87	126	41
w tym miasto	267	48	64	52	76	27
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	293	77	69	47	72	28
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3040	611	771	569	767	322
<i>Gminy miejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	2195	423	580	404	570	218
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	203	46	54	38	48	17
Cisek	101	24	27	17	24	9
Pawłowiczki	230	43	48	41	63	35
Polska Cerekiew	126	22	25	25	34	20
Reńska Wieś	185	53	37	44	28	23
Powiat krapkowicki	2068	439	559	397	490	183
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	404	98	94	78	102	32
w tym miasto	240	62	52	41	64	21
Krapkowice	805	141	223	154	208	79
w tym miasto	628	107	180	109	168	64
Zdzieszowice	457	100	144	76	95	42
w tym miasto	354	78	114	56	73	33
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyki	242	50	61	59	55	17
Walce	160	50	37	30	30	13
Powiat oleski	1400	339	365	225	321	150
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	165	45	35	25	39	21
w tym miasto	67	15	13	11	21	7
Gorzów Śląski	175	48	39	35	35	18
w tym miasto	66	16	17	11	14	8

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POWIATÓW, PODREGIONÓW I GMIN W 2008 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
PODREGION OPOLSKI (dok.)						
Powiat oleski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>						
Olesno	340	94	86	52	75	33
w tym miasto	226	59	62	31	52	22
Praszka	409	82	125	55	98	49
w tym miasto	271	47	74	37	78	35
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	83	28	16	13	22	4
Rudniki	161	28	49	27	39	18
Zębowice	67	14	15	18	13	7
Powiat opolski	3147	618	916	555	719	339
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	711	133	204	114	171	89
w tym miasto	357	65	103	59	86	44
Ozimek	417	105	126	72	84	30
w tym miasto	238	59	71	39	53	16
Prószków	138	28	52	16	29	13
w tym miasto	38	3	18	4	9	4
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	96	23	28	20	19	6
Dąbrowa	203	31	58	37	55	22
Dobrzeń Wielki	234	48	68	45	43	30
Komprachcice	215	32	57	45	60	21
Łubniany	155	38	42	32	26	17
Murów	169	30	46	34	45	14
Popielów	214	46	56	27	60	25
Tarnów Opolski	205	30	56	47	46	26
Tułowice	216	42	73	33	49	19
Turawa	174	32	50	33	32	27
Powiat strzelecki	2149	604	479	356	513	197
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	129	45	32	24	20	8
w tym miasto	87	28	21	20	14	4
Leśnica	160	44	32	26	37	21
w tym miasto	65	11	19	13	17	5
Strzelce Opolskie	1050	273	250	155	264	108
w tym miasto	687	162	184	95	178	68
Ujazd	179	60	22	52	32	13
w tym miasto	50	12	7	15	11	5
Zawadzkie	314	86	78	52	76	22
w tym miasto	224	62	52	37	60	13
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	121	39	23	18	32	9
Jemielnica	196	57	42	29	52	16
Miasto na prawach powiatu – Opole	3047	442	929	476	817	383

TABL. 6(14). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, pod- stawowym i niepełnym podstawo- wym
WOJEWÓDZTWO	35698	2625	7342	3389	10087	12255
PODREGION NYSKI	18670	1228	4126	1709	5472	6135
Powiat brzeski	5270	318	1403	331	1571	1647
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	2021	165	607	135	517	597
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	1350	65	364	87	412	422
w tym miasto	538	43	155	43	159	138
Lewin Brzeski	829	42	166	36	296	289
w tym miasto	395	21	81	24	141	128
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	468	19	97	31	163	158
Olszanka	246	7	73	17	75	74
Skarbimierz	356	20	96	25	108	107
Powiat kluczborski	2450	149	578	226	689	808
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	413	21	103	30	125	134
w tym miasto	123	10	39	10	31	33
Kluczbork	1197	93	327	147	294	336
w tym miasto	860	72	257	112	202	217
Wołczyn	707	28	123	46	220	290
w tym miasto	292	17	57	27	83	108
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	133	7	25	3	50	48
Powiat namysłowski	1926	99	351	259	567	650
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	1031	70	220	157	273	311
w tym miasto	614	57	144	100	161	152
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	186	6	28	21	68	63
Pokój	272	8	42	27	86	109
Świerczów	206	3	39	22	69	73
Wilków	231	12	22	32	71	94
Powiat nyski	6416	506	1353	621	1871	2065
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głuchołazy	1332	94	265	122	368	483
w tym miasto	823	60	162	75	222	304
Korfantów	386	18	60	45	111	152
w tym miasto	97	7	24	14	21	31
Nysa	2391	256	598	227	635	675
w tym miasto	1841	220	486	186	472	477

TABL. 6(14). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, pod- stawowym i niepełnym podstawo- wym
PODREGION NYSKI (dok.)						
Powiat nyski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>						
Otmuchów	486	35	104	56	151	140
w tym miasto	161	16	34	20	50	41
Paczków	944	55	129	109	337	314
w tym miasto	621	35	89	79	219	199
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	131	7	28	9	51	36
Łambinowice	267	16	53	21	66	111
Pakosławice	188	12	43	16	58	59
Skoroszyce	291	13	73	16	94	95
Powiat prudnicki	2608	156	441	272	774	965
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	337	8	49	27	106	147
w tym miasto	111	5	20	12	25	49
Głogówek	464	24	71	46	143	180
w tym miasto	237	11	39	23	74	90
Prudnik	1621	105	289	178	475	574
w tym miasto	1301	87	232	141	393	448
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	186	19	32	21	50	64
PODREGION OPOLSKI	17028	1397	3216	1680	4615	6120
Powiat głubczycki	2177	97	377	237	623	843
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	274	16	54	26	75	103
w tym miasto	134	10	25	14	33	52
Głubczyce	1152	57	203	117	301	474
w tym miasto	632	38	105	57	162	270
Kietrz	458	18	67	59	148	166
w tym miasto	267	12	40	42	83	90
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	293	6	53	35	99	100
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3040	213	543	230	809	1245
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	2195	171	394	178	569	883
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	203	11	39	13	60	80
Cisek	101	5	21	3	36	36
Pawłowiczki	230	11	37	12	53	117
Polska Cerekiew	126	7	18	8	26	67
Reńska Wieś	185	8	34	16	65	62

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształca- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, pod- stawowym i niepełnym podstawo- wym
PODREGION OPOLSKI (cd.)						
Powiat krapkowicki	2068	113	315	202	577	861
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	404	20	54	40	114	176
w tym miasto	240	11	34	22	62	111
Krapkowice	805	49	136	77	230	313
w tym miasto	628	40	110	67	166	245
Zdzieszowice	457	26	65	54	118	194
w tym miasto	354	21	48	45	91	149
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyki	242	12	25	18	64	123
Walce	160	6	35	13	51	55
Powiat oleski	1400	139	343	130	415	373
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	165	10	40	13	56	46
w tym miasto	67	6	18	6	23	14
Gorzów Śląski	175	8	45	14	53	55
w tym miasto	66	4	18	3	25	16
Olesno	340	41	92	25	86	96
w tym miasto	226	35	67	15	49	60
Praszka	409	52	105	50	109	93
w tym miasto	271	35	68	37	68	63
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	83	4	14	6	35	24
Rudniki	161	21	38	17	45	40
Zębowice	67	3	9	5	31	19
Powiat opolski	3147	216	559	301	1005	1066
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	711	26	103	77	203	302
w tym miasto	357	12	56	52	102	135
Ozimek	417	32	59	44	135	147
w tym miasto	238	22	34	27	71	84
Prószków	138	15	39	12	46	26
w tym miasto	38	5	8	4	12	9
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	96	5	23	10	32	26
Dąbrowa	203	14	35	17	67	70
Dobrzeń Wielki	234	22	48	25	77	62
Komprachcice	215	24	55	11	58	67
Łubniany	155	11	21	16	60	47
Murów	169	7	17	13	69	63
Popielów	214	11	46	14	65	78
Tarnów Opolski	205	14	41	21	75	54
Tułowice	216	22	42	25	62	65
Turawa	174	13	30	16	56	59

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, pod- stawowym i niepełnym podstawo- wym
PODREGION OPOLSKI (dok.)						
Powiat strzelecki	2149	113	401	177	571	887
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	129	9	27	12	31	50
w tym miasto	87	3	17	6	21	40
Leśnica	160	8	36	9	41	66
w tym miasto	65	3	12	3	17	30
Strzelce Opolskie	1050	58	192	95	271	434
w tym miasto	687	44	131	68	163	281
Ujazd	179	4	32	9	56	78
w tym miasto	50	1	10	4	13	22
Zawadzkie	314	18	57	31	80	128
w tym miasto	224	10	37	23	57	97
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	121	9	20	8	32	52
Jemielnica	196	7	37	13	60	79
Miasto na prawach powiatu – Opole	3047	506	678	403	615	845

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez sta- żu pracy
		1 rok i mniej	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
WOJEWÓDZTWO	35698	4408	7580	4556	5886	4806	1442	7020
PODREGION NYSKI	18670	2364	3911	2449	3145	2584	714	3503
Powiat brzeski	5270	525	1139	715	909	751	157	1074
<i>Gminy miejskie:</i>								
Brzeg	2021	206	385	241	364	308	55	462
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Grodków	1350	140	347	224	227	188	34	190
w tym miasto	538	57	137	93	91	91	16	53
Lewin Brzeski	829	80	177	120	145	111	37	159
w tym miasto	395	41	86	57	64	64	25	58
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubsza	468	47	94	48	83	71	17	108
Olszanka	246	27	60	29	35	24	3	68
Skarbimierz	356	25	76	53	55	49	11	87

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez sta- żu pracy
		1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat	
PODREGION NYSKI (cd.)								
Powiat kluczborski	2450	450	519	339	376	265	66	435
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Byczyna	413	75	99	55	55	31	12	86
w tym miasto	123	21	33	16	21	9	3	20
Kluczbork	1197	225	237	165	182	155	38	195
w tym miasto	860	160	151	119	133	127	29	141
Wołczyn	707	136	140	105	117	60	15	134
w tym miasto	292	49	61	48	61	20	8	45
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lasowice Wielkie	133	14	43	14	22	19	1	20
Powiat namysłowski	1926	303	458	255	284	215	58	353
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Namysłów	1031	151	251	130	151	119	45	184
w tym miasto	614	86	139	75	103	81	31	99
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Domaszowice	186	28	42	27	28	19	5	37
Pokój	272	42	77	40	39	27	2	45
Świerczów	206	41	44	26	31	22	1	41
Wilków	231	41	44	32	35	28	5	46
Powiat nyski	6416	783	1274	810	1138	990	319	1102
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Głucholazy	1332	196	247	153	222	192	52	270
w tym miasto	823	131	145	99	137	123	40	148
Korfantów	386	45	78	58	66	47	16	76
w tym miasto	97	10	21	12	16	14	6	18
Nysa	2391	264	483	291	455	392	132	374
w tym miasto	1841	218	351	213	356	309	109	285
Otmuchów	486	50	108	65	86	70	23	84
w tym miasto	161	14	34	14	33	32	10	24
Paczków	944	137	183	122	139	165	56	142
w tym miasto	621	87	119	72	91	120	41	91
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Kamiennik	131	18	31	17	29	12	3	21
Łambinowice	267	20	52	41	51	30	11	62
Pakosławice	188	23	51	22	36	20	7	29
Skoroszyce	291	30	41	41	54	62	19	44
Powiat prudnicki	2608	303	521	330	438	363	114	539
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Biała	337	38	75	37	44	48	12	83
w tym miasto	111	13	26	11	14	12	5	30
Głogówek	464	50	97	57	88	51	17	104
w tym miasto	237	29	46	30	45	27	13	47

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez sta- żu pracy
		1 rok i mniej	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
PODREGION NYSKI (dok.)								
Powiat prudnicki (dok.)								
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>								
Prudnik	1621	186	306	216	278	243	73	319
w tym miasto	1301	142	245	179	234	194	60	247
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubrza	186	29	43	20	28	21	12	33
PODREGION OPOLSKI	17028	2044	3669	2107	2741	2222	728	3517
Powiat głubczycki	2177	257	473	303	363	267	67	447
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Baborów	274	30	63	40	41	29	9	62
w tym miasto	134	18	32	17	19	14	7	27
Głubczyce	1152	150	239	159	189	130	35	250
w tym miasto	632	79	131	96	103	81	21	121
Kietrz	458	44	107	71	90	64	12	70
w tym miasto	267	27	62	43	53	39	8	35
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Branice	293	33	64	33	43	44	11	65
Powiat kędzierzyńsko- -kozielski	3040	373	653	335	504	344	132	699
<i>Gminy miejskie:</i>								
Kędzierzyn-Koźle	2195	283	482	240	367	254	91	478
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Bierawa	203	25	40	19	38	24	5	52
Cisek	101	15	18	14	10	6	8	30
Pawłowiczki	230	20	46	24	36	31	12	61
Polska Cerekiew	126	12	20	14	24	15	8	33
Reńska Wieś	185	18	47	24	29	14	8	45
Powiat krapkowicki	2068	243	445	269	307	253	72	479
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Gogolin	404	58	89	45	61	47	14	90
w tym miasto	240	36	51	22	34	28	9	60
Krapkowice	805	91	167	115	129	114	41	148
w tym miasto	628	67	125	90	100	97	33	116
Zdzieszowice	457	62	107	56	43	52	11	126
w tym miasto	354	45	83	42	33	43	9	99
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Strzeleczyński	242	20	56	30	48	23	4	61
Walce	160	12	26	23	26	17	2	54
Powiat oleski	1400	150	330	159	233	167	67	294
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Dobrodzień	165	16	27	21	25	28	10	38
w tym miasto	67	7	7	7	13	16	4	13
Gorzów Śląski	175	18	49	25	29	15	6	33
w tym miasto	66	4	23	9	13	9	2	6

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2008 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez sta- żu pracy
		1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat	
PODREGION OPOLSKI (dok.)								
Powiat oleski (dok.)								
<i>Gminy miejsko-wiejskie: (dok.)</i>								
Olesno	340	32	77	30	52	39	11	99
w tym miasto	226	20	53	14	40	31	4	64
Praszka	409	51	95	47	69	53	25	69
w tym miasto	271	35	54	25	50	43	21	43
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Radłów	83	7	19	8	15	8	3	23
Rudniki	161	23	41	17	27	21	8	24
Zębówice	67	3	22	11	16	3	4	8
Powiat opolski	3147	366	702	415	539	449	139	537
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Niemodlin	711	70	161	95	119	95	21	150
w tym miasto	357	38	71	53	53	54	13	75
Ozimek	417	49	102	56	81	54	19	56
w tym miasto	238	29	56	33	46	29	14	31
Prószków	138	23	25	19	22	21	5	23
w tym miasto	38	8	9	5	4	4	3	5
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Chrzastowice	96	12	19	9	20	11	3	22
Dąbrowa	203	23	48	36	30	27	9	30
Dobrzeń Wielki	234	30	54	32	38	30	15	35
Komprachcice	215	20	51	36	43	35	7	23
Łubniany	155	24	37	22	23	20	9	20
Murów	169	19	39	22	23	25	8	33
Popielów	214	41	42	15	40	29	10	37
Tarnów Opolski	205	24	42	19	43	34	17	26
Tułowice	216	16	45	25	28	41	5	56
Turawa	174	15	37	29	29	27	11	26
Powiat strzelecki	2149	206	452	245	290	239	95	622
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Kolonowskie	129	6	26	12	19	12	4	50
w tym miasto	87	3	23	9	10	10	1	31
Leśnica	160	16	27	13	18	18	9	59
w tym miasto	65	9	13	6	6	7	3	21
Strzelce Opolskie	1050	100	222	127	134	127	51	289
w tym miasto	687	61	153	91	88	82	37	175
Ujazd	179	23	34	28	28	12	4	50
w tym miasto	50	7	8	12	8	5	2	8
Zawadzkie	314	36	76	26	45	36	14	81
w tym miasto	224	28	50	19	32	31	8	56
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Izbicko	121	9	24	15	16	12	4	41
Jemielnica	196	16	43	24	30	22	9	52
Miasto na prawach powia- tu – Opole	3047	449	614	381	505	503	156	439

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 8(16). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem k – w tym kobiety	Ogółem	Z ogółem				
		do 25 roku życia	do 27 roku życia, któ- rzy ukoń- czyli szkołę wyższą	powyżej 50 roku życia	długo- trwale bezrobotni	bez kwalifi- kacji zawo- dowych
WOJEWÓDZTWO	o 35698	7268	437	8699	17063	11836
	k 20837	4654	289	3652	11085	7037
PODREGION NYSKI	o 18670	3719	207	4593	8953	5807
	k 10770	2391	133	1878	5661	3328
powiaty:						
Brzeski	o 5270	1029	45	1310	2692	1397
	k 3148	667	27	597	1748	864
Kluczborski	o 2450	493	28	536	1268	762
	k 1544	326	13	253	902	493
Namysłowski	o 1926	491	20	451	937	572
	k 1212	338	11	204	662	382
Nyski	o 6416	1159	85	1669	2707	2115
	k 3446	726	64	607	1587	1082
Prudnicki	o 2608	547	29	627	1349	961
	k 1420	334	18	217	762	507
PODREGION OPOLSKI	o 17028	3549	230	4106	8110	6029
	k 10067	2263	156	1774	5424	3709
powiaty:						
Głubczycki	o 2177	496	19	523	1199	803
	k 1207	306	11	207	744	460
Kędzierzyńsko-kozielski	o 3040	611	46	760	1600	1306
	k 1806	404	27	324	1060	802
Krapkowicki	o 2068	439	26	417	1035	819
	k 1383	306	23	202	808	533
Oleski	o 1400	339	24	330	567	306
	k 814	207	16	129	391	185
Opolski	o 3147	618	37	723	1428	986
	k 1836	367	27	291	941	613
Strzelecki	o 2149	604	27	485	905	933
	k 1261	406	21	201	604	555
Miasto na prawach powiatu – – Opole	o 3047	442	51	868	1376	876
	k 1760	267	31	420	876	561

Wynagrodzenia

TABL. 1(17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG STANOWISK I SEKCJI

SEKCJE	2007		2008			
	ogółem		na stanowiskach		2000= =100	2007= =100
			robotni- czych	nierobot- niczych		
w złotych						
OGÓŁEM	2607,45	2873,22	2195,36	3658,11	158,6	110,2
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2608,88	2960,32	2217,46	4282,26	175,3	113,5
Przemysł	2654,35	2898,30	2439,62	4455,69	155,3	109,2
Budownictwo	2374,79	2644,44	2354,99	3897,19	159,2	111,4
Handel i naprawy ^Δ	2272,13	2496,35	1876,34	3592,22	161,6	109,9
Hotele i restauracje	1392,53	1609,07	1369,65	2734,21	151,5	115,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2267,82	2459,99	2189,54	3245,80	119,8	108,5
Pośrednictwo finansowe	3828,93	3971,49	2282,36	4035,28	148,3	103,7
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1975,18	2161,21	1531,60	3090,02	127,5	109,4
Edukacja	2680,94	2925,70	1592,64	3324,62	159,4	109,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2579,75	3044,44	1920,78	3374,10	206,6	118,0
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2358,23	2705,11	2269,67	3047,83	155,3	114,7

a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

TABL. 2(18). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI

SEKCJE	2007			2008		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
w złotych						
OGÓŁEM	2607,45	2906,39	2368,54	2873,22	3265,46	2578,23
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2608,88	3515,65	2102,54	2960,32	3969,64	2380,18
Przemysł	2654,35	3375,77	2485,21	2898,30	3858,71	2684,56
Budownictwo	2374,79	2539,65	2372,02	2644,44	2810,06	2642,31
Handel i naprawy ^Δ	2272,13	#	2271,00	2496,35	#	2495,62
Hotele i restauracje	1392,53	2160,24	1277,26	1609,07	2512,21	1473,32
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2267,82	2595,08	2128,40	2459,99	2845,82	2324,55
Pośrednictwo finansowe	3828,93	4349,85	3680,13	3971,49	3959,38	3973,84
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1975,18	2667,69	1833,35	2161,21	2949,83	2037,24
Edukacja	2680,94	2663,40	4387,86	2925,70	2915,58	3805,22
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2579,75	2666,36	1963,58	3044,44	3146,38	2269,86
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2358,23	2418,17	2135,39	2705,11	2715,20	2669,61

a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

TABL. 3(19). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym					
		rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two	przemysł	budow- nictwo	handel i napra- wy ^Δ	transport, gospo- darka magazy- nowa i łączność	ochrona zdrowia i pomoc społeczna
W ZŁOTYCH							
WOJEWÓDZTWO	2873,22	2960,32	2898,30	2644,44	2496,35	2459,99	3044,44
PODREGION NYSKI	2533,85	2692,48	2344,15	2144,88	1851,09	2031,86	2740,81
powiaty:							
Brzeski	2618,35	3027,39	2537,35	2627,16	1902,30	2460,36	2517,07
Kluczborski	2634,96	2810,47	2715,68	2174,96	1694,81	1857,04	2485,63
Namysłowski	2548,88	2728,20	2361,51	#	1780,68	#	2634,64
Nyski	2459,65	2301,49	2129,44	1880,93	1878,88	1954,17	3017,74
Prudnicki	2448,47	3011,78	2049,72	#	1890,21	1437,58	2369,60
PODREGION OPOLSKI	3013,62	3257,79	3123,61	2814,67	2722,76	2595,21	3189,73
powiaty:							
Głubczycki	2592,27	3162,47	2390,17	2477,12	1825,36	#	2492,15
Kędzierzyńsko-kozielski	3290,81	3750,42	3574,45	3278,98	3656,08	2936,01	3240,21
Krapkowicki	3544,89	2217,02	3974,50	3374,23	2441,03	2837,04	2844,11
Oleski	2511,31	3144,13	2468,45	1661,74	2134,81	1565,39	2553,25
Opolski	2637,16	3228,00	2694,35	2404,55	2216,24	1865,71	2715,62
Strzelecki	2656,52	3733,87	2484,18	2405,46	2066,79	2124,52	2600,61
Miasto na prawach powiatu – – Opole	3193,94	4041,49	3484,65	2866,27	2907,40	2715,63	3712,80
2007 = 100							
WOJEWÓDZTWO	110,2	113,5	109,2	111,4	109,9	108,5	118,0
PODREGION NYSKI	108,8	115,8	103,0	111,6	112,3	110,4	113,8
powiaty:							
Brzeski	107,1	110,7	96,4	132,9	110,3	131,3	115,2
Kluczborski	111,0	120,8	110,0	105,1	107,5	114,4	111,8
Namysłowski	107,1	119,2	106,5	#	117,0	#	101,9
Nyski	108,9	113,6	103,2	104,9	115,9	101,0	117,0
Prudnicki	110,1	114,9	106,2	#	108,7	83,4	108,4
PODREGION OPOLSKI	110,6	112,1	111,0	112,4	109,7	107,2	119,9
powiaty:							
Głubczycki	109,7	112,6	107,1	102,8	104,4	#	116,4
Kędzierzyńsko-kozielski	112,5	118,0	116,2	112,2	106,0	110,0	122,1
Krapkowicki	111,3	112,9	110,4	133,9	110,4	102,1	111,4
Oleski	111,0	107,9	110,7	116,1	118,1	106,0	121,6
Opolski	108,5	103,1	108,6	108,3	116,3	99,1	116,2
Strzelecki	110,6	112,6	107,6	120,0	108,0	115,8	117,3
Miasto na prawach powiatu – – Opole	111,0	148,9	114,4	109,4	108,7	109,5	121,3

a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

Aktywność ekonomiczna ludności

TABL. 1(20). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT WIĘCEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			
	kwartały				
	IV	I	II	III	IV
Ludność w tys.	811	816	788	782	831
W tym mężczyźni	367	386	376	367	388
Aktywni zawodowo	406	418	409	395	425
W tym mężczyźni	228	240	232	222	239
Pracujący	369	383	383	374	401
w tym mężczyźni	209	222	216	214	226
Bezrobotni	38	36	26	21	24
w tym mężczyźni	19	18	16	8	13
Bierni zawodowo	405	398	380	388	406
W tym mężczyźni	139	146	144	145	149
Współczynnik aktywności za- wodowej w %	50,1	51,2	51,9	50,5	51,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,5	46,9	48,6	47,8	48,3
Stopa bezrobocia w %	9,4	8,6	6,4	5,3	5,6

TABL. 2(21). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
OGÓŁEM w tys.	831	425	401	24	406
z wykształceniem:					
Wyższym	119	93	92	^a	26
Policealnym i średnim zawodowym ...	186	121	114	7	65
Średnim ogólnokształcącym	74	33	30	^a	42
Zasadniczym zawodowym	240	151	139	12	89
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego	212	28	26	^a	184

^a Szacunek mniejszy niż 5 tysięcy, konkretna wartość niepodana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

Warunki pracy

TABL. 1(22) **ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE LATA		Ogółem		W tym zagrożenia związane			
		razem	w tym przez jed- ną grupę czynników	ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy	
				razem	w tym przez jed- ną grupę czynników	razem	w tym przez jed- ną grupę czynników
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości							
OGÓŁEM	2007	125,2	102,3	65,8	49,8	45,3	42,0
	2008	164,9	109,9	83,3	63,4	67,3	36,2
w tym:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2007	132,1	104,3	58,0	40,4	40,7	38,8
	2008	119,4	96,0	51,6	37,2	44,0	40,2
Przemysł	2007	151,3	121,7	93,3	69,6	40,6	38,7
	2008	210,4	123,8	102,7	72,5	89,6	37,3
Budownictwo	2007	117,7	94,8	64,6	56,7	37,9	28,2
	2008	225,6	193,6	180,0	163,5	24,8	18,6
Handel i naprawy ^A	2007	32,4	30,9	14,0	13,0	15,6	15,6
	2008	38,3	25,0	20,6	13,6	14,2	8,7
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność	2007	212,3	179,9	12,3	8,2	183,7	163,9
	2008	170,7	144,8	14,1	11,2	144,8	131,0
Obsługa nieruchomości i firm ^A	2007	46,1	46,1	22,3	22,3	23,8	23,8
	2008	19,3	19,3	16,1	16,1	3,2	3,2
Edukacja	2007	2,9	0,7	2,9	0,7	–	–
	2008	1,9	0,4	1,5	–	–	–
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2007	46,4	37,6	31,8	23,0	14,6	14,6
	2008	59,3	58,7	43,2	42,6	16,1	16,1
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywidu- alna, pozostała	2007	184,7	177,2	39,5	32,0	106,5	106,5
	2008	179,7	176,3	38,1	34,7	110,2	110,2

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 18.

TABL. 2(23). **ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Zagrożenia związane		
			ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi
WOJEWÓDZTWO	2007 2008	14287 19267	7515 9728	5166 7864	1606 1675
PODREGION NYSKI	2007 2008	3722 3650	2064 2160	1172 1174	486 316
powiaty:					
Brzeski	2007 2008	683 634	439 445	146 120	98 69
Kluczborski	2007 2008	511 663	388 510	86 122	37 31
Namysłowski	2007 2008	740 834	197 259	487 531	56 44
Nyski	2007 2008	1047 843	681 513	145 238	221 92
Prudnicki	2007 2008	741 676	359 433	308 163	74 80
PODREGION OPOLSKI	2007 2008	10565 15617	5451 7568	3994 6690	1120 1359
powiaty:					
Głubczycki	2007 2008	649 843	392 543	175 189	82 111
Kędzierzyńsko-kozielski	2007 2008	1050 995	534 534	450 422	66 39
Krapkowicki	2007 2008	966 2469	799 2073	91 203	76 193
Oleski	2007 2008	692 763	457 506	53 48	182 209
Opolski	2007 2008	2167 5666	1073 1507	853 3859	241 300
Strzelecki	2007 2008	979 1469	703 1034	139 293	137 142
Miasto na prawach powiatu – – Opole	2007 2008	4062 3412	1493 1371	2233 1676	336 365

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 18.

TABL. 3(24). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

SEKCJE LATA	Ogółem	W wypadkach			Z ogółem w wypad- kach ^b powo- dujących niezdolność do pracy 1 dzień i więcej
		śmiertelnych	ciężkich	lekkich	
OGÓŁEM	2007 2533 2008 2709	14 19	20 31	2499 2659	2384 2585
w tym:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2007 89 2008 88	1 1	2 1	86 86	88 86
Przemysł	2007 1188 2008 1215	4 7	11 17	1173 1191	1146 1174
Budownictwo	2007 279 2008 351	5 4	6 5	268 342	272 345
Handel i naprawy ^Δ	2007 233 2008 273	2 5	– 3	231 265	218 255
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	2007 177 2008 161	2 1	1 1	174 159	153 149
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2007 134 2008 123	– 1	– –	134 122	130 120
Edukacja	2007 94 2008 135	– –	– 1	94 134	87 120
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	2007 149 2008 152	– –	– –	149 152	126 137
Działalność usługowa komunal- na, społeczna i indywidualna; pozostała	2007 47 2008 71	– –	– 2	47 69	42 70

a Zgłoszone w danym roku. b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

TABL. 4(25). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY¹ ORAZ LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY SPOWODOWANYCH WYPADKAMI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Poszkodowani				Liczba dni niezdolności do pracy		
	ogółem	w wypadkach			ogółem w tys.	na 1 poszkodowanego ²	
		śmiertelnych	ciężkich	lekkich			
WOJEWÓDZTWO	o	2709	19	31	2659	112,2	41,7
	m	2050	18	29	2003	89,1	43,8
PODREGION NYSKI	o	663	6	8	649	28,2	42,8
	m	490	6	7	477	22,3	45,8
powiaty:							
Brzeski	o	148	2	–	146	5,4	37,3
	m	111	2	–	109	4,0	36,3
Kluczborski	o	108	–	1	107	5,0	46,0
	m	80	–	1	79	4,1	51,0
Namysłowski	o	88	1	–	87	2,9	33,5
	m	70	1	–	69	2,7	38,7
Nyski	o	210	3	5	202	10,0	47,6
	m	156	3	4	149	8,0	51,3
Prudnicki	o	109	–	2	107	4,9	45,2
	m	73	–	2	71	3,6	49,5
PODREGION OPOLSKI	o	2046	13	23	2010	84,0	41,3
	m	1560	12	22	1526	66,8	43,2
powiaty:							
Głubczycki	o	75	2	1	72	2,8	38,7
	m	59	2	–	57	2,0	35,4
Kędzierzyńsko-kozielski	o	285	1	6	278	12,6	44,5
	m	221	1	6	214	10,0	45,3
Krapkowicki	o	183	1	–	182	8,5	46,5
	m	153	1	–	152	7,4	48,5
Oleski	o	89	–	2	87	3,5	39,0
	m	75	–	2	73	3,1	41,0
Opolski	o	359	3	4	352	16,3	45,8
	m	297	3	4	290	13,6	46,4
Strzelecki	o	160	1	5	154	6,5	40,7
	m	119	1	5	113	5,4	45,9
Miasto na prawach powiatu – – Opole	o	895	5	5	885	33,8	37,9
	m	636	4	5	627	25,3	40,1

¹ Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ² Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy dla tych osób.

URZĄD STATYSTYCZNY

45-951 OPOLE, ul. Krakowska 53A
tel. (0-77) 423 01 10–11, 423 01 20–21 fax 423 01 25

e-mail: SekretariatUSopl@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

ODDZIAŁ Prudnik 48-200 Prudnik, ul. Kościuszki 3 tel. (077) 406 82 60 fax 406 82 61

REJESTR REGON

- nadanie numeru identyfikacyjnego REGON, zmiana lub likwidacja
- konsultacje i wyjaśnienia

REGON parter, pok. 3, ul. Krakowska 53A
tel. 423-09-76 lub 423-01-10 do 11 w. 13, 28

INFORMATORIUM STATYSTYCZNE

Udostępnia dane statystyczne i komunikaty GUS:

- telefonicznie
- korespondencyjnie
- bezpośrednio w Wydziale Udostępniania Informacji

konsultacje ❖ wyjaśnienia ❖ doradztwo

Przyjmuje zamówienia na:

- niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów danych US
- wykonanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS
- publikacje US i GUS

Udostępnia do wglądu klasyfikacje:

- Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU)
- Polska Klasyfikacja Działalności (PKD)
- Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB)
- Klasyfikacja Środków Trwałych (KŚT)
- Scalona Nomenklatura Handlu Zagranicznego (CN)
- Klasyfikacja Zawodów i Specjalności (KZS)

Zamówienia na dane lub publikacje można składać:

- pocztą elektroniczną
- faxem
- bezpośrednio w sekretariacie US lub Oddziale
- pocztą na adres urzędu

WYDZIAŁ UDOSTĘPNIANIA INFORMACJI, OPRACOWAŃ STATYSTYCZNYCH I PROMOCJI STATYSTYKI

ul. Kołłątaja 14, parter, pok. 108
tel. 423-10-00
e-mail: wui.opl@stat.gov.pl

PLAN WYDAWNICZY NA 2009 R.

ROCZNIKI STATYSTYCZNE

- Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2009 (*wersja polsko-angielska*)
termin wydania – grudzień
- Województwo opolskie 2009 – podregiony, powiaty, gminy (*wersja polsko-angielska*)
termin wydania – grudzień

ANALIZY STATYSTYCZNE

- Rynek pracy w województwie opolskim w 2008 r.
termin wydania – wrzesień

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

- Biuletyn statystyczny województwa opolskiego – kwartalnik (*wersja polsko-angielska*)
termin wydania – 55-59 dni po kwartale
- Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie opolskim w 2008 r.
termin wydania – kwiecień
- Rolnictwo w województwie opolskim w 2008 r.
termin wydania – maj
- Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie opolskim w 2008 r.
termin wydania – czerwiec
- Ochrona środowiska w województwie opolskim w 2008 r.
termin wydania – listopad

publikacje poza planem wydawniczym

- Portrety powiatów województwa opolskiego
termin wydania – sierpień
- Dzieci i młodzież Opolszczyzny (*wersja polsko-angielska*)
termin wydania – październik

FOLDERY I MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE

- Opole w liczbach 2009 (folder)
(*wersja polsko-angielska*)
termin wydania – wrzesień

OPRACOWANIA SYGNALNE

Informujemy, że na stronie Internetowej urzędu ukazuje się "Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego" oraz inne informacje sygnałowe.

www.stat.gov.pl